

ENRD – zjednodušená verzia

Úvod do zjednodušenej verzie siete ENRD

Vitajte v zjednodušenej verzii siete ENRD.

Európska sieť pre rozvoj vidieka (ENRD) spája strany zúčastňujúce sa na rozvoji vidieka z celej Európskej únie (EÚ). Zistíte, ako sieť ENRD prispieva k účinnej realizácii programov rozvoja vidieka jednotlivých členských štátov vytváraním a spoločným využívaním poznatkov, ako aj zjednodušovaním výmeny informácií a umožňovaním spolupráce v rámci celého európskeho vidieka. Najskôr si kliknutím na tieto tlačidlá stiahnete stručné úvodné informácie o sieti ENRD vo formáte PDF [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [el](#) [nl](#) [pt](#) [hu](#) [fi](#) [ro](#) [cs](#) [bg](#) [da](#) [et](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#) [hr](#)]. Podrobnejšie informácie o cieľoch, zúčastnených stranách, príjemcoch, štruktúre, kontaktnom mieste a právnom základe siete ENRD, ako aj súbor príslušných dokumentov, nájdete [online](#). Táto príručka obsahuje podrobné informácie o práci siete ENRD a odkazy na ďalšie informácie na webovej lokalite siete ENRD. Je navrhnutá tak, aby poskytovala komplexný prehľad o práci siete ENRD v oblasti rozvoja vidieka a uľahčila vám zapojenie do siete ENRD. Ku každej téme sme pridali odkazy na webové stránky s ďalšími informáciami, aby ste sa mohli v rámci svojho on-line prieskumu podrobnejšie venovať oblastiam, ktoré vás zaujímajú. Webová lokalita siete ENRD je dostupná v týchto jazykoch: angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, španielčine a poľštine. Určitý počet strán je dostupný aj v gréčtine, portugálčine, rumunčine, holandčine, maďarčine, finčine, češtine a bulharčine. Na sieti sa nachádza niekoľko odkazov na externé webové lokality, ktoré sú dostupné len v angličtine alebo v iných jazykoch.

Tento dokument je určený zúčastneným stranám, ktoré nemajú k dispozícii webovú lokalitu siete ENRD v ich materinskom jazyku. Je dôležité poznamenať, že tento dokument nie je pretavením celého obsahu webovej lokality. Jeho cieľom je poskytnúť zhrnutie všetkých sekcií webovej lokality a umožniť prístup k on-line zdrojom. Preto **má rovnakú štruktúru ako webová lokalita siete ENRD a vyjadruje jej obsah k 31. decembru 2013.**

- ! Väčšia časť tohto dokumentu predstavuje prehľad politiky rozvoja vidieka a súvisiacich činností siete ENRD v **programovom období rokov 2007 – 2013.**
- ! Ak vás viac zaujíma **ďalšie programové obdobie (2014 – 2020)**, prejdite priamo na [túto sekciu](#).

V dokumente sa používa niekoľko funkcií na uľahčenie navigácie:

- [PDF - V súvislosti s uvedenou krajinou sú k dispozícii ďalšie on-line informácie.
- [Zelená farba](#) znamená interný odkaz v rámci dokumentu.
- [Oranžová farba](#) znamená odkaz na webovú lokalitu siete ENRD.
- [Modrá farba](#) znamená odkaz na externú webovú lokalitu.

Dúfame, že tento dokument bude pre vás užitočný.

Obsah

1. Politika v akcii

1.1. Prehľad politiky rozvoja vidieka

1.1.1. Národné stratégie

1.1.2. Národné a regionálne programy

1.1.3. Osi a opatrenia

1.1.4. Realizácia programu

1.2. Politika rozvoja vidieka v číslach

1.2.1. Tematické informačné prehľady

1.2.2. Informačné prehľady programov rozvoja vidieka

1.2.3. Informačné prehľady opatrení

1.2.4. Tabuľky indikátorov monitorovania programov rozvoja vidieka

1.3. Databáza projektov programov rozvoja vidieka

1.4. Zlepšovanie realizácie

1.4.1. Typológie a zameranie

1.4.2. Poľnohospodárstvo a vidiecke hospodárstvo

1.4.3. Poskytovanie verejných statkov

1.4.4. Mechanizmy realizácie

1.4.5. LEADER

1.5. SPP do roku 2020

1.5.1. Rozvoj vidieka v období rokov 2014 – 2020

- Prehľad politiky na obdobie rokov 2014 – 2020
  - Priority rozvoja vidieka
    - Prenos poznatkov
    - Konkurencieschopnosť
    - Potravinový reťazec
    - Ekosystémy
    - Efektívne využívanie zdrojov
    - Sociálne začlenenie
- Právne predpisy a usmernenia
- Plánovanie programov rozvoja vidieka
- Realizácia programov rozvoja vidieka
- Prehľady z obdobia rokov 2007 – 2013
  - Programovanie a realizácia
  - Prenos poznatkov a inovácie
  - Vidiecke podnikanie
  - Finančné nástroje
  - Potravinový reťazec
  - Životné prostredie a zmena klímy
  - Sociálne začlenenie
  - Miestny rozvoj vedený komunitou, LEADER a nadnárodná spolupráca
  - Vytváranie sietí pre rozvoj vidieka
  - Monitorovanie a hodnotenie
- Monitorovanie a hodnotenie
- Vytváranie sietí pre rozvoj vidieka
- Miestny rozvoj vedený komunitou
- Kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny

[1.6. Komunikácia v oblasti rozvoja vidieka](#)

[2. Krajina](#)

[3. Témy](#)

[3.1. Poľnohospodárstvo](#)

[3.2. Životné prostredie](#)

[3.3. Verejné statky](#)

[3.4. Podnikanie](#)

[3.5. Mládež a mladí poľnohospodári](#)

[3.6. Lesné hospodárstvo](#)

[3.7. IKT](#)

[3.8. Prepojenia medzi mestom a vidiekom](#)

[3.9. Sociálne aspekty](#)

[3.10. Prenos poznatkov a inovácie](#)

[4. LEADER](#)

[4.1. Súbor nástrojov LEADER](#)

[4.2. Databáza miestnych akčných skupín](#)

[4.3. Analýzy iniciatívy LEADER](#)

[4.4. Knižnica iniciatívy LEADER](#)

[4.5. Podujatia v rámci iniciatívy LEADER](#)

[4.6. Nadnárodná spolupráca](#)

[5. Siete a vytváranie sietí](#)

[5.1. Informácie o národných vidieckych sieťach](#)

[5.2. Klastre národných vidieckych sietí](#)

[5.3. Organizácie EÚ](#)

[5.4. FARNET](#)

[5.5. Európska hodnotiacia sieť](#)

[5.6. Súbor nástrojov na vlastné hodnotenie pre národné vidiecke siete](#)

[5.7. Osobitný prínos vytvárania sietí](#)

[5.8. Súbor nástrojov pre národné vidiecke siete](#)

[6. Publikácie a médiá](#)

[6.1. Rural Review \(Časopis o rozvoji vidieka EÚ\)](#)

[6.2. Časopis ENRD](#)

[6.3. Projektové brožúry EPFRV](#)

[6.4. Tematické publikácie](#)

[6.5. Galéria médií](#)

[7. Podujatia a stretnutia](#)

[8. Kontakty](#)

1. Politika v akcii

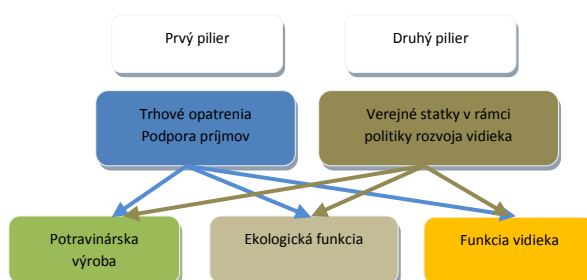
Vidiecke oblasti tvoria v 27 členských štátoch Európskej únie 90 % ich územia a sú domovom viac ako polovice obyvateľstva, preto predstavujú životne dôležitú politickú oblasť. V oddiele *Politika v akcii* môžete zistiť, čo politika rozvoja vidieka znamená v praxi, a to v európskom, národnom, ako aj regionálnom kontexte, pričom všetky uvedené úrovne sú podporované z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). V tomto oddiele môžete napríklad nájsť informácie o programoch rozvoja vidieka, štatistiky sledujúce ich pokrok, veľké množstvo projektov programov rozvoja vidieka a prehľadávaním informácií v týchto oddieloch zistiť niečo o analytickej práci siete ENRD týkajúcej sa spôsobu lepšej realizácie politiky:

- [Prehľad politiky rozvoja vidieka](#)
- [Politika rozvoja vidieka v číslach](#)
- [Databáza projektov programov rozvoja vidieka](#)
- [Zlepšovanie realizácie](#)
- [SPP do roku 2020](#)
- [Komunikácia v oblasti rozvoja vidieka](#)

1.1. Prehľad politiky rozvoja vidieka

Vzhľadom na to, že viac než polovica obyvateľov EÚ žije mimo miest, ako aj na skutočnosť, že vidiecke oblasti tvoria až 90 % územia 27 členských štátov, predstavuje rozvoj vidieka životne dôležitú politickú oblasť. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo naďalej zohrávajú významnú úlohu v súvislosti s riadením prírodných zdrojov vo vidieckych oblastiach EÚ, ktoré zároveň slúžia ako platforma hospodárskej diverzifikácie vo vidieckych spoločnostiach.

Hlavné ciele **spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) EÚ** sa v priebehu rokov nezmenili, vďaka po sebe nasledujúcim reformám sa však zmenili používané nástroje. Pôvodne boli prvky politiky rozvoja vidieka súčasťou SPP. Samostatná a špecifická politika rozvoja vidieka EÚ začala fungovať v roku 2000, keď bola SPP prerozdelená do dvoch pilierov. Prvý pilier SPP sa týka priamych platieb a trhových opatrení a druhý pilier SPP viacročných programov rozvoja vidieka. Tieto dva piliere sa pri dosahovaní spoločných cieľov SPP navzájom dopĺňajú.

Súvisiace informácie:

- [Prehľad politiky rozvoja vidieka za obdobie rokov 2007 – 2013](#)
- Politika rozvoja vidieka EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013 [[PDF](#) [en](#)]

V dôsledku preskúmania stavu SPP, známeho ako **preskúmanie stavu poľnohospodárskej a vidieckej politiky EÚ**, sa v oblasti politiky rozvoja vidieka v EÚ uskutočnili úpravy. Výsledkom bolo zavedenie niekoľkých politických zmien dohodnutých medzi vedúcimi predstaviteľmi EÚ v roku 2008. Vďaka preskúmaniu stavu SPP sa naskytla príležitosť upraviť politiky tak, aby lepšie vyhovovali rôznym novým výzvam, ktorým čelí európsky vidiek, medzi ktoré patria zmena klímy a rastúce nároky na obnoviteľné zdroje energie. Kliknite [sem](#) a prečítajte si viac o preskúmaní stavu SPP.

Súvisiace informácie:

- brožúrka Komisie Politika rozvoja vidieka EÚ: Riešenie výziev nájdete po kliknutí sem [[PDF](#) [en](#)].
- prehľad preskúmania stavu SPP a Plán hospodárskej obnovy Európy – úprava programov rozvoja vidieka [[PDF](#) [en](#)]

Politický rámec EÚ pre rozvoj vidieka sa delí na štyri úrovne, a to konkrétne: i) európske strategické usmernenia, ii) národné stratégie, iii) národné alebo regionálne programy a iv) os a opatrenie intervencie. Táto štruktúra predstavuje spoločný referenčný rámec na plánovanie a programovanie podľa strategických usmernení EÚ v jednotlivých členských štátoch. Cieľom je, aby členské štáty a prípadne aj príslušné regióny v rámci spoločných usmernení EÚ jasne formulovali strategické priority rozvoja vidieka, pripravovali programy a vyberali opatrenia vhodné pre tamojšie konkrétne potreby a výzvy v oblasti rozvoja vidieka.

Prístup k podrobnejším informáciám o rôznych úrovniach získate pomocou týchto odkazov:

- [Strategické usmernenia EÚ pre rozvoj vidieka](#), v ktorých sa stanovujú priority EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013 v rámci troch základných cieľov.
- [Národné strategické plány pre rozvoj vidieka](#), v ktorých sa premietajú priority EÚ podľa situácie v príslušnom členskom štáte.
- [Národné alebo regionálne programy rozvoja vidieka](#), v ktorých sa premietajú operačné priority.
- [Realizácia, monitorovanie a hodnotenie programu](#), monitorovanie a hodnotenie na základe rámca EÚ.

Ďalšie informácie o nariadení o rozvoji vidieka nájdete na webovej lokalite siete ENRD v oddiele [Najčastejšie otázky](#).

Politika rozvoja vidieka predstavuje strategický prístup, v ktorom sa vymedzujú priority EÚ v oblasti rozvoja vidieka. Vo februári 2006 prijala Rada [strategické usmernenia EÚ pre rozvoj vidieka](#). Strategické usmernenia sa zameriavajú na politiku rozvoja vidieka v troch kľúčových oblastiach, a to konkrétne: agropotravinárske hospodárstvo, životné prostredie, širšie vidiecke hospodárstvo a obyvateľstvo. Usmernenia obsahujú základ, podľa ktorého členský štát pripravujú svoje národné strategické plány v oblasti rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013. Ďalšie informácie o [národných strategických plánoch](#) nájdete ďalej.

V národných stratégiách sa na druhej strane uvádzajú informácie potrebné pre samotné programy rozvoja vidieka, ktoré sa pripravujú v rámci štyroch tematických osí intervencií. Ďalšie informácie o národných a regionálnych plánoch nájdete [tu](#).

1.1.1. Národné stratégie

Každý členský štát pripravuje vlastný **národný strategický plán** (NSP) pre rozvoj vidieka založený na strategických usmerneniach EÚ, v ktorom sa plne zohľadňujú osobitné okolnosti a potreby danej krajiny. Ďalšie informácie o stratégiách jednotlivých členských štátov nájdete [na interaktívnej mape](#) po výbere krajiny, ktorá vás zaujíma.

Národné strategické plány predstavujú referenčný nástroj programovania. Tieto stratégie sa realizujú prostredníctvom programov rozvoja vidieka buď pre celú krajinu, alebo (v prípade niektorých členských štátov) pre každú správnu oblasť.

Národné stratégie pomáhajú:

- identifikovať oblasti, v ktorých sa využitím podpory EÚ na rozvoj vidieka zabezpečí najväčší prínos,
- vytvoriť prepojenie s hlavnými prioritami EÚ vrátane priorit stanovených v lisabonskej stratégii (stratégii pre rast a zamestnanosť) a göteborgskom programe (ciele udržateľnosti),
- zabezpečiť konzistentnosť s ostatnými politikami EÚ, najmä s tými, ktoré sú dôležité pre hospodársku súdržnosť a životné prostredie,
- realizovať SPP orientovanú na nové trhy a s tým spojenú nevyhnutnú reštrukturalizáciu v starých aj nových členských štátoch.

Národné strategické plány obsahujú:

- hodnotenie hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácie a potenciálu rozvoja,
- stratégiu zvolenú pre spoločné úsilie EÚ a príslušného členského štátu, z ktorej preukazuje konzistentnosť medzi zvolenými možnosťami a strategickými usmerneniami EÚ,
- tematické a územné priority pre rozvoj vidieka podľa každej osi vrátane hlavných kvantifikovaných cieľov a vhodných indikátorov monitorovania a hodnotenia,
- zoznam programov rozvoja vidieka, ktorými sa realizuje národný strategický plán, ako aj orientačnú sumu pridelenú z EPFRV každému programu,
- prostriedky na zabezpečenie koordinácie s ostatnými nástrojmi spoločnej poľnohospodárskej politiky a prípadne rozpočet na dosiahnutie cieľov Konvergencia,
- opis opatrení a rozpočet na zriadenie národnej vidieckej siete v členskom štáte.

1.1.2. Národné a regionálne programy

Každý členský štát realizuje politiku rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 prostredníctvom svojho programu rozvoja vidieka. Členský štát môže mať buď jediný program pre celé svoje územie, alebo súbor regionálnych programov. Programy rozvoja vidieka sú konzistentné so spoločnými [strategickými usmerneniami EÚ](#) a [národným strategickým plánom](#) každého členského štátu. Ďalšie informácie o programoch rozvoja vidieka jednotlivých členských štátov nájdete [na interaktívnej mape](#) po výbere krajiny, ktorá vás zaujíma.

Bez ohľadu na to, či má členský štát jeden program alebo súbor regionálnych programov, každý program rozvoja vidieka obsahuje:

- analýzu situácie vo vidieckych oblastiach z hľadiska silných a slabých stránok a stratégiu vybratú na ich riešenie,
- odôvodnenie zvolených priorít vzhľadom na strategické usmernenia EÚ a národný strategický plán, ako aj očakávaný vplyv,
- informácie o osiach a opatreniach navrhovaných pre každú os a ich opis vrátane konkrétnych overiteľných cieľov a indikátorov, ktoré umožňujú meranie pokroku, efektívnosti a účinnosti programu,
- finančný plán vrátane podrobností o celkovej výške príspevku z EPFRV a zodpovedajúceho vnútroštátneho/regionálneho verejného financovania plánovaného na každý rok a na celé programové obdobie pre každú os, ako aj orientačné rozdelenie počiatkových súm podľa opatrenia,
- informácie o komplementárnosti s opatreniami financovanými inými nástrojmi spoločnej poľnohospodárskej politiky, a to prostredníctvom politiky súdržnosti, ako aj prostredníctvom nástroja podpory Spoločenstva pre oblasť rybníctva,
- podrobnosti o realizácii opatrení programu vrátane uvedenia všetkých príslušných orgánov a súhrnný opis riadiacich a kontrolných štruktúr,
- opis systémov monitorovania a hodnotenia, ako aj zloženia monitorovacieho výboru,
- podrobnosti plánov na zabezpečenie zverejnenia programu.

Politický rámec rozvoja vidieka ponúka 41 opatrení. Členské štáty si z tejto ponuky vyberajú opatrenia, ktoré najviac vyhovujú potrebám ich vidieckych oblastí. Tie sa potom stanú súčasťou národných alebo regionálnych programov. Príspevok EÚ na financovanie opatrení závisí od samotného opatrenia a od konkrétnych vybratých možností na úrovni programu. Ďalšie podrobnosti o opatreniach v rámci programov rozvoja vidieka nájdete v [nariadení Rady \(ES\) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005](#) [podpora rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)].

Ďalšie podrobnosti o jednotlivých opatreniach podľa osí nájdete po kliknutí na tieto odkazy:

- [Os č. 1 – Zlepšenie konkurencieschopnosti odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva](#)
- [Os č. 2 – Zlepšenie životného prostredia a vidieka](#)
- [Os č. 3 – Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva](#)
- [Os č. 4 – LEADER](#)

Podrobnosti o vykonávacích predpisoch nájdete po [kliknutí sem](#) (nariadenie Komisie (ES) č. 1974/2006 z 15. decembra 2006).

1.1.3. Osi a opatrenia

Na zabezpečenie vyváženej stratégie je potrebné minimálne financovanie každej tematickej osi. Navrhované minimálne percentuálne podiely financovania vo výške 10 % pre os č. 1, 25 % pre os č. 2 a 10 % pre os č. 3 predstavujú záruku, že v každom programe sa premietnu minimálne tri hlavné politické ciele.

Uvedené percentuálne podiely sú však dostatočne nízke na to, aby ponechali členským štátom alebo regiónom veľké rozpätie flexibility (až do výšky 55 % financovania z EÚ) na zdôraznenie želanej

politickej osi v súvislosti s ich situáciou a potrebami. Pre os LEADER sa vyhradilo minimálne 5 % (2,5 % v prípade nových členských štátov) financovania z prostriedkov EÚ pre každý program. Výdavky súvisiace s iniciatívou LEADER sa týkajú troch politických osí.

V tejto politike sa stanovuje súbor nástrojov (opatrení), z ktorých si môžu členské štáty vyberať a na ktoré môžu získať finančnú podporu z EÚ určenú na realizáciu integrovaných programov rozvoja vidieka. Každá os sa realizuje prostredníctvom tejto ponuky opatrení.

Os č. 1: Na zlepšenie konkurencieschopnosti odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Obsahuje množstvo opatrení, ktoré sa zameriavajú na ľudský a fyzický kapitál v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva (s cieľom podporiť prenos poznatkov a inovácie) a na kvalitnú výrobu. Ak chcete zobrazíť všetky opatrenia osi č. 1, [kliknite sem](#).

Os č. 2: Na zlepšenie životného prostredia a vidieka. Poskytuje opatrenia na ochranu a rozširovanie prírodných zdrojov, ako aj na zachovanie vysokohodnotných poľnohospodárskych a lesníckych systémov a kultúrnej krajiny vo vidieckych oblastiach Európy. Ak chcete zobrazíť všetky opatrenia osi č. 2, [kliknite sem](#).

Os č. 3: Na zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a diverzifikáciu vidieckeho hospodárstva. Ponúka podporu na vytvorenie miestnej infraštruktúry a ľudského kapitálu vo vidieckych oblastiach s cieľom zlepšiť podmienky pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest vo všetkých odvetviach a na podporu diverzifikácie hospodárskych činností. Ak chcete zobrazíť všetky opatrenia osi č. 3, [kliknite sem](#).

Os č. 4: Na základe skúseností s iniciatívou [LEADER](#). Táto os prináša možnosti inovačného riadenia prostredníctvom miestneho prístupu k rozvoju vidieka metódou zdola nahor. Ak chcete zobrazíť všetky opatrenia osi č. 4, [kliknite sem](#).

1.1.4. Realizácia programu

Realizácia programov rozvoja vidieka je predovšetkým zodpovednosťou riadiacich orgánov členských štátov. Niektoré členské štáty majú jeden program rozvoja vidieka, iné majú viac regionálnych programov rozvoja vidieka. Všetky programy rozvoja vidieka vychádzajú zo štyroch osí a ponuky opatrení. Ďalšie informácie o osiach a opatreniach si môžete prečítať [v tomto oddiele](#).

Prístup príjemcov k finančným zdrojom prideleným na jednotlivé opatrenia sa vo všetkých prípadoch určuje na základe kritérií oprávnenosti. Patria k nim napríklad miesto a/alebo veľkosť poľnohospodárskeho podniku, využívanie pôdy a pod. Pre množstvo opatrení sa vymedzujú aj výberové kritériá. Kritériá oprávnenosti a výberové kritériá majú svoj význam, pretože umožňujú ciele financovanie z fondu EPFR v záujme dosahovania cieľov stanovených v programoch rozvoja vidieka. Vo väčšine prípadov žiadajú potenciálni príjemcovia o financovanie, ktoré sa týka jedného alebo viacerých osobitných opatrení.

Tieto žiadosti sa potom posudzujú a v prípade úspešnosti získa príjemca podporu z fondu EPFRV v súlade s podmienkami dohody s príslušným orgánom. Presné mechanizmy poskytovania pomoci sa medzi jednotlivými členskými štátmi, ako aj konkrétnymi opatreniami líšia.

Analytická práca siete ENRD sa zameriava na lepšie pochopenie realizácie programov rozvoja vidieka a slúži na účely informovania o pokroku.

- Ďalšie informácie o jednotlivých témach nájdete v [tematických oddieloch](#).
- Ďalšie informácie o otázkach a témach horizontálnej realizácie nájdete v oddiele [Zlepšovanie realizácie](#).

Spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie (CMEF) poskytuje jednotný rámec pre monitorovanie a hodnotenie všetkých intervencií v oblasti rozvoja vidieka na programové obdobie rokov 2007 – 2013. Rámcom CMEF sa stanovuje základ na zlepšenie výkonnosti programov, pričom sa zabezpečuje zodpovednosť programov a umožňuje sa hodnotenie výsledkov dosiahnutých v rámci stanovených cieľov. Rámec CMEF sa vymedzuje ako séria dokumentov, ktoré vypracovala Komisia a odsúhlasili členské štáty. Ďalšie informácie o rámci CMEF môžete získať [tu](#).

V každom členskom štáte monitoruje program rozvoja vidieka riadiaci orgán a monitorovací výbor prostredníctvom finančných, výstupných a výsledkových indikátorov. Každý riadiaci orgán odošle do 30. júna Komisii výročnú správu o pokroku, ktorá sa týka realizácie programu. Výročné správy o pokroku obsahujú:

- tabuľku s údajmi o finančnej implementácii programu s uvedením finančných prostriedkov vyplatených príjemcom počas kalendárneho roka za každé opatrenie,
- monitorovacie tabuľky, ktoré obsahujú kvantitatívne informácie založené na bežných výstupoch a výsledkových indikátoroch.

Komisia zaznamenáva všetky údaje o monitorovaní do informačného systému rozvoja vidieka (RDIS). Sieť ENRD prispieva k overovaniu indikátorov monitorovania a vytvára informačné prehľady o postupe realizácie podľa jednotlivých členských štátov, ako aj príslušných programov rozvoja vidieka a väčšiny individuálnych opatrení. Ďalšie informácie o postupe realizácie programov rozvoja vidieka nájdete po [kliknutí sem](#).

Doplňujúce informácie:

- [finančné a fyzické indikátory na úrovni EÚ 27 a členských štátov](#)
- [výstupné indikátory podľa opatrenia na úrovni EÚ 27](#)

Ďalšie informácie o hodnotení programov rozvoja vidieka a všeobecne o rámci CMEF nájdete na webovej lokalite [Európskej hodnotiacej siete](#).

1.2. Politika rozvoja vidieka v číslach

Na základe [strategických usmernení EÚ](#) na obdobie rokov 2007 – 2013 vypracovalo 27 členských štátov EÚ svoju národnú stratégiu rozvoja vidieka vychádzajúcu z analýzy vlastných potrieb.

Národné/regionálne programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 sa usilujú o dosahovanie cieľov stanovených v národných stratégiách prostredníctvom realizácie opatrení spolufinancovaných z EPFRV.

Riadiaci orgán každého programu rozvoja vidieka sleduje spolu s monitorovacím výborom pokrok a dosiahnuté úspechy programu prostredníctvom finančných, výstupných a výsledkových indikátorov súvisiacich s opatreniami, ako sú vymedzené v [spoločnom rámci pre monitorovanie a hodnotenie](#). Tieto indikátory sa používajú ako nástroje na vyhodnotenie miery dosiahnutia očakávaných cieľov na úrovni jednotlivých opatrení a celého programu.

Každý rok pripravila sieť ENRD súhrnné informačné prehľady o pokroku programov rozvoja vidieka na úrovni celej EÚ, ktoré vychádzali z údajov o monitorovaní programov rozvoja vidieka sprístupnených Komisii. Prehľady predstavujú stručné referenčné nástroje, ktoré poskytujú obraz o aktuálnom stave politiky rozvoja vidieka EÚ, zdôrazňujú prepojenia medzi zdrojmi a výsledkami a poskytujú zainteresovaným používateľom informované prehľady o programoch. Informácie sa poskytujú za všetky členské štáty EÚ 27 a týkajú sa 88 národných a regionálnych programov.

Môžete si stiahnuť aj leták Politika rozvoja vidieka v číslach. [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]

Podrobnejšie informácie o finančných a výstupných indikátoroch nájdete v príslušných [tabuľkách indikátorov monitorovania programov rozvoja vidieka](#)

1.2.1. Tematické informačné prehľady

Táto séria informačných prehľadov poskytuje jasný obraz o intervencii politiky rozvoja vidieka podľa tém, pričom sa v nej zdôrazňujú prepojenia medzi prioritami politiky, vykonávacími opatreniami a ich reálnymi praktickými výsledkami. Tematické informačné prehľady slúžia na výstižné vyjadrenie koncepčného rámca intervencie danej politiky (ide o priority stanovené na úrovni EÚ a ich praktickú realizáciu) a opisujú sa v nich nástroje (opatrenia), prostredníctvom ktorých sa tieto priority realizujú. Poskytujú tiež údaje o potenciálnych príjemcoch, cieľových skupinách a oblastiach, ako aj informácie o celkových pridelených rozpočtových prostriedkoch a výdavkoch na úrovni EÚ 27 či údaje o dosiahnutých výsledkoch. Obsahujú tiež konkrétne príklady intervencií, a to v opise projektov pochádzajúcich z [databázy projektov programov rozvoja vidieka siete ENRD](#).

- Tematický informačný prehľad č. 1 – Podpora prenosu poznatkov a investície do ľudského kapitálu [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 2 – Investície do fyzického kapitálu a modernizácie [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 3 – Podpora poľnohospodárskej výroby v rámci uznaného označenia/noriem kvality [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 4 – Podpora vstupu na trh poľnohospodárskych podnikov z nových členských štátov [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 5 – Zachovanie prírodných zdrojov EÚ a poľnohospodárskych krajinných oblastí [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 6 – Podpora lesného hospodárstva [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 7 – Podpora diverzifikácie vidieckeho hospodárstva [[PDF](#) [en](#)]
- Tematický informačný prehľad č. 8 – Zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach [[PDF](#) [en](#)]

Podrobnejšie informácie o finančných a výstupných indikátoroch nájdete v príslušných [tabuľkách indikátorov monitorovania programov rozvoja vidieka](#).

1.2.2. Informačné prehľady programov rozvoja vidieka

Informačné prehľady o pokroku programov rozvoja vidieka predstavujú prehľady o pokroku, ktorý sa dosiahol pri každom programe rozvoja vidieka realizovanom v EÚ prostredníctvom poskytovania aktualizovaných informácií o: finančnej implementácii programov (celkové verejné výdavky),

celkovom pokroku programu rozvoja vidieka vo forme výstupov (súhrnné informácie o najdôležitejších opatreniach) a porovnaní s cieľmi obdobia rokov 2007 – 2013. Informácie sa poskytujú na národnej aj regionálnej úrovni. K dispozícii je aj zhrnutie za krajiny EÚ 27. Všetky dokumenty nájdete [tu](#).

1.2.3. Informačné prehľady opatrení

V tomto oddiele sa poskytujú informácie o stave opatrení programov rozvoja vidieka v krajinách EÚ 27. Informačné prehľady predstavujú informácie o pokroku dosiahnutom na úrovni opatrení, ktoré vychádzajú z dosiahnutých fyzických výstupov (najnovšie dostupné aktualizované údaje) a porovnaní s cieľmi stanovenými na celé programové obdobie rokov 2007 – 2013:

Os	Opatrenie	Informačné prehľady opatrení
Os č. 1	111 – Odborné vzdelávanie a informačné činnosti	[PDF en]
	112 – Podpora pre začínajúcich mladých poľnohospodárov	[PDF en]
	113 – Predčasný odchod do dôchodku	[PDF en]
	114 – Využívanie poradenských služieb	[PDF en]
	115 – Vytvorenie riadiacich, podporných a poradenských služieb	Informații indisponibile
	121 – Modernizácia poľnohospodárskych podnikov	[PDF en]
	122 – Zvýšenie ekonomickej hodnoty lesov	[PDF en]
	123 – Pridávanie hodnoty poľnohospodárskym a lesníckym výrobkom	[PDF en]
	124 – Spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v sektore poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva	[PDF en]
	125 – Infraštruktúra súvisiaca s rozvojom a prispôbením poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	[PDF en]
	126 – Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby	Informații indisponibile
	131 – Dodržiavanie noriem opierajúcich sa o právne predpisy EÚ	Informații indisponibile
	132 – Zapojenie poľnohospodárov do schém kvality potravín	[PDF en]
	133 – Informačné a propagačné činnosti	Informații indisponibile
	141 – Polosamozásobiteľské hospodárenie	Informații indisponibile
	142 – Skupiny výrobcov	Informații indisponibile
	143 – Poskytovanie poľnohospodárskych poradenských služieb a služieb rozširovania	Informații indisponibile

	144 – Poľnohospodárske podniky v procese reštrukturalizácie v dôsledku reformy organizácie spoločného trhu	Informačii indisponibilne
Os č. 2	211 – Platby poľnohospodárom za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach	[PDF en]
	212 – Platby poľnohospodárom v oblastiach so znevýhodnenými podmienkami iných ako horské oblasti	[PDF en]
	213 – Platby v rámci sústavy Natura 2000 a platby súvisiace so smernicou 2000/60/ES	[PDF en]
	214 – Agroenvironmentálne platby	[PDF en]
	215 – Platby týkajúce sa dobrých podmienok zvierat	[PDF en]
	216 – Nevýrobné investície	[PDF en]
	221 – Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy	[PDF en]
	222 – Prvé zriadenie poľnohospodársko-lesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde	Informačii indisponibilne
	223 – Prvé zalesnenie nepoľnohospodárskej pôdy	[PDF en]
	224 – Platby v rámci sústavy Natura 2000	[PDF en]
	225 – Lesnícko-environmentálne platby	[PDF en]
	226 – Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení	[PDF en]
	227 – Nevýrobné investície	[PDF en]
Os č. 3	311 – Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam	[PDF en]
	312 – Podpora pre založenie a rozvoj podniku	[PDF en]
	313 – Podpora činností v oblasti cestovného ruchu	[PDF en]
	321 – Základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo	[PDF en]
	322 – Obnova a rozvoj dediny	[PDF en]
	323 – Zachovanie a skvalitňovanie vidieckeho dedičstva	[PDF en]
	331 – Odborné vzdelávanie a informovanie	Informačii indisponibilne
	341 – Získavanie zručností a opatrenie oživovania s cieľom prípravy a realizácie stratégie miestneho rozvoja	Informačii indisponibilne
Os č. 4	Os č. 4 – Počet miestnych akčných skupín	[PDF en]
	Os č. 4 – Počet projektov a príjemcov	[PDF en]
	421 – Realizácia projektov spolupráce	[PDF en]
	431 – Riadenie miestnych akčných skupín, získavanie zručností a oživenie územia	[PDF en]

1.2.4. Tabuľky indikátorov monitorovania programov rozvoja vidieka

V každom členskom štáte monitoruje program rozvoja vidieka riadiaci orgán a monitorovací výbor prostredníctvom finančných, výstupných a výsledkových indikátorov. Každý riadiaci orgán odošle do 30. júna Komisii výročnú správu o pokroku, ktorá sa týka realizácie programu v predchádzajúcom kalendárnom roku. Komisia zaznamenáva všetky údaje o monitorovaní v rámci Informačného systému rozvoja vidieka (RDIS). Sieť ENRD sa podieľa na hodnotení monitorovania indikátorov a príprave súhrnných dokumentov obsahujúcich informácie o stave realizácie programov rozvoja vidieka na úrovni krajín EÚ 27. Grafy sú k dispozícii [on-line](#).

Na základe údajov oznámených riadiacimi orgánmi vo výročných správach o pokroku sa vypracujú súhrnné tabuľky s grafmi, ktoré slúžia na zobrazenie pokroku v rámci realizácie programov rozvoja vidieka EÚ prostredníctvom **finančných a fyzických indikátorov** (najmä výstupných indikátorov). Na stiahnutie - Súhrny za krajiny EÚ 27: Verejné výdavky programov rozvoja vidieka [[PDF^{en}](#)] a Výstupy [[PDF^{en}](#)].

S cieľom ilustrovať pokrok v oblasti výdavkov na programy rozvoja vidieka podľa osí, ako aj v rámci opatrení v priebehu rokov sú finančné údaje vrátane celkových verejných výdavkov a príspevku z fondu EPFRV zoskupené podľa členských štátov na úrovni krajín EÚ 27. Uvádza sa tu aj porovnanie s celkovým rozpočtom prideleným na celé programové obdobie rokov 2007 – 2013 (celkový rozpočet po preskúmaní stavu SPP). Finančné údaje pripravuje a poskytuje priamo GR AGRI.

Agregácia na úrovni členských štátov a európskej úrovni sa poskytuje aj pre výstupné indikátory (podľa osí a opatrení). Porovnanie s výstupnými cieľmi obdobia rokov 2007 – 2013 ilustruje stav realizácie programov. Ďalšie podrobnosti o výstupných indikátoroch podľa opatrení vrátane rozdelenia podľa členských štátov sa nachádzajú na príslušnej [webovej stránke](#). Úplný zoznam výstupných indikátorov a súvisiacich dokumentov nájdete v prílohe 3.H k rámci [CMEF](#).

1.3. Databáza projektov programov rozvoja vidieka

V tejto [databáze](#) sa opisuje spôsob využívania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) v praxi zo strany vidieckych podnikateľov v celej EÚ. Databáza obsahuje podrobné informácie o projektoch rozvoja vidieka, a to od typov financovaných projektov až po získanie prístupu k financovaniu. Nachádzajú sa v nej projekty z každej krajiny EÚ a všetky osi programov rozvoja vidieka. Ak chcete nájsť informácie o type projektu, ktorý vás zaujíma, jednoducho ho vyhľadajte v tabuľke databázy. K dispozícii je viac než 570 projektov, ktoré sa dajú vyhľadať podľa opatrenia programu rozvoja vidieka, kľúčového slova, krajiny a programu rozvoja vidieka, nadnárodnej spolupráce či iných kritérií.

1.4. Zlepšovanie realizácie

Kľúčovým poslaním siete ENRD je zlepšovanie realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ. Jednou z hlavných zásad pri dosahovaní tohto cieľa je pomocou analytickej práce:

- zlepšovať informovanosť o spôsobe fungovania politiky v praxi,
- vyhodnocovať, čo funguje dobre a čo je možné zlepšiť,

- poskytovať prehľady , na základe ktorých sa môžu na úrovni členských štátov a Európskej únie prijímať informované rozhodnutia.

Pri analytickej práci siete ENRD sa využíva množstvo prostriedkov. Patria k nim:

- tematické pracovné skupiny,
- osobitné skupiny koordinačného výboru siete ENRD a podvýbor iniciatívy LEADER,
- spoločné tematické iniciatívy národných vidieckych sietí,
- pracovné dokumenty vytvorené špeciálne pre tematické podujatia siete ENRD,
- pravidelná analytická práca na realizácii programov rozvoja vidieka.

Analyzované témy sa dajú rozdeliť približne do troch skupín:

1. Horizontálne témy súvisiace so širšou problematikou realizácie. Ich podrobnejší opis sa uvádza ďalej v texte.
  - [Vidiecke typológie a zameranie.](#)
  - [Prepojenia medzi poľnohospodárstvom a širším vidieckym hospodárstvom](#)
  - [Verejné statky a služby v poľnohospodárstve](#)
  - [Mechanizmy realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ](#)
2. Tematické otázky. Ďalšie informácie sú k dispozícii v tomto oddiele.
3. Programy rozvoja vidieka a ich opatrenia. Informácie sú k dispozícii [tu](#).

Zistenia vyplývajúce z analytickej práce siete ENRD a tematických činností sa sprístupňujú prostredníctvom osobitných fór, uvádzajú sa v publikáciách siete ENRD a využívajú sa aj v ďalších mechanizmoch. Ďalšie informácie o publikáciách siete ENRD nájdete po kliknutí [sem](#).

1.4.1. Typológie a zameranie

Na rozmanitosť európskych vidieckych oblastí vplyvajú fyzické, sociálno-ekonomické, environmentálne a inštitucionálne faktory. Táto rozmanitosť je jedným z najväčších európskych zdrojov, zároveň však pre množstvo členských štátov predstavuje výzvu v oblasti presného vymedzenia pojmu vidieckych oblastí. Toto vymedzenie je pre plánovanie politiky rozvoja vidieka EÚ mimoriadne dôležité a zabezpečuje jej komplementárnosť s ostatnými fondmi EÚ určenými na rozvoj vidieckych oblastí, najmä vidieckych oblastí so špecifickými potrebami.

V roku 2009 sa zriadila tematická pracovná skupina č. 1 s cieľom riešiť túto problematiku a najmä zlepšiť účinnosť programov rozvoja vidieka so zameraním na územné špecifiká a potreby vidieckych oblastí. Pod vedením Komisie (Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka – GR AGRI) vykonala podrobnú analýzu 23 národných a 12 regionálnych programov rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013.

Zistenia

Vymedzenie pojmu vidieckych oblastí podľa organizácie OECD**, ktorého použitie Európska komisia ponúkla členským štátom, sa uplatnilo len v menšom počte národných a regionálnych programov rozvoja vidieka, pričom zo zistení pracovnej skupiny vyplýva, že toto vymedzenie pojmu nemusí spĺňať potreby množstva členských štátov. Na presnejšie zameranie svojich opatrení v rámci programov rozvoja používajú členské štáty alebo regióny vidieka namiesto uvedeného vymedzenia pojmov širokú škálu územných vymedzení.

V závislosti od zamerania sa môžu tieto vymedzenia všeobecne kategorizovať na odvetvové (napr. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo) alebo územné (napr. oblasti oprávnené na opatrenia osi č. 3). Členské štáty si plne uvedomujú potrebu jasného vytýčenia hraníc medzi fondmi EÚ, ale aj potenciál komplementárnosti medzi fondom EPFRV a ďalšími fondmi, s cieľom zabezpečiť plnenie potrieb rozvoja vidieckych oblastí EÚ.

(**) Podľa Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) sa vidiecke oblasti vymedzujú predovšetkým ako oblasti, v ktorých viac ako 50 % obyvateľstva žije vo vidieckych obciach. Vidiecke obce sú obce s hustotou obyvateľstva maximálne 150 obyvateľov/km².

Základné prvky revidovanej typológie vidieckych oblastí

Vzhľadom na rozmanitosť vidieckych oblastí v rámci EÚ je dôležité, aby každý členský štát a región uplatňoval okrem príslušného vymedzenia vidieckych oblastí aj typológiu vidieckych oblastí v závislosti od daného kontextu. V tejto súvislosti sa navrhli tri základné prvky, ktoré možno uplatňovať pri vymedzovaní typológie vidieckych oblastí:

- stupeň hmotného znevýhodnenia,
- ohľaduplnosť k životnému prostrediu a
- sociálno-ekonomické znevýhodnenie.

Ku každému základnému prvku je priradený istý hodnotový stupeň, na základe ktorého možno vytvoriť jednotlivé typológie zodpovedajúce špecifikám príslušného členského štátu alebo regiónu. V každom základnom prvku sa spájajú jednotlivé faktory (pozri tabuľku), pričom každý faktor možno merať podľa konkrétneho súboru indikátorov.

ZÁKLADNÉ PRVKY REVIDOVANEJ TYPOLÓGIE VIDIECKYCH OBLASTÍ		
Základné prvky	Faktory	
Vymedzenie vidieka	1	Hustota obyvateľstva
	2	Mestské oblasti
	3	Využívanie pôdy
Prvok č. 1 – Hmotné znevýhodnenie	4	Hmotné znevýhodnenie
Prvok č. 2 – Ohľaduplnosť k životnému prostrediu	5	Ohľaduplnosť k životnému prostrediu
Prvok č. 3 – Sociálno-ekonomické znevýhodnenie	6	Demografia
	7	Sociálno-ekonomické problémy
	8	Hospodárska štruktúra
	9	Prístup k mestským službám/ekonomikám

Takto je možné vypracovať konkrétne typológie, ktoré budú zodpovedať účelom politiky rozvoja vidieka.

Pri typológii je dôležitým aspektom, ktorý treba zohľadniť, aj potenciál riešiť nové výzvy v oblasti politiky rozvoja vidieka. Indikátory týkajúce sa tejto problematiky sa však nedajú spoločne kategorizovať.

Hlavné správy

- Správa tematickej pracovnej skupiny č. 1 o kroku č. 1 [[PDF_{en}](#)]
- Správa tematickej pracovnej skupiny č. 1 o kroku č. 2 [[PDF_{en}](#)]
- Záverečná správa tematickej pracovnej skupiny č. 1 [[PDF_{en}](#)], príloha č. 1 [[PDF_{en}](#)], príloha č. 2 [[PDF_{en}](#)], príloha č. 3 [[PDF_{en}](#)], príloha č. 4 [[PDF_{en}](#)]
- Leták tematickej pracovnej skupiny č. 1 [[PDF_{en}](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- V záverečnej súhrnnej správe by sa mali šišej verejnosti sprístupniť hlavné zistenia zo záverečnej správy. Táto správa obsahuje časti venované hlavným prvkom práce tematickej pracovnej skupiny č. 1 (napr. používanie vymedzenia pochádzajúceho od organizácie OECD, komplementárnosť a jasné vymedzenie hraníc, možné základné prvky budúcej typológie vidieka): [[PDF_{de}](#) [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Ďalšie informácie, ako napríklad články a prípadové štúdie, môžete nájsť na tejto [webovej stránke](#).

1.4.2. Poľnohospodárstvo a vidiecke hospodárstvo

Tematická pracovná skupina č. 2 bola zriadená v marci 2009 s cieľom analyzovať prepojenia medzi poľnohospodárstvom a širším vidieckym hospodárstvom. Jej hlavným cieľom bolo identifikovať a opísať možné synergie a/alebo konflikty medzi poľnohospodárstvom a vidieckym hospodárstvom v rôznych vidieckych oblastiach EÚ. Pracovná skupina, ktorej predsedá Európska komisia (Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka – GR AGRI) a ktorá sa skladá z národných odborníkov, riadila analytickú prácu zameranú na:

- vstupné/výstupné analýzy v 18 malých regiónoch (NUTS 31) predstavujúcich rôzne typy vidieckych oblastí v EÚ,
- kontrolu šiestich dokumentov programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 a ostatných programových dokumentov týkajúcich sa vybraných regiónov.

Zistenia

Z výsledkov vstupnej/výstupnej analýzy v 18 regiónoch vyplynulo, že prepojenia medzi poľnohospodárstvom a ostatnými odvetviami miestneho/regionálneho hospodárstva sú vo všeobecnosti silnejšie a pozitívnejšie, ako vyplýva zo štatistík, v ktorých má poľnohospodárstvo často nižší podiel na hrubom domácom produkte (HDP) alebo zamestnanosti.

Poľnohospodárstvo sa identifikuje ako kľúčový faktor miestneho hospodárstva v 14 z 18 skúmaných regiónov s osobitne silným prepojením na spracovanie potravín, hotelové a stravovacie služby a obchod.

K dôležitým faktorom, ktoré ovplyvňujú prepojenia medzi poľnohospodárstvom a ostatnými odvetviami, patria:

- prirodzené výhody (kvalita pôdy, podnebie, miestne turistické atrakcie),
- existujúca infraštruktúra,
- celkový potenciál národného hospodárstva,
- úroveň vzdelania, odbornej prípravy a podnikateľského potenciálu miestneho obyvateľstva,
- prístup k finančnej podpore, najmä v súvislosti so zložitou postupov podávania žiadostí, rozsahu financovania a rýchlosti rozhodovania.

Politické dôsledky

Z analýzy programov rozvoja vidieka a ďalších programových dokumentov v tretine z 18 pôvodne vybraných regiónov vyplynuli určité významné politické dôsledky.

- V niektorých programových dokumentoch týkajúcich sa rozvoja vidieka sa síce poukazuje na význam posilňovania prepojení medzi poľnohospodárstvom a rozvojom vidieka, výrazne im však chýba dôslednosť v rovine prístupu. Okrem toho často nedokážu celkom jasne vyjadriť, ako sa stanovené ciele odrazia v prioritách/cieľoch a opatreniach.
- Medzi programami rozvoja vidieka a ostatnými financovanými programami (na úrovni EÚ, národnej a regionálnej úrovni) sa zistila iba obmedzená miera komplementárnosti, v dôsledku čoho vznikajú problémy naplno využívať dostupné finančné prostriedky vo vidieckych oblastiach. Politiky rozvoja vidieka by sa mali zamerať na prípravu a uľahčovanie integrovanejších reakcií na zložité výzvy, ktorým čelí väčšina oblastí, najmä na lepšie využívanie vzťahov medzi hospodárskymi odvetvami stojacimi na začiatku a na konci reťazca (v kontexte výroby a odbytu).
- V záujme zlepšenia realizácie programov rozvoja vidieka by sa mohli zmeniť kritériá výberu opatrení tak, aby sa jasne stanovili prepojenia medzi poľnohospodárstvom a inými odvetvami. V tejto súvislosti existujú dve možnosti, napríklad stanovenie vysokého skóre v prípade projektov hospodárskej diverzifikácie určených na vytváranie prepojení s miestnymi poľnohospodárskymi činnosťami, kde možno jednoznačne vytvoriť multiplikačný efekt (napr. nové pracovné miesta, zvýšené príjmy atď.), alebo lepšie zameranie na environmentálne ciele. Návrh projektov možno zlepšiť prostredníctvom efektívnejšieho poskytovania technickej podpory potenciálnym investorom s cieľom zlepšiť životaschopnosť projektu a jeho prepojenia s miestnym poľnohospodárstvom. V prípade vhodnosti možno zaviesť aj povinnosť predložiť marketingový plán.

Hlavné správy

- Tematická pracovná skupina č. 2 – Výber regiónov a výsledky počiatočných analýz vstupov a výstupov [[PDF^{en}](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 2 – Zhrnutie zistení z počiatočných vstupov a výstupov a regionálnych analýz [[PDF^{en}](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 2 – Záverečné výsledky analýzy vstupov a výstupov a ďalší kvalitatívny výskum vo vybraných regiónoch [[PDF^{en}](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 2 – Analýza rámca nariadenia programov a projektov vo vybraných regiónoch [[PDF^{en}](#)]
  - Príloha č. 1 – Dotazníkové preskúmanie v 6 regiónoch [[PDF^{en}](#)]
  - Príloha č. 2 – Príklady projektov [[PDF^{en}](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 2 – Záverečná správa [[PDF^{en}](#)]
- Leták tematickej pracovnej skupiny č. 2 [[PDF^{en}](#)] [[de](#)] [[es](#)] [[fr](#)] [[it](#)] [[pl](#)]
- V dokumente Náhľad na politiku na základe nedávneho výskumu sa uvádza prehľad hlavných zistení uvedených v záverečnej správe, ktorý vychádza aj z prehľadu najdôležitejších správ o výskume, ktoré boli uverejnené v súvislosti s touto témou [[PDF^{en}](#)].

Ďalšie informácie, ako napríklad články a prípadové štúdie, môžete nájsť na tejto [webovej stránke](#).

1.4.3. Poskytovanie verejných statkov

Verejné statky a služby sú dostupné pre všetkých a ich výhody možno využívať spoločne. Zo samotného vymedzenia týchto statkov a služieb vyplýva, že sa zvyčajne neposkytujú prostredníctvom trhových mechanizmov. Príkladmi verejných statkov, ktoré sa poskytujú prostredníctvom poľnohospodárstva, sú: biologická diverzita poľnohospodárskej pôdy, krajinné oblasti a prírodné zdroje, ako napríklad voda a pôda. Poľnohospodárstvo okrem toho ovplyvňuje hospodárske alebo sociálne verejné statky, ako napríklad rozvoj aktívnych a prosperujúcich vidieckych spoločenstiev.

V súčasnosti už poskytovanie verejných statkov vzhľadom na významné technologické a technické zmeny, ktorými poľnohospodárstvo prešlo (vrátane intenzifikácie využívania pôdy a opustenia okrajových poľnohospodárskych oblastí), nemožno považovať za samozrejmosť. Potrebné sú politické opatrenia, ktorými sa zabráni tomuto vývoju a vďaka ktorým sa predídne napríklad neustálemu znižovaniu počtu mnohých živočíšnych druhov a prirodzených prostredí, nedostatku vody, lesným požiarom, pôdnej erózii a masovému sťahovaniu ľudí z vidieckych do mestských centier.

V tejto súvislosti má poľnohospodárska politika, ako aj politika rozvoja vidieka významný potenciál podieľať sa na poskytovaní verejných statkov, pričom túto skutočnosť čoraz viac uznáva aj široká verejnosť.

Tematická pracovná skupina č. 3 Verejné statky a verejné intervencie bola zriadená začiatkom roka 2009 s cieľom riešiť problematiku verejných statkov a skúmať, ako sa na nej podieľa politika rozvoja vidieka EÚ. Tematická pracovná skupina č. 3 zložená z národných expertov a zástupcov MVO, ktorej predsedá Komisia (Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka – GR AGRI), pri svojej práci využíva výsledky analytickej práce vedeckých expertov.

Záverečný [seminár](#) sa uskutočnil v decembri 2010. Cieľom seminára bolo predstaviť výsledky práce väčšej skupine zúčastnených strán a objasniť pojem verejných statkov širšej verejnosti. Zo záverov seminára zároveň vyplynulo, že koncepčný rámec verejných statkov predstavuje spoločný základ diskusie o SPP a rozvoji vidieka.

Zistenia

- Rozvoj vidieka ponúka v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky množstvo účinných opatrení na podporu uplatňovania ekologicky priaznivých poľnohospodárskych systémov, postupov riadenia, ako aj investícií do poskytovania verejných statkov.
- Množstvo týchto, najmä agroenvironmentálnych opatrení má pozitívne účinky s presahom na vidiecke činnosti, pričom slúži na podporu zamestnanosti, cestovného ruchu a produkcie výrobkov s pridanou hodnotou.
- Pri iniciovaní zmien správania sa ukázal ako mimoriadne účinný rozvoj schopností a poznatkov pôdohospodárov, napríklad prostredníctvom odborného vzdelávania v oblasti techník environmentálneho manažérstva alebo poradenstva v oblasti využívania udržateľných zdrojov.
-

- Opatrenia je potrebné starostlivo plánovať, pričom je nevyhnutné ich vyberať a realizovať v súlade s miestnymi potrebami. S cieľom zabezpečiť efektívnu, účinnú a transparentnú realizáciu týchto opatrení je nevyhnutné zaviesť fungujúci systém monitorovania a hodnotenia.
- Najvýznamnejším politickým opatrením prispievajúcim k poskytovaniu ekologických verejných statkov v oblasti poľnohospodárstva je agroenvironmentálne opatrenie, ktorým sa podporujú environmentálne služby a využívanie ekologicky priaznivých poľnohospodárskych postupov. Úspech týchto opatrení spočíva v ich flexibilita a potenciáli ich navrhnutia v súlade s miestnymi potrebami.

Hlavné správy

- Tematická pracovná skupina č. 3 – Správa o stave – november 2010 [PDF [PDF^{en}](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 3 – Koncepčný rámec [PDF [en](#)]
- Tematická pracovná skupina č. 3 – Záverečná správa [PDF [en](#)]
- Leták tematickej pracovnej skupiny č. 3 [PDF [en](#) [de](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]
- Súhrnná správa určená verejnosti obsahujúca odborné informácie, ktorej cieľom je predstaviť zistenia tematickej pracovnej skupiny č. 3 v stručnejšej a prehľadnejšej podobe [PDF [en](#)].

Ďalšie informácie, ako napríklad články a prípadové štúdie, môžete nájsť na tejto [webovej stránke](#).

1.4.4. Mechanizmy realizácie

Politiku rozvoja vidieka Európskej únie realizujú spoločne Komisia a členské štáty. Komisia zodpovedá za schvaľovanie programov rozvoja vidieka, ako aj za zabezpečenie riadneho finančného hospodárenia s finančnými prostriedkami Spoločenstva. Členské štáty vymedzujú vnútroštátne právne a administratívne postupy s cieľom zabezpečiť riadne využívanie rozpočtu EÚ, ktorým disponujú.

Za každodennú realizáciu politiky zodpovedajú vnútroštátne orgány. Realizácia programov rozvoja vidieka môže byť ďalej delegovaná na regionálnu alebo subregionálnu úroveň. Politika rozvoja vidieka sa preto riadi a realizuje na rôznych úrovniach, a preto sa v tejto súvislosti medzi jednotlivými krajinami vyskytujú rozdiely. Mechanizmy realizácie možno považovať za súbor procesov a postupov, ktorými sa zabezpečuje konkrétna realizácia cieľov politiky.

Tematická pracovná skupina č. 4 bola zriadená s cieľom prispieť k zabezpečeniu čo najúčinnnejšieho a najefektívnejšieho systému realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ. Úlohou skupiny je preskúmať skúsenosti s realizáciou programov v EÚ a identifikovať dobre fungujúce prvky, ako aj prvky, ktoré si vyžadujú zlepšenie, a pritom stanoviť, ktoré konkrétne zlepšenia možno uskutočniť.

Skupina skúmala rôzne mechanizmy realizácie využívané v rôznych fázach programového cyklu v rámci celého realizačného reťazca (na úrovni EÚ, národnej, regionálnej, subregionálnej úrovni, úrovni príjemcov), kam patria:

- strategický prístup a zameranie,
- programovací proces a finančné aspekty,
- postupy realizácie a organizačná štruktúra (vrátane osobitných aspektov ako: LEADER, monitorovanie a hodnotenie, kontroly),
- fungovanie zásady partnerstva,
- komplementárnosť a koordinácia s ostatnými politikami EÚ.

Zistenia

Zistenia pracovnej skupiny sa zhrnuli do záverečnej správy, ktorá obsahuje súhrn prípadových štúdií podľa tém, množstvo pozitívnych realizačných postupov z celej EÚ a závery, v ktorých sa identifikuje šesť možných oblastí zlepšenia v rámci realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ, a to konkrétne:

- zaostrenie pozornosti na politické ciele a posilnenie súdržnosti prostredníctvom realizačného reťazca,
- obmedzenejšia ponuka jednoduchších opatrení a väčšia flexibilita pri ich využívaní,
- navrhovanie a zabezpečenie konkrétnych podmienok pre iniciatívu LEADER,
- zlepšenie vykonávacích pravidiel (vrátane žiadostí a kontrol),
- ďalšie zlepšenie monitorovania a hodnotenia ako podporného nástroja na vytváranie a realizáciu politiky,
- zlepšenie koordinácie a výmeny informácií.

O výsledkoch a záveroch tematickej pracovnej skupiny sa diskutovalo na seminári siete ENRD [Zlepšenie realizácie programov rozvoja vidieka EÚ](#), ktorý sa konal 9. decembra 2011 v Bruseli.

Hlavné správy

- Záverečná správa [[PDF](#)^{en}]
- Záverečná správa – súhrn a závery [[PDF](#)^{en}]
- Leták tematickej pracovnej skupiny č. 4 [[PDF](#)^{de} [en](#) [es](#) [fr](#) [it](#) [pl](#)]

Ďalšie informácie, ako napríklad články a prípadové štúdie, môžete nájsť na tejto [webovej stránke](#).

1.4.5. LEADER

LEADER (*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*, čiže prepojenia medzi vidieckym hospodárstvom a rozvojovými činnosťami) je metóda zameraná na miestny rozvoj, ktorá umožňuje miestnym subjektom rozvíjať danú oblasť s využitím svojho vlastného rozvojového potenciálu. Prístup LEADER tvorí jednu zo štyroch osí politiky rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013. Ide o základný prvok analytickej práce siete ENRD. Príslušný oddiel iniciatívy LEADER si môžete pozrieť [tu](#).

1.5. SPP do roku 2020

Politika rozvoja vidieka EÚ sa neustále vyvíja s cieľom reagovať na nové výzvy vo vidieckych oblastiach. V roku 2013 sa zavŕšil najnovší reformný proces sprevádzajúci všeobecnejšiu spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ (SPP) v súlade so [základnými legislatívnymi aktmi na roky 2014 – 2020](#). V tomto oddiele sa nachádzajú príspevky k verejnej diskusii o podobe spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (SPP) po roku 2013, ktorú podporovalo Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. Tento oddiel zároveň obsahuje aj informácie, ktoré sa týkajú [príprav programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#).

Dacian Cioloș, európsky komisár pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, inicioval 12. apríla 2010, teda ešte pred stanovením akýchkoľvek prvotných politických usmernení pre novú SPP, verejnú diskusiu o budúcnosti SPP, do ktorej prizval celú zainteresovanú verejnosť, ako aj organizácie EÚ. Diskusiu otvorila Európska komisia týmito otázkami:

1. Aké by mali byť ciele budúcej politiky rozvoja vidieka?
2. Ako zefektívniť politické nástroje?
3. Ako zlepšiť riadenie politiky?

Dňa 14. apríla 2010 sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie koordinačného výboru siete ENRD, na ktorom boli členovia vyzvaní na otvorenie verejnej diskusie o SPP vo svojej krajine alebo príslušnej organizácii. Členovia boli požiadaní, aby svoje príspevky zaslali do 3. júna 2010. Ak si chcete prečítať jednotlivé príspevky podľa krajín alebo súhrn týchto príspevkov, kliknite [sem](#).

Na základe výsledkov tejto diskusie predstavila Európska komisia 18. novembra 2010 oznámenie o [SPP do roku 2020](#), v ktorom sa predkladajú možnosti budúcej SPP.

Dňa 12. októbra 2011 Komisia predložila súbor [právnych návrhov](#) na obdobie rokov 2014 – 2020. Patril k nim aj návrh nariadenia o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Tento nový návrh o EPFRV nadväzuje na základy SPP rozvoja vidieka a je úzko prepojený so stratégiou rastu Európa 2020.

Po uskutočnení konzultácií a dosiahnutí politickej dohody medzi Európskou komisiou, členskými štátmi EÚ (v Rade) a Európskym parlamentom boli schválené a v decembri 2013 zverejnené štyri [základné nariadenia](#) týkajúce sa reformovanej SPP.

Ďalšie základné informácie o verejnej diskusii nájdete po kliknutí na tieto odkazy:

- Prejav komisára Ciološa na tému Budúcnosť európskej poľnohospodárskej politiky – výzva na verejnú diskusiu, apríl 2010 [[PDF](#) [en](#) [fr](#)]
- Otázky týkajúce sa aspektov rozvoja vidieka [[PDF](#) [en](#)]
- Prezentácia koordinačného výboru siete ENRD k verejnej diskusii o SPP po roku 2013, apríl 2010 [[PDF](#) [en](#)]
- Súhrn príspevkov prijatých prostredníctvom siete ENRD (13. 7. 2010) [[PDF](#) [en](#)]

Ďalšie informácie o procese reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie rokov 2014 – 2020 vrátane širšej diskusie o SPP nájdete na oficiálnej webovej stránke [Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka](#).

1.5.1. Rozvoj vidieka v období rokov 2014 – 2020

[Portál venovaný rozvoju vidieka v rámci siete ENRD](#) predstavuje prepojenie medzi programovými obdobiami rokov 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Vychádza z minulých skúseností a poznatkov a jeho cieľom je podporiť navrhovanie a realizáciu budúcich programov rozvoja vidieka. Na tomto mieste sa opakuje celý obsah tohto zdroja (okrem noviniek a najnovších podujatí). Ak sa chcete obrátiť na portál v anglickom jazyku, na navigáciu v jeho rozhraní môžete použiť tohto sprievodcu [[PDF](#) [en](#)].

- [Prehľad politiky na obdobie rokov 2014 – 2020](#)
  - [Priority rozvoja vidieka](#)
    - [Prenos poznatkov](#)
    - [Konkurencieschopnosť](#)
    - [Potravínový reťazec](#)
    - [Ekosystémy](#)
    - [Efektívne využívanie zdrojov](#)
    - [Sociálne začlenenie](#)
- [Právne predpisy a usmernenia](#)
- [Plánovanie programov rozvoja vidieka](#)
- [Realizácia programov rozvoja vidieka](#)
- [Prehľady z obdobia rokov 2007 – 2013](#)
  - [Programovanie a realizácia](#)
  - [Prenos poznatkov a inovácie](#)
  - [Vidiecke podnikanie](#)
  - [Finančné nástroje](#)
  - [Potravínový reťazec](#)
  - [Životné prostredie a zmena klímy](#)
  - [Sociálne začlenenie](#)
  - [Miestny rozvoj vedený komunitou, LEADER a nadnárodná spolupráca](#)
  - [Vytváranie sietí pre rozvoj vidieka](#)
  - [Monitorovanie a hodnotenie](#)
- [Monitorovanie a hodnotenie](#)
- [Vytváranie sietí pre rozvoj vidieka](#)
- [Miestny rozvoj vedený komunitou](#)
- [Kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny](#)

Prehľad politiky na obdobie rokov 2014 – 2020

[Stratégia Európa 2020](#) obsahuje víziu budúceho inteligentného, udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rastu v EÚ. Zameriava sa na päť ambiciózných cieľov v oblastiach zamestnanosti, inovácií, vzdelávania, znižovania chudoby a klímy/energetiky a stanovuje konkrétne [hlavné ciele](#) na ich dosiahnutie.

V súlade so stratégiou Európa 2020 a celkovými cieľmi SPP (oznámenie Európskej komisie o SPP do roku 2020 [[PDF^{en}\]](#)), možno v rámci politiky rozvoja vidieka EÚ v období rokov 2014 – 2020 identifikovať tri dlhodobé strategické ciele:

- zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva,
- udržateľné riadenie prírodných zdrojov a opatrení v oblasti klímy,
- vyvážený územný rozvoj vidieckych oblastí.

Na účely riadenia politiky rozvoja vidieka prostredníctvom programov rozvoja vidieka sa tieto všeobecné ciele podrobnejšie rozpracúvajú v **6 prioritách**, ktoré sa [podrobnejšie vysvetľujú ďalej](#):

1. [Podpora prenosu poznatkov v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach](#)
2. [Zlepšovacie konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva a zlepšovacie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov](#)
3. [Podpora organizácie potravinového reťazca a riadenia rizík v poľnohospodárstve](#)
4. [Obnova, ochrana a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva a lesného hospodárstva](#)
5. [Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektore poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva](#)
6. [Podpora sociálneho začlenenia, znižovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach](#)

V rámci každej priority programu rozvoja vidieka sa potom určujú oblasti intervencie (oblasti zamerania). Priority programu rozvoja vidieka a oblasti zamerania predstavujú základ pre programovanie a uvoľnenie podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) pre vidiecke oblasti EÚ. Okrem fondu EPFRV sa ďalšia podpora pre vidiecke oblasti poskytuje aj z iných fondov EÚ, konkrétne z: Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF), Kohézneho fondu (KF) a Európskeho námorného a rybárskeho fondu (EMFF). S cieľom dosiahnuť vyšší prínos v európskom meradle a maximalizovať synergie sa budú v období rokov 2014 – 2020 všetky **európske štrukturálne a investičné fondy** (fondy EŠIF) zameriavať na podporu dosahovania hlavných cieľov stratégie EÚ 2020, pričom sa budú koordinovať v rámci **spoločného strategického rámca**.

Na základe spoločných ustanovení pre štrukturálne fondy ([pozri](#) základné legislatívne akty pre [európske štrukturálne a investičné fondy](#) – EŠIF na obdobie rokov 2014 – 2020) sa všetky fondy EŠIF financujú v rámci spoločného legislatívneho rámca, ktorý slúži na prípadnú harmonizáciu a zjednodušenie predpisov. Vymedzuje sa v ňom 11 tematických cieľov [[PDF](#) [en](#)], v ktorých sa zohľadňujú priority stratégie EÚ 2020. Do **zmluvy o partnerstve** sa premietne spoločný strategický prístup každého členského štátu sa, pričom sa v nej uvedie spôsob koordinácie rôznych politík a príslušné využívanie fondov EŠIF [ďalšie informácie o zmluvách o partnerstve (alebo partnerských dohodách) nájdete [tu](#)].

Stratégia Európa 2020	
Spoločný strategický rámec, ktorý sa týka EPFRV, EFRR, ESF, KF a EMFF a ktorým sa zohľadňuje stratégia EÚ 2020 prostredníctvom spoločných tematických cieľov, ktoré sa majú dosahovať na základe kľúčových opatrení v rámci jednotlivých fondov	
Zmluva o partnerstve Vnútroštátny dokument obsahujúci zamýšľané využitie fondov pri dosahovaní cieľov stratégie EÚ 2020	
Politika rozvoja vidieka: EPFRV	Ostatné fondy EŠIF (EFRR, ESF, KF, EMFF) Inovácie, životné prostredie a klíma Zmena v rámci prierezových cieľov
6 priorit	
1. Podpora prenosu poznatkov a inovácií v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach	4. Obnova, ochrana a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
2. Zlepšovanie konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva a zlepšovanie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov	5. Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektore poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva
3. Podpora organizácie potravinového reťazca a riadenia rizík v poľnohospodárstve	6. Podpora sociálneho začlenenia, znižovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach
Program(-y) rozvoja vidieka	

V tomto rámci si politika rozvoja vidieka zachová svoju jedinečnosť a bude sa realizovať na základe osobitného nariadenia (nariadenie EÚ č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka [\[PDF^{ro}\]](#)) a spoločných finančných a riadiacich ustanovení pre SPP (nariadenie EÚ č. 1306/2013 o horizontálnych otázkach SPP, ako sú financovanie a kontroly [\[PDF^{ro}\]](#)).

(Ďalšie informácie o procese reformy SPP v období rokov 2014 – 2020 nájdete v oddiele [venovanom SPP do roku 2020](#))

Priority rozvoja vidieka

1. Prenos poznatkov – podpora prenosu poznatkov a inovácií v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach

Priorita v skratke

Poznatky, schopnosti a inovácie predstavujú nevyhnutný základný predpoklad udržateľného rozvoja. Rozvoj vidieka má dlhodobú tradíciu podpory inovácií.

Podpora prenosu poznatkov a inovácií patrí k **prierezovým prioritám** programového obdobia rokov 2014 – 2020. Cieľom opatrení týkajúcich sa prenosu poznatkov alebo investícií, ktoré plánujú členské štáty a ktoré budú k dispozícii počas celého obdobia rokov 2014 – 2020, je podpora inovácií.

[Európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť](#) tvorí nový hlavný prvok stanovený s cieľom prepojiť existujúce politiky, posilniť spoluprácu medzi partnermi a vytvoriť prepojenia medzi výskumníkmi a vidieckymi podnikmi.

Ďalšie informácie o danej prioritnej téme získate po kliknutí sem [\[PDF^{en}\]](#)

Oblasti intervencie

1. Podpora inovácií a vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach.
2. Posilnenie prepojení medzi výskumom a inováciami v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve.
3. Podpora celoživotného vzdelávania a odborného vzdelávania v sektoroch poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD, vďaka ktorým možno lepšie pochopiť podporu prenosu poznatkov a inovácií pomocou efektívneho plánovania a realizácie programov rozvoja vidieka.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 16: Prenos poznatkov a inovácie v politike rozvoja vidieka (máj 2013) [[PDF en](#)] Toto číslo Rural Review obsahuje prehľad súčasného chápania inovácií v súvislosti s rozvojom vidieka, ako aj stručný náčrt budúcich výziev a príležitostí. Jeho cieľom je poskytnúť kľúčové informácie a pomôcť pri lepšej integrácii výmeny poznatkov a inovácií do budúcej politiky rozvoja vidieka.
- [Portál Prenos poznatkov a inovácie](#) predstavuje zdroj s množstvom informácií o inštitúciách, príkladmi projektov a iniciatívami na podporu prenosu poznatkov a inovácií vo vidieckych oblastiach.
- Výsledky osobitnej skupiny siete ENRD, ktorá skúma možnosti podpory prenosu poznatkov a inovácií v rámci programov rozvoja vidieka v období rokov 2014 – 2020, sa uvádzajú v týchto dokumentoch:
  - Správa o fáze I [[PDF en](#)] a Zhrnutie [[PDF en](#)] obsahujú zistenia z prvej pracovnej fázy (od júla do decembra 2012). Okrem toho existujú dve samostatné prílohy:
    - Príloha č. 1 – Zbierka príkladov na podporu prenosu poznatkov a inovácií [[PDF en](#)];
    - Príloha č. 2 – Podkladový dokument [[PDF en](#)]
  - Správy o fáze II so súhrnom zistení z druhej pracovnej fázy (od februára do júna 2013):
    - Správa o sprostredkovaní inovácie [[PDF en](#)] a príloha č. 2 o študijnom materiáli a informáciách o subjektoch podporujúcich inovácie [[PDF en](#)]
    - Správa o operačných skupinách partnerstva EIP [[PDF en](#)]
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 2: Tvorivosť a inovácie v rámci rozvoja vidieka EÚ (december 2009) [[PDF en](#)] [[fr](#)] [[es](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[pl](#)] [[hr](#)]]. V tomto čísle Rural Review sa uvádza niekoľko inovácií a tvorivých prístupov z vidieckych oblastí EÚ.

Príprava na obdobie rokov 2014 – 2020

Odkazy na zdroje z EÚ a členských štátov týkajúce sa podpory programovania a realizácie priorít rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.

- [Usmerňovací dokument pre realizáciu partnerstva EIP v programoch rozvoja vidieka \(návrh, júl 2013\)](#), GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
- [Európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť](#)

- [Seminár Programovanie inovácií: Ako čo najúčinnejšie využiť súbor nástrojov na rozvoj vidieka pri realizácii partnerstva EIP](#), Madrid 26. – 27. júna 2013
- [Postupy a prezentácie z konferencie úradu Teagasc o prenose poznatkov 2013](#), Dublin 12., 13. a 14. júna 2013
- [Konferencia Partnerstvo EIP zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť – priority a mechanizmy realizácie](#), Brusel 19. novembra 2012
- [Konferencia Zlepšovanie inovácií a realizácia výskumu v poľnohospodárstve EÚ](#), Brusel 7. marca 2012

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. projekty venované poradenským službám, prenosu poznatkov alebo inováciám), vhodné prípadové štúdiá a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

2. Konkurencieschopnosť – zlepšovanie konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva a zlepšovanie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov

Priorita v skratke

Príjmy poľnohospodárskych podnikov ohrozujú rôzne situácie, preto by sa všetci poľnohospodári mali naďalej snažiť o lepšiu konkurencieschopnosť. V niektorých prípadoch je potrebná reštrukturalizácia. Vzhľadom na to, že len šesť percent riadiacich pracovníkov poľnohospodárskych podnikov tvoria ľudia do 35 rokov, je potrebné podporiť zapojenie väčšieho počtu mladých ľudí, ktorí do odvetvia poľnohospodárstva prinesú novú energiu a podnety.

Oblasti intervencie

1. Uľahčenie reštrukturalizácie poľnohospodárskych podnikov s veľkými štrukturálnymi problémami (najmä poľnohospodárskych podnikov s nízkym stupňom účasti na trhu, alebo trhovo orientovaných poľnohospodárskych podnikov aktívnych v špecifických sektoroch, prípadne poľnohospodárskych podnikov, ktoré potrebujú poľnohospodársku diverzifikáciu).
2. Podpora vyváženej vekovej skladby v odvetví poľnohospodárstva.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD, vďaka ktorým možno lepšie pochopiť spôsoby podpory konkurencieschopnosti pomocou účinného programovania a realizácie programov rozvoja vidieka.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 5: Budovanie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, agropotravinárstva a lesného hospodárstva EÚ [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] sa zameriava na podporu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a agropotravinárstva EÚ spojením konkurencieschopnosti s multifunkčnosťou.
- [Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec](#) – úvodná stránka k téme s príslušnými odkazmi na činnosti EÚ v oblasti podpory poľnohospodárskych výrobkov, štúdiu a príklady projektov.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 12: Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] obsahuje informácie o tom, ako programy rozvoja vidieka prispievajú k podpore miestnej výroby potravín a krátkeho dodávateľského reťazca
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [krátkeho dodávateľského reťazca](#)
- Projektová brožúra EPFRV o potravinách [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] obsahuje príklady mnohých pozitívnych výhod, ktoré vyplývajú členským štátom z činností rozvoja vidieka v rámci SPP v oblasti potravín.
- [Portál Mládež a mladí poľnohospodári](#) ponúka príslušné informácie a zdroje týkajúce sa podpory mladých poľnohospodárov a mladých ľudí vo vidieckych oblastiach EÚ. Spôsobmi, ako zlepšiť podporu programov rozvoja vidieka pre projekty súvisiace s mládežou, sa zaoberá najmä [tematická iniciatíva Mládež](#) siete ENRD.
- Projektová brožúra EPFRV o mladých poľnohospodároch a mladších ľuďoch pôsobiacich na európskom vidieku [PDF [en](#)] obsahuje príklady vybraných projektov, z ktorých vyplýva, ako môže EPFRV pomôcť pri vytváraní príležitostí na rozvoj pre mladých poľnohospodárov a mladších ľudí na európskom vidieku.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. o konkurencieschopnosti, mladých poľnohospodároch alebo kvalite poľnohospodárskych výrobkov), vhodné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

3. Potravinový reťazec – podpora organizácie potravinového reťazca a riadenia rizík v poľnohospodárstve

Priorita v skratke

V prípade relatívne slabého postavenia poľnohospodára v potravinovom dodávateľskom reťazci môžu poľnohospodári využívať výhody vyplývajúce z ich lepšej organizovanosti, vďaka ktorej sa môžu zlepšiť ich možnosti príjmov. Jednou z takýchto príležitostí sú miestne trhy a krátke dodávateľské reťazce. Nástroje riadenia rizík pomáhajú poľnohospodárom lepšie zvládnuť neistotu spôsobovanú problémami s počasím, chorobnosťou zvierat a volatilitou trhu.

Oblasti intervencie

1. Lepšia integrácia prvovýrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácia na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupinách výrobcov a medziodvetvových organizáciách.
2. Podpora riadenia rizík v poľnohospodárskych podnikoch.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD, vďaka ktorým možno lepšie pochopiť organizáciu potravinového reťazca a riadenie rizík pomocou účinného programovania a realizácie programov rozvoja vidieka.

- [Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec](#) je úvodná stránka k téme s príslušnými odkazmi na činnosti EÚ, štúdiu a príklady projektov v oblasti podpory krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych poľnohospodárskych výrobkov.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 12: Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec [[PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)]] obsahuje informácie o tom, ako programy rozvoja vidieka prispievajú k propagácii výroby miestnych potravín a krátkych dodávateľských reťazcov
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [krátkych dodávateľských reťazcov](#)
- Cieľom [seminára koordinačného výboru o finančných nástrojoch](#) bolo zlepšiť informovanosť zainteresovaných strán v oblasti rozvoji vidieka o príležitostiach a úvahách týkajúcich sa vytvárania a využívania finančných nástrojov v programoch rozvoja vidieka v ďalšom programovom období (2014 – 2020).
- Projektová brožúra EPFRV o potravinách [[PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]] obsahuje príklady množstva pozitívnych výhod, ktoré vyplývajú členským štátom z činností rozvoja vidieka v rámci SPP v oblasti potravín.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 13: Finančné nástroje pri rozvoji vidieka: Nové príležitosti na riešenie hospodárskej krízy (október 2012) [[PDF [en](#)]] predstavuje príležitosti, skúsenosti a výzvy v oblasti realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ.
- [Oddiel Vidiecke financie](#) poskytuje informácie o práci pracovnej skupiny pre vidiecke financie, ktorá bola zriadená v rámci tematickej iniciatívy národnej vidieckej siete o vidieckom podnikaní.
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [miestnych finančných nástrojov](#)

Príprava na obdobie rokov 2014 – 2020

Odkazy na zdroje z EÚ a členských štátov týkajúce sa podpory programovania a realizácie priorít rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.

- Európska komisia usporiadala [konferenciu o miestnom poľnohospodárstve a krátkych potravinových dodávateľských reťazcoch](#), ktorej cieľom bolo ukázať, ako lepšie riešiť potreby štruktúr malých poľnohospodárskych podnikov a ako v ich prípade zamerať schémy podpory v kontexte reformy SPP.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. projektov venovaných miestnym potravinám, riadeniu rizík či prírodným katastrofám), príslušné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

4. Ekosystémy – obnova, ochrana a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Priorita v skratke

Tlak na životné prostredie je naďalej veľmi výrazný. Za priaznivú sa napríklad považuje situácia len v 17 % prirodzených prostredí a 11 % ekosystémov EÚ, v niektorých vodných útvaroch pretrvávajú nadbytok živín (a to napriek zlepšeniu v prípade iných vodných útvarov) a 45 % pôdy v EÚ má problémy týkajúce sa kvality. Tieto výzvy je potrebné riešiť a posilniť pozitívny vplyv poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na životné prostredie.

Oblasti intervencie

1. Obnova a zachovanie biologickej diverzity (vrátane lokalít sústavy Natura 2000 a lokalít s poľnohospodárskou činnosťou s vysokou prírodnou hodnotou) a stavu krajinných oblastí Európy.
2. Zlepšenie vodného hospodárstva.
3. Zlepšenie obhospodarovania pôdy.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD, vďaka ktorým možno lepšie pochopiť, ako sa dajú zlepšiť ekosystémy pomocou účinného programovania a realizácie programov rozvoja vidieka.

- [Seminár siete ENRD Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností na nové programové obdobie rokov 2014 – 2020. Z výsledkov seminára vyplývajú informácie o účinnom posudzovaní potrieb a vymedzení priorít, výbere opatrení, návrhu a realizácii, ako aj o účinnom poskytovaní environmentálnych služieb.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 15: Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [PDF [en](#)] skúma spôsob, akým sa politikou rozvoja vidieka podporuje poskytovanie environmentálnych služieb vo vidieckych oblastiach EÚ.
- V oddiele [Environmentálne služby](#) sa uvádza odkaz na tematickú stránku osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá identifikovala dôležité aspekty poskytovania environmentálnych služieb a ponúkla súbor odporúčaní na navrhovanie a realizáciu budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020). *Zhrnutie správy osobitnej skupiny* [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Projektová brožúra EPFRV o environmentálnych službách [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] sa zameriava na široký rozsah rôznych environmentálnych služieb, ktoré možno podporiť z fondu EPFRV prostredníctvom finančnej pomoci pre programy rozvoja vidieka členských štátov EÚ.

- [Oddiel Verejné statky a verejné intervencie](#) predstavuje výsledky a zistenia príslušnej tematickej pracovnej skupiny. Skúma sa v ňom potenciál politiky rozvoja vidieka pri zabezpečovaní verejných statkov vo vidieckych oblastiach prostredníctvom poľnohospodárstva vrátane biologickej diverzity poľnohospodárskej pôdy, ako aj prírodných zdrojov, napríklad vody a pôdy.
- Tematická pracovná skupina č. 4: Kolektívne prístupy k agroenvironmentálnym režimom [[PDF](#) [en](#)] sa zaoberala existujúcimi kolektívnymi prístupmi k agroenvironmentálnym zmluvám.
- Brožúra o verejných statkoch a verejných intervenciách v poľnohospodárstve: [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] vychádza z práce vykonanej tematickou pracovnou skupinou pre verejné statky, ktorá sa zaoberá otázkami súvisiacimi s verejnými statkami a skúma, ako k ich riešeniu prispieva politika rozvoja vidieka EÚ.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 7: Verejné statky a rozvoj vidieka (marec 2011): [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] je vydanie venované úlohe poľnohospodárstva EÚ a politikám rozvoja vidieka pri poskytovaní verejných statkov vo vidieckych oblastiach Európy.
- Projektová brožúra EPFRV o zelenom raste: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] predstavuje prípadové štúdie projektov programov rozvoja vidieka EÚ, v ktorých sa na praktických príkladoch ukazuje, ako môžu vidiecke oblasti Európy profitovať zo zavádzania environmentálne udržateľných prístupov do svojho rozvoja.
- Štúdia o [riešení problematiky biologickej diverzity a zachovania prirodzeného prostredia prostredníctvom opatrení uplatňovaných v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky](#) skúma úlohu SPP pri zachovaní biologickej diverzity a súvisiacich ekosystémových služieb prostredníctvom poľnohospodárstva a ako možno túto úlohu posilniť v budúcnosti tak, aby prispievala k plneniu cieľov EÚ v oblasti biologickej diverzity.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. projektov venovaných biologickej diverzite, lesnému ekosystému alebo podzemnej vode), vhodné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

5. Efektívne využívanie zdrojov – propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva

Priorita v skratke

Hospodárenie s obmedzenými zdrojmi závisí vo všetkých hospodárskych odvetviach od inteligentného a udržateľného rastu. V poľnohospodárstve sa musia energie a voda využívať efektívnejšie (poľnohospodárske podniky využívajú 24 % z celkového objemu vody v EÚ) a zároveň znižovať emisie skleníkových plynov a sekvestrovať oxid uhličitý. Poľnohospodárstvo a ďalšie vidiecke odvetvia môžu biohospodárstvu dodávať základné suroviny.

Oblasti intervencie

1. Zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve.
2. Zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a v rámci spracovania potravín.
3. Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva.
4. Zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva.
5. Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD prinášajú lepšie pochopenie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy pomocou účinného programovania a realizácie programov rozvoja vidieka.

- [Seminár koordinačného výboru Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) bol usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností na nové programové obdobie rokov 2014 – 2020. Výsledky seminára hovoria o účinných posúdeniach potrieb a vymedzení priorít, výberu opatrení, návrhu a realizácie, ako aj o účinnom poskytovaní environmentálnych služieb.
- [Oddiel Opatrenia na ochranu klímy](#) obsahuje odkaz na kontrolu vykonanú sieťou ENRD v roku 2010 s cieľom identifikovať, ako sa rieši problematika zmeny klímy v programoch rozvoja vidieka na úrovni členských štátov.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 4: Rozvoj vidieka a zmena klímy (máj 2010), [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] vysvetľuje, ako politika rozvoja vidieka prispieva k programu opatrení na ochranu klímy EÚ.

Príprava na obdobie rokov 2014 – 2020

Odkazy na zdroje z EÚ a členských štátov týkajúce sa podpory programovania a realizácie priorít rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.

- [Štúdia OSCAR – optimálne stratégie pre opatrenia v oblasti zmeny klímy vo vidieckych oblastiach](#)

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. o vplyve na životné prostredie, zavlažovaní alebo kompostovaní), vhodné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

6. Sociálne začlenenie – podpora sociálneho začlenenia, znižovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Priorita v skratke

Približne 14 % obyvateľov v prevažne vidieckych regiónoch EÚ predstavuje necelú polovicu priemerného počtu nezamestnaných v EÚ, pričom existujú oblasti s nízkym HDP na obyvateľa. V oblasti vytvárania rôznorodejších a kvalitnejších pracovných miest, ako aj zlepšovania úrovne celkového miestneho rozvoja, možno mnohé vykonať, a to aj pomocou informačných a komunikačných technológií (IKT).

Oblasti intervencie

1. Uľahčenie diverzifikácie, zakladania nových malých podnikov a vytvárania pracovných miest.
2. Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach.
3. Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality IKT vo vidieckych oblastiach.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD, vďaka ktorým možno lepšie pochopiť, ako podporovať sociálne začlenenie pomocou efektívnej prípravy a realizácie programov rozvoja vidieka.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 6: Zamestnanosť a sociálne začlenenie [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] sa zameriava na podporu zamestnanosti na vidieku a zaoberá sa chudobou na vidieku a zlepšovaním kvality života.
- Brožúra obsahujúca projekty EPFRV venované sociálnemu začleneniu [[PDF](#) [en](#)] upozorňuje na rôzne projekty sociálneho začlenenia z vidieckych oblastí Európy, ktoré sa spolufinancujú z fondu EPFRV.
- [Portál Mládež a mladí poľnohospodári](#) ponúka príslušné informácie a zdroje týkajúce sa podpory mladých poľnohospodárov a mladých ľudí vo vidieckych oblastiach EÚ. Spôsobmi, ako zlepšiť podporu programov rozvoja vidieka pre projekty súvisiace s mládežou, sa zaoberá najmä [tematická iniciatíva Mládež](#), ktorú vypracovala sieť ENRD.
- Brožúra obsahujúca projekty EPFRV venované mladým poľnohospodárom a mladším ľuďom pôsobiacim na európskom vidieku [[PDF](#) [en](#)] obsahuje príklady vybraných projektov, z ktorých vyplýva, ako môže EPFRV pomôcť pri vytváraní príležitostí na rozvoj pre mladých poľnohospodárov a mladších ľudí pôsobiacich na európskom vidieku.
- [Sociálne poľnohospodárstvo](#) je spoločná tematická iniciatíva národnej vidieckej siete iniciovaná s cieľom identifikovať a analyzovať príležitosti a prekážky predstavené v národných/regionálnych programoch rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 v oblasti realizácie činností sociálneho poľnohospodárstva a využívania prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely v krajinách EÚ 27.
- [Sociálne aspekty vidieckeho podnikania](#)
- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [začleňovania osobitných cieľových skupín](#)
- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [sociálnych služieb a poľnohospodárstva](#)

- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [sociálneho podnikania](#)
- Tento oddiel obsahuje informácie o uplatňovaní [IKT](#) vo vidieckych oblastiach.
- Projektová brožúra EPFRV o informačných a komunikačných technológiách (IKT) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] informuje o spôsoboch využívania IKT ako základného nástroja slúžiaceho na zúročenie potenciálu vidieckych oblastí, ktoré sa vďaka nim stávajú prítlačivejšími miestami na bývanie, prácu a turistiku.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 10: Vidiecke podnikanie [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] prináša podrobnejší pohľad na to, ako môžu poľnohospodárstvo a politika rozvoja vidieka EÚ podporiť vidiecke podnikanie.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Vhodné príklady projektov z fondu EPFRV (napr. projektov venovaných sociálnym službám, rovnakým príležitostiam alebo obnove dedín), vhodné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka nájdete v tomto [excelovom súbore na stiahnutie](#).

Právne predpisy a usmernenia

Pri realizácii politiky rozvoja vidieka EÚ v období rokov 2014 – 2020 sa bude uplatňovať množstvo legislatívnych aktov, ktoré sa budú okrem rámca spoločného strategického prístupu pre [európske štrukturálne a investičné fondy](#) zaoberať aj reformovanou [spoločnou poľnohospodárskou politikou](#).

Okrem toho sa Lisabonskou zmluvou, a najmä Zmluvou o fungovaní Európskej únie [[PDF](#) [en](#)] (ZFEÚ) zaviedli nové pravidlá, ktorými sa Európska komisia splnomocňuje prijímať vykonávacie a delegované akty slúžiacich na riadenie jednotlivých aspektov tejto politiky.

EK nakoniec (v [úzkej spolupráci s členskými štátmi](#)) pripraví množstvo odborných dokumentov, ktoré budú obsahovať usmernenia pre členské štáty a regióny a ktoré sa budú týkať prípravy programov a realizácie niekoľkých činností súvisiacich s danou politikou (napr. príprava odborných dokumentov a dokumentov týkajúcich sa opatrení).

V tomto oddiele sa uvádza viacero právnych predpisov, ktoré budú mať vplyv na politiku rozvoja vidieka, a to predovšetkým na vymedzenie a realizáciu budúcich programov rozvoja vidieka. Kliknutím na tlačidlá uvedené nižšie získate prístup priamo k legislatívnym aktom, ktoré sú relevantné pre politiku rozvoja vidieka v období rokov 2014 – 2020. Okrem toho takto získate prístup k niekoľkým zdrojom v rámci siete ENRD, ako aj dostupným usmerňovacím dokumentom z EÚ a členských štátov.

Nariadenia EÚ na obdobie rokov 2014 – 2020

Tento oddiel obsahuje odkazy na právne texty, ktoré sa týkajú fondu EPFRV a realizácie programov rozvoja vidieka v období rokov 2014 – 2020.

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1310/2013, ktorým sa stanovujú niektoré prechodné ustanovenia o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho fondu

pre rozvoj vidieka (EPFRV) [PDF]. V tomto nariadení sa vymedzujú prechodné pravidlá na prepojenie dvoch viacročných programových období.

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) [PDF]. Ide o základný akt, v ktorom sa stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa využívania EPFRV pri programovaní rozvoja vidieka.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 [PDF]. Tzv. nariadením o spoločných ustanoveniach sa stanovuje spoločný súbor základných pravidiel, ktoré sa uplatňujú na všetky štrukturálne nástroje vrátane EPFRV.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky [PDF]. V tzv. horizontálnom nariadení o SPP sa stanovujú pravidlá finančného hospodárenia pre dva fondy SPP, Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF), z ktorého sa financujú trhové opatrenia a priame platby, a EPFRV, z ktorého sa financuje podpora rozvoja vidieka. Spájajú sa v ňom pravidlá o krížovom plnení, poľnohospodárskych poradenských systémoch a monitorovaní a hodnotení SPP.

Zdroje a usmerňovacie dokumenty

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD a dostupné usmerňovacie dokumenty z EÚ a členských štátov, ktoré slúžia na podporu prípravy a realizácie programov a opatrení rozvoja vidieka.

- Informácie o [európskom partnerstve v oblasti inovácií zameranom na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť](#) a usmerňovací dokument na realizáciu partnerstva EIP v oblasti programov rozvoja vidieka (návrh, júl 2013) [PDF , GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.
- [Osobitná skupina siete ENRD pre prenos poznatkov a inovácií](#): správa obsahujúca zistenia z prvej pracovnej fázy (od júla do decembra 2012) [PDF] a Zhrnutie [PDF]
- Spôsobmi, ako zlepšiť podporu programov rozvoja vidieka pre projekty súvisiace s mládežou, sa zaoberá [tematická iniciatíva Mládež](#) siete ENRD.
- [Seminár koordinačného výboru o finančných nástrojoch](#) bol usporiadaný s cieľom zlepšiť informovanosť o príležitostiach a úvahách v oblasti vytvárania a využívania finančných nástrojov v programoch rozvoja vidieka v ďalšom programovom období (2014 – 2020).
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 13: Finančné nástroje pri rozvoji vidieka: Nové príležitosti na riešenie hospodárskej krízy (október 2012) [PDF] predstavuje príležitosti, skúsenosti a výzvy v oblasti realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ.
- [Seminár siete ENRD Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností na nové programové obdobie rokov 2014 – 2020. Z výsledkov seminára vyplýva efektívne posúdenie potrieb a vymedzenie priorít, výber opatrení, návrh a realizácia, ako aj o účinné poskytovanie environmentálnych služieb.
- V č. 15 Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ): Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [PDF] sa skúma, ako sa prostredníctvom politiky rozvoja vidieka podporuje poskytovanie environmentálnych služieb vo vidieckych

- oblastiach EÚ. V čísle sa uvádza praktický súbor nástrojov, ktorý zodpovedným subjektom slúži na navrhovanie a realizáciu ďalšej generácie programov rozvoja vidieka.
- Oddiel [Environmentálne služby](#) poskytuje odkaz na tematickú stránku osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá identifikovala dôležité aspekty poskytovania environmentálnych služieb a ponúkol súbor odporúčaní týkajúcich sa návrhu a realizácie budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020). *Zhrnutie správy osobitnej skupiny* [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
  - [Štúdiá OSCAR – optimálne stratégie pre opatrenia v oblasti zmeny klímy vo vidieckych oblastiach](#)
  - Zasadnutie expertnej skupiny pre delegované a vykonávacie akty týkajúce sa európskych štrukturálnych a investičných fondov: delegovaný akt (verzia č. 1) [[PDF](#) [en](#)] a vykonávací akt (verzia č. 1) [[PDF](#) [en](#)] o systéme riadenia a kontroly
  - Zasadnutie expertnej skupiny pre delegované a vykonávacie akty týkajúce sa európskych štrukturálnych a investičných fondov: delegovaný akt (verzia č. 2) [[PDF](#) [en](#)] a vykonávací akt (verzia č. 2) [[PDF](#) [en](#)] o finančných nástrojoch
  - Zasadnutie expertnej skupiny pre delegované a vykonávacie akty týkajúce sa európskych štrukturálnych a investičných fondov: Systém kategorizácie a sledovanie zmeny klímy v rámci politiky súdržnosti [[PDF](#) [en](#)](** Tento dokument obsahuje prvky, ktoré sa týkajú len politiky súdržnosti. O prvkoch, ktoré sa týkajú EPFRV a EMFF, sa bude diskutovať neskôr.*)

Konkrétne zdroje a usmernenia týkajúce sa miestneho rozvoja vedeného komunitou a iniciatív LEADER nájdete po kliknutí [sem](#).

Konkrétne zdroje a usmernenia týkajúce sa monitorovania a hodnotenia programov rozvoja vidieka nájdete po kliknutí [sem](#).

Konkrétne zdroje a usmernenia týkajúce sa sietí rozvoja vidieka nájdete po kliknutí [sem](#).

Plánovanie programov rozvoja vidieka

Príprava národných a regionálnych programov rozvoja vidieka je viacfázový proces, do ktorého sú zapojené rôzne subjekty. V programe rozvoja vidieka je potrebné zohľadniť strategické ciele schválené na národnej úrovni a uvedené v dohodách o partnerstve. Tie vychádzajú zo spoločného strategického rámca, v ktorom sa koordinujú intervencie zo štrukturálnych a investičných fondov na európskej úrovni (prehľad politického rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 získate po kliknutí [sem](#)).

Celý proces spočíva v aktívnej účasti hospodárskych a sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti, s ktorými sa počas prípravy dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka vedú konzultácie. Zverejnením legislatívnych návrhov na obdobie rokov 2014 – 2020, ktoré sa týkajú [politiky súdržnosti](#) a [spoločnej poľnohospodárskej politiky](#) (október 2011), začala Európska komisia proces, ktorý bude nakoniec viesť k oficiálnemu prijatiu programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020. Príslušné právne predpisy na obdobie rokov 2014 – 2020 nájdete [tu](#).

Predpokladaný časový harmonogram prijatia programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020			
2011	2012	2013	2014
Prijatie právnych návrhov EK na obdobie rokov 2014 – 2020	Diskusia o návrhoch EK v Rade a Európskom parlamente	- Prijatie základných aktov (vrátane nariadení o spoločnom strategickom rámci a EPFRV) - Prijatie vykonávacích a delegovaných aktov	- Predloženie dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka (*) - Oficiálne prijatie dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka (**)
	Neformálne rokovania a konzultácie týkajúce sa dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka		Formálne rokovania a konzultácie týkajúce sa dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka
(*) Dohoda o partnerstve do 4 mesiacov od prijatia základných nariadení, program rozvoja vidieka do 3 mesiacov od prijatia dohody o partnerstve.			
(**) Do 4 mesiacov v prípade dohody o partnerstve a do 6 mesiacov v prípade programu rozvoja vidieka od ich oficiálneho predloženia (program rozvoja vidieka sa schváli až po schválení dohody o partnerstve Európskou komisiou).			
Zdroj: Prevzaté z Európskej komisie – GR REGIO			

Príprava programov rozvoja vidieka v členských štátoch a regiónoch EÚ prebieha práve za takýchto okolností. Úspešná príprava programov rozvoja vidieka vychádza zo strategických rozhodnutí o tom, čo a ako podporiť prostredníctvom: i) podrobnej analýzy súvislostí (analýzy SWOT), ii) podrobného vyhodnotenia potrieb, iii) vymedzenia priorít a oblastí intervencie, výberu príslušných opatrení a priradenia finančných zdrojov na základe očakávaných výsledkov.

1. Všeobecná analýza SWOT programovej oblasti: - konkurencieschopnosť agropotravinárskeho odvetvia, - životné prostredie a klíma, - sociálno-ekonomická situácia vidieckej oblasti.	2. Podrobné vyhodnotenie potrieb: - podľa priority a záujmovej oblasti	3. Strategická reakcia: - výber príslušných priorít/záujmových oblastí, - stanovenie cieľov, - plánovanie opatrení, výstupov a finančných zdrojov.
Konzultácia s partnermi		
Zdroj: Pracovný dokument GR AGRI Prvky strategického programovania na obdobie rokov 2014 – 2020		

Ak chcete zistiť aktuálnu situáciu v rámci prípravy programov rozvoja vidieka v členských štátoch, pozrite si **tabuľku programov rozvoja vidieka (aktualizácia v novembri 2013)** [PDF [EN](#)].

Príprava programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD a ďalšie zdroje podpory strategického programovania a prípravy budúcich programov rozvoja vidieka.

- [Seminár o úspešnom programovaní](#) slúžil na zmapovanie výsledkov prípravných prác siete ENRD na obdobie rokov 2014 – 2020. Seminár sa zameriaval na to, ako možno získané poznatky a skúsenosti, ako aj prierezové priority týkajúce sa inovácií, životného prostredia a zmeny klímy, začleniť do budúcich programov rozvoja vidieka. Seminár bol venovaný aj rôznym krokom, ktoré je potrebné podniknúť v záujme lepšieho navrhovania a realizácie programov v ďalšom programovom období. Výsledky a závery seminára sú zhrnuté v dokumente Faktory úspechu pre nové programy rozvoja vidieka [[PDF](#) [en](#)].
- Seminár o [strategickom programovaní a monitorovaní a hodnotení programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#)
- Pracovný dokument o prvkoch strategického programovania na obdobie rokov 2014 – 2020 [[PDF](#) [en](#)], ktorý vypracovala EK – GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka pri príležitosti seminára siete ENRD o úspešnom programovaní fondu EPFRV na obdobie rokov 2014 – 2020, ktorý sa uskutočnil v Bruseli 6. až 7. decembra 2012
- Ako čo najlepšie využiť program svoj program rozvoja vidieka: Usmernenia pre hodnotenie ex ante programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020 – návrh, august 2012 [[PDF](#) [en](#)] – Tieto usmernenia Európskej hodnotiacej siete sú určené pre riadiace orgány a hodnotiteľov programov rozvoja vidieka v procese plánovania a vykonávania hodnotenia ex ante programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.
- [Seminár koordinačného výboru o finančných nástrojoch](#) bol usporiadaný s cieľom zlepšiť informovanosť strán zúčastňujúcich sa na rozvoji vidieka o príležitostiach a myšlienkach v oblasti vytvárania a využívania finančných nástrojov v programoch rozvoja vidieka v ďalšom programovom období (2014 – 2020).
- Osobitná skupina [pre prenos poznatkov a inovácie](#) analyzovala, ako programy rozvoja vidieka v rámci aktuálneho politického rámca podporujú prenos poznatkov a inovácie v praxi, pričom poskytla odporúčania členským štátom o tom, ako propagovať prenos poznatkov a inovácie v ďalšom programovom období.
- [Seminár Programovanie inovácií: Ako čo najúčinnejšie využiť súbor nástrojov na rozvoj vidieka pri realizácii partnerstva EIP](#), Madrid 26. – 27. júna 2013
- [Oddiel Environmentálne služby](#) obsahuje odkaz na tematickú stránku osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá identifikovala rozhodujúce aspekty poskytovania environmentálnych služieb, a pritom predstavila súbor odporúčaní týkajúcich sa návrhu a realizácie budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020). Zhrnutie správy osobitnej skupiny [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 15: Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [[PDF](#) [en](#)] skúma spôsob, akým sa politikou rozvoja vidieka podporuje poskytovanie environmentálnych služieb vo vidieckych oblastiach EÚ. Uvádza sa tu súbor nástrojov, ktoré majú k dispozícii subjekty podieľajúce sa na navrhovaní a realizácii programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.

- [Seminár siete ENRD Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) bol usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností na nové programové obdobie rokov 2014 – 2020. Výsledky seminára hovoria o účinných posúdeniach potrieb a vymedzení priorít, výberu opatrení, návrhu a realizácie, ako aj o efektívnom poskytovaní environmentálnych služieb.

Zdroje a usmerňovacie dokumenty

Dostupné odborné a usmerňovacie dokumenty z EÚ a členských štátov týkajúce sa prípravy dohôd o partnerstve a programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020 vrátane konzultácií so zúčastnenými stranami.

- Pracovný dokument útvarov Komisie o zásade partnerstva v rámci fondov spoločného strategického rámca – prvky Európskeho kódexu správania v oblasti partnerstva [[PDF](#)
- Zasadnutie expertnej skupiny pre delegované a vykonávacie akty týkajúce sa európskych štrukturálnych a investičných fondov: Návrh šablóny a usmernení týkajúcich sa kontextu dohody o partnerstve (verzia č. 3) [[PDF](#)
- EK [vo svojich pozičných dokumentoch](#) informuje členské štáty o stanoviskách útvarov Komisie k hlavným výzvam a prioritám financovania na obdobie rokov 2014 – 2020 a zavádza v nich rámec pre dialóg medzi EK a každým členským štátom v otázke prípravy dohody o partnerstve a tvorby programov.
- [Tematická iniciatíva](#) maltskej národnej vidieckej siete na riešenie výziev v oblasti prípravy programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.
- [Príspevok](#) francúzskej národnej vidieckej siete k národnému konzultačnému procesu týkajúcemu sa PC na obdobie rokov 2014 – 2020.

Realizácia programov rozvoja vidieka

Základnou úlohou siete ENRD je zlepšovanie kvality programov rozvoja vidieka EÚ. Tento oddiel obsahuje množstvo zdrojov na podporu budúcej realizácie programov rozvoja vidieka. Nachádzajú sa v ňom pravidelné aktualizácie analytickej práce siete ENRD, ktoré slúžia na lepšie pochopenie praktického fungovania politiky, identifikovanie dobre fungujúcich prvkov a možných zlepšení, ako aj mapovanie rôznych náhľadov na účely informovaného rozhodovania v členských štátoch a na európskej úrovni.

Tento oddiel obsahuje aj príslušné zdroje siete ENRD vrátane zhrnutí poznatkov získaných počas realizácie v rokoch 2007 – 2013, názorov týkajúcich sa životného cyklu projektov financovaných z fondu EPFRV, ako aj príkladov úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka.

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na prácu siete ENRD a súhrnné dokumenty týkajúce sa realizácie programov rozvoja vidieka.

- [Seminár o zlepšovaní realizácie programov rozvoja vidieka](#) bol usporiadaný na základe výsledkov tematickej pracovnej skupiny č. 4 siete ENRD Mechanizmy realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ, ktorá identifikovala, čo pri realizácii programov rozvoja vidieka funguje a čo treba v budúcnosti zlepšiť.

- [Tematická pracovná skupina pre mechanizmy realizácie](#) preskúmala skúsenosti s realizáciou programov rozvoja vidieka v EÚ s cieľom identifikovať prvky, ktoré fungujú dobre, ako aj prvky, ktoré si môžu vyžadovať zlepšenie, pričom uviedla navrhované konkrétne zlepšenia. *Záverečná správa – zhrnutie a závery* [[PDF^{en}](#)]
- Oddiel [Environmentálne služby](#) obsahuje odkaz na tematickú stránku osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá identifikovala dôležité aspekty poskytovania environmentálnych služieb a predstavila súbor odporúčaní týkajúcich sa návrhu a realizácie budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020). *Zhrnutie správy osobitnej skupiny* [[PDF^{en}](#)] [[fr](#)] [[de](#)] [[it](#)] [[es](#)] [[pl](#)]
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 15: Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [[PDF^{en}](#)] skúma spôsob, akým sa politikou rozvoja vidieka podporuje poskytovanie environmentálnych služieb vo vidieckych oblastiach EÚ. V čísle sa uvádza praktický súbor nástrojov pre subjekty zodpovedné za navrhovanie a budúcu realizáciu ďalšej generácie programov rozvoja vidieka (2014 –2020).
- [Seminár koordinačného výboru Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností týkajúcich sa nového programového obdobia rokov 2014 – 2020. Z prezentácií a výsledkov seminára vyplýva účinné posúdenie potrieb a vymedzenie priorít, výber opatrení, návrh a realizácia, ako aj efektívne poskytovanie environmentálnych služieb.
- Tematická pracovná skupina pre [typológie a zameranie](#) prispieva k presnému vymedzeniu vidieckych oblastí EÚ, ktoré má zásadný význam z hľadiska navrhovania politiky rozvoja vidieka EÚ a zabezpečovania komplementárnosti s ostatnými fondmi EÚ zameranými na rozvoj vidieckych oblastí.
- [Tematická pracovná skupina pre poľnohospodárstvo a celkové hospodárstvo](#) analyzovala prepojenia medzi poľnohospodárstvom a celkovým vidieckym hospodárstvom s cieľom identifikovať a opísať možné synergie a/alebo rozpory medzi poľnohospodárstvom a vidieckym hospodárstvom v rôznych vidieckych oblastiach EÚ.
- V [oddiel](#) [Verejné statky a verejné intervencie](#) sa uvádzajú výsledky a zistenia príslušnej tematickej pracovnej skupiny, pričom sa v ňom skúma potenciál politiky rozvoja vidieka pri poskytovaní verejných statkov vo vidieckych oblastiach prostredníctvom poľnohospodárstva vrátane biologickej diverzity poľnohospodárskej pôdy a prírodných zdrojov, medzi ktoré patrí napríklad voda a pôda.
- Spôsobmi, ako zlepšiť podporu programov rozvoja vidieka pre projekty súvisiace s mládežou, sa zaoberá [tematická iniciatíva Mládež](#) siete ENRD.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka

Tento oddiel obsahuje príklady projektov EPFRV, prípadové štúdie a úspešné príklady realizácie programov rozvoja vidieka, ktoré môžu slúžiť ako usmernenia pri realizačných opatreniach budúcich programov rozvoja vidieka.

Príklady realizácie programov rozvoja vidieka (z prípadových štúdií [tematickej pracovnej skupiny pre mechanizmy realizácie](#)):

- Model globálnej poľnohospodárskej zmluvy v Katalánsku, Španielsko [[PDF en](#)]
- Konzultačný proces v oblasti prípravy národného strategického plánu a programu rozvoja vidieka v Rakúsku [[PDF en](#)]
- Integrované projekty dodávateľského reťazca v regióne Emilia-Romagna, Taliansko [[PDF en](#)]
- Strategický prístup a navrhovanie programov v Dánsku [[PDF en](#)]
- Vymedzenie a realizácia komunikačnej stratégie vo Francúzsku [[PDF en](#)]
- Zlepšenie postupov predkladania žiadostí v Poľsku [[PDF en](#)]

Prehľady z obdobia rokov 2007 – 2013

Tento oddiel slúži ako „jednotné kontaktné miesto“, na ktorom sa spoločne nachádzajú vybrané kľúčové zdroje dostupné z webovej lokality siete ENRD. Obsahuje odkazy na: výsledky tematických analýz, poznatky získané z úspešných iniciatív, usmerňovacie dokumenty, výsledky podujatí, publikácie, audiovizuálne materiály a ďalšie zdroje pripravené sieťou ENRD alebo s jej príspevom počas programového obdobia rokov 2007 – 2013. Obsah tohto oddielu má kľúčový význam pre ďalšiu generáciu programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020.

Programovanie a realizácia

- [Seminár o úspešnej príprave programov](#) zmapoval výsledky seminárov siete ENRD, ktoré sa uskutočnili v roku 2012. Bol zameraný na to, ako možno zhromaždené poznatky a skúsenosti, ako aj prierezové priority týkajúce sa inovácií, životného prostredia a zmeny klímy, začleniť do budúcich programov rozvoja vidieka. Počas seminára sa vyhodnotili aj kroky, ktoré je potrebné podniknúť v záujme lepšieho navrhovania a realizácie programov v ďalšom programovom období.
- [Seminár venovaný lepšej realizácii programov rozvoja vidieka](#) bol usporiadaný na základe výsledkov tematickej pracovnej skupiny č. 4 siete ENRD Mechanizmy realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ, ktorá identifikovala, čo pri realizácii programov rozvoja vidieka funguje a čo treba v budúcnosti zlepšiť.
- [Tematická pracovná skupina pre typológie a zameranie](#) prispieva k presnému vymedzeniu vidieckych oblastí EÚ, ktoré má zásadný význam z hľadiska navrhovania politiky rozvoja vidieka EÚ a zabezpečovania komplementárnosti s ostatnými fondmi EÚ zameranými na rozvoj vidieckych oblastí.
- [Tematická pracovná skupina pre poľnohospodárstvo a celkové hospodárstvo](#) analyzovala prepojenia medzi poľnohospodárstvom a celkovým vidieckym hospodárstvom s cieľom identifikovať a opísať možné synergie a/alebo rozpory medzi poľnohospodárstvom a vidieckym hospodárstvom v rôznych vidieckych oblastiach EÚ.
- [Tematická pracovná skupina pre mechanizmy realizácie](#) preskúmala skúsenosti s realizáciou programov rozvoja vidieka v EÚ s cieľom identifikovať dobre fungujúce prvky, ako aj prvky, ktoré si môžu vyžadovať zlepšenie, pričom uviedla konkrétne navrhované zlepšenia.
- [Tematické informačné prehľady](#) poskytujú jasný obraz o pôsobení politiky rozvoja vidieka podľa tém, pričom sa v nich zdôrazňujú väzby medzi prioritami politiky, vykonávacími opatreniami a ich reálnymi koncovými výsledkami.
- [Informačné prehľady programov rozvoja vidieka](#) predstavujú informácie o dosiahnutom celkovom pokroku v súvislosti s jednotlivými programami rozvoja vidieka, ktoré sa realizovali v EÚ.

- V [tabuľkách indikátorov monitorovania programov rozvoja vidieka](#) sa uvádzajú údaje o dosiahnutom pokroku, a to vo forme finančných a výstupných indikátorov v porovnaní s vytýčenými cieľmi programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013.
- [Databáza projektov programov rozvoja vidieka](#) predstavuje príklady úspešných projektov programov rozvoja vidieka realizovaných v EÚ.

Prenos poznatkov a inovácie

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 16: Prenos poznatkov a inovácie v politike rozvoja vidieka (máj 2013) [[PDF](#) [en](#)] V tomto čísle Rural Review sa mapuje situácia týkajúca sa súčasného chápania inovácií v rámci rozvoja vidieka a uvádza sa v ňom stručný pohľad na budúce výzvy a príležitosti. Zameriava sa na poskytnutie informácií a pomoc pri dosiahnutí lepšieho začlenenia výmeny poznatkov a inovácií do budúcej politiky rozvoja vidieka.
- [Osobitná skupina pre prenos poznatkov a inovácie](#) analyzovala, ako programy rozvoja vidieka v rámci politického rámca na obdobie rokov 2007 – 2013 podporujú prenos poznatkov a inovácie v praxi, pričom členským štátom poskytla odporúčania o tom, ako propagovať prenos poznatkov a inovácie v ďalšom programovom období.
- [Oddiel Informačné zdroje týkajúce sa prenosu poznatkov a inovácií](#) predstavuje prehľadne štruktúrovaný katalóg obsahujúci príslušné informácie o projekte, iniciatívach, inštitúciách, ako aj o knižnici vytvorenej s cieľom uľahčiť proaktívnejšiu spoluprácu a spoluúčasť, ktoré povedú k rozšíreniu prenosu poznatkov a inováciám vo vidieckom spoločensťve.
- [Oddiel Príklady projektov a iniciatív](#) v oblasti prenosu poznatkov a inovácií
- V č. 2 Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ): Tvorivosť a inovácie v rámci rozvoja vidieka EÚ (december 2009) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hu](#)] sa uvádza niekoľko rôznych druhov inovácií a tvorivých prístupov z vidieckych oblastí EÚ.

Vidiecke podnikanie

- Záverečná správa tematickej iniciatívy siete ENRD o vidieckom podnikaní [[PDF](#) [en](#)]
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 10: Vidiecke podnikanie [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] prináša podrobnejší pohľad na to, ako môže poľnohospodárstvo a politika rozvoja vidieka EÚ podporiť vidiecke podnikanie.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 5: Budovanie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, agropotravinárstva a lesného hospodárstva EÚ [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] sa zameriava na podporu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a odvetví agropotravinárstva EÚ prepojením konkurencieschopnosti s multifunkčnosťou.
- [Usmernenia](#) predstavujú nástroj na budovanie kapacít pre podnikateľov vo vidieckych oblastiach.
- [Podujatia, školenia a pracovné skupiny](#) pre budovanie kapacít vidieckych podnikateľov.
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca [všeobecné materiály](#) a príklady projektov.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 9: Lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] sa zameriava na prepojenia medzi politikou rozvoja vidieka a vidieckymi oblasťami a obsahuje aj úspešné projekty a praktické realizačné skúsenosti.
- Projektová brožúra EPFRV o lesnom hospodárstve [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] obsahuje súbor článkov o využívaní fondu EPFRV v rámci udržateľného rozvoja najrôznejších lesných zdrojov EÚ.

Finančné nástroje

- [Seminár koordinačného výboru o finančných nástrojoch](#) bol usporiadaný s cieľom zlepšiť informovanosť strán zúčastňujúcich sa na rozvoji vidieka o príležitostiach a stanoviskách týkajúcich sa vytvárania a využívania finančných nástrojov v programoch rozvoja vidieka v ďalšom programovom období (2014 – 2020).
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 13: Finančné nástroje v rámci rozvoja vidieka: Nové príležitosti na riešenie hospodárskej krízy (október 2012) [PDF [en](#)] predstavuje príležitosti, skúsenosti a výzvy v oblasti realizácie politiky rozvoja vidieka EÚ.
- Oddiel [Vidiecke financie](#) poskytuje informácie o práci pracovnej skupiny pre vidiecke financie, ktorá bola zriadená v rámci tematickej iniciatívy národnej vidieckej siete o vidieckom podnikaní.
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [miestnych finančných nástrojov](#).

Potravinový reťazec

- [Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec](#) – úvodná stránka k téme s príslušnými odkazmi na činnosti EÚ v oblasti podpory poľnohospodárskych výrobkov, štúdiu a príklady projektov.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 12: Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec [PDF [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] obsahuje informácie o tom, ako programy rozvoja vidieka prispievajú k podpore miestnej výroby potravín a krátkeho dodávateľského reťazca
- Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [krátkych dodávateľských reťazcov](#)
- Projektová brožúra EPFRV o potravinách [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] obsahuje príklady ilustrujúce celé spektrum výhod, ktoré členským štátom vyplývajú z potravinárskych činností v rámci rozvoja vidieka v kontexte SPP.

Životné prostredie a zmena klímy

- [Seminár siete ENRD Plánovanie kvality environmentálnych a klimatických opatrení pre programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020](#) usporiadaný sieťou ENRD v rámci prípravných činností na nové programové obdobie rokov 2014 – 2020. Výsledky seminára hovoria o účinnom posudzovaní potrieb a vymedzení priorít, výbere opatrení, návrhu a realizácii, ako aj o efektívnom poskytovaní environmentálnych služieb.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 15: Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [PDF [en](#)] skúma spôsob, akým sa politikou rozvoja vidieka podporuje poskytovanie environmentálnych služieb vo vidieckych oblastiach EÚ.
- Sekcia [Environmentálne služby](#) obsahuje odkaz na tematickú stránku osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá identifikovala dôležité aspekty poskytovania environmentálnych služieb a predstavila súbor odporúčaní týkajúcich sa návrhu a realizácie budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020). *Zhrnutie správy osobitnej skupiny* [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- Projektová brožúra EPFRV o environmentálnych službách [PDF [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] sa zameriava na široký rozsah rôznych environmentálnych služieb, ktoré možno finančne

podporiť z fondu EPFRV prostredníctvom pomoci pre programy rozvoja vidieka členských štátov EÚ.

- [Oddiel Verejné statky a verejné intervencie](#) predstavuje výsledky a zistenia príslušnej tematickej pracovnej skupiny, pričom skúma potenciál politiky rozvoja vidieka pri poskytovaní verejných statkov vo vidieckych oblastiach prostredníctvom poľnohospodárstva vrátane biologickej diverzity poľnohospodárskej pôdy a prírodných zdrojov, medzi ktoré patrí napríklad voda a pôda.
- Tematická pracovná skupina č. 4: Kolektívne prístupy k agroenvironmentálnym režimom [[PDF](#) [en](#)] sa zaoberala existujúcimi kolektívnymi prístupmi k agroenvironmentálnym zmluvám.
- Brožúra o verejných statkoch a verejných intervenciách v poľnohospodárstve: [[PDF](#) [en](#) [de](#) [fr](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] vychádza z práce vykonanej tematickou pracovnou skupinou pre verejné statky, ktorá sa zaoberá problémami súvisiacimi s verejnými statkami a skúma, ako k tomu prispieva politika rozvoja vidieka EÚ.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 7: Verejné statky a rozvoj vidieka (marec 2011): [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] Toto číslo je venované úlohe poľnohospodárstva EÚ a politikám rozvoja vidieka pri poskytovaní verejných statkov vo vidieckych oblastiach Európy.
- Projektová brožúra EPFRV o zelenom raste: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] predstavuje prípadové štúdie projektov programov rozvoja vidieka EÚ, v ktorých sa na praktických príkladoch objasňuje, ako môžu vidiecke oblasti Európy profitovať z uplatňovania environmentálne udržateľných prístupov v rámci svojho rozvoja.
- [Oddiel Zmena klímy/opatrenia na ochranu klímy](#) obsahuje odkaz na kontrolu situácie, ktorú podnikla sieť ENRD v roku 2010 s cieľom identifikovať, ako sa rieši problematika zmeny klímy v programoch rozvoja vidieka na úrovni členských štátov.
- V č. 4 Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ): Rozvoj vidieka a zmena klímy (máj 2010), [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#)] sa vysvetľuje, ako politika rozvoja vidieka prispieva k programu opatrení EÚ na ochranu klímy.

Sociálne začlenenie a hospodársky rozvoj vidieckych oblastí

- [Portál Mládež a mladí poľnohospodári](#) ponúka príslušné informácie a zdroje týkajúce sa podpory mladých poľnohospodárov a mladých ľudí vo vidieckych oblastiach EÚ. Spôsobmi, ako zlepšiť podporu programov rozvoja vidieka pre projekty súvisiace s mládežou, sa zaoberá najmä [tematická iniciatíva Mládež](#) siete ENRD.
- V brožúre o projektoch EPFRV týkajúcich sa sociálneho začlenenia [[PDF](#) [en](#)] sa uvádzajú rôzne projekty sociálneho začlenenia z vidieckych oblastí Európy, ktoré sa spolufinancujú z fondu EPFRV.
- Brožúra o projektoch EPFRV týkajúcich sa mladých poľnohospodárov a mladších ľudí pôsobiach na európskom vidieku [[PDF](#) [en](#)] obsahuje príklady vybraných projektov, z ktorých vyplýva, ako môže EPFRV pomôcť pri vytváraní príležitostí na rozvoj pre mladých poľnohospodárov a mladších ľudí pôsobiach na európskom vidieku.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 6: Zamestnanosť a sociálne začlenenie [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] sa zameriava na podporu zamestnanosti na vidieku a zaoberá sa chudobou na vidieku a zlepšovaním kvality života.

- [Sociálne poľnohospodárstvo](#) je spoločná tematická iniciatíva národnej vidieckej siete podniknutá s cieľom identifikovať a analyzovať príležitosti a prekážky uvedené v národných/regionálnych programoch rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 v súvislosti s realizáciou činností sociálneho poľnohospodárstva/poľnohospodárskych činností na terapeutické účely v krajinách EÚ 27.
- Seminár siete ENRD o [polosamozásobiteľskom poľnohospodárstve v EÚ](#), na ktorom sa posudzovala situácia a politiky zamerané na polosamozásobiteľské poľnohospodárske podniky v EÚ.
- [Sociálne aspekty vidieckeho podnikania](#)
- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [začleňovania osobitných cieľových skupín](#)
- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [sociálnych služieb a poľnohospodárstva](#)
- Knižnica na portáli Vidiecke podnikanie obsahujúca materiály a príklady projektov v oblasti [sociálneho podnikania](#)
- Tento oddiel obsahuje informácie o uplatňovaní [IKT](#) vo vidieckych oblastiach.
- Projektová brožúra EPFRV o informačných a komunikačných technológiách (IKT). [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] informuje o spôsoboch využívania IKT ako základného nástroja slúžiaceho na zúročenie potenciálu vidieckych oblastí, ktoré sa vďaka nim stávajú prítlačivejšími miestami na bývanie, prácu a turistiku.

Miestny rozvoj vedený komunitou, LEADER a nadnárodná spolupráca

- Tretie podujatie v rámci iniciatívy [LEADER 2013: Budovanie mostov do budúcnosti](#) sa uskutočnilo s cieľom podporiť proces úspešnej prípravy programov miestneho rozvoja pod vedením komunity (ktorý je v rámci EPFRV známy ako LEADER) na národnej a miestnej úrovni.
- Informácie o [seminároch v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou](#) usporiadaných GR AGRI a kontaktným miestom siete ENRD v súvislosti s 10. európskym týždňom regiónov a miest (DNI OTVORENÝCH DVERÍ). Cieľom bolo diskutovať o príprave, navrhovaní, realizácii a riadení stratégií miestneho rozvoja, pochopiť, ako možno budovanie sietí účinne využívať pri mobilizovaní zainteresovaných strán, ako aj priblížiť verejnosti výnimočný prínos nadnárodnej spolupráce medzi jednotlivými územiami.
- [Seminár o miestnom rozvoji vedenom komunitou](#) usporiadala sieť ENRD s cieľom vymeniť si informácie a podnety týkajúce sa budúceho programového obdobia a identifikovať potreby zúčastnených strán v tejto súvislosti, ako aj možnú úlohu sietí v prípravnej fáze.
- V rámci cieľa preskúmať realizáciu iniciatívy LEADER v celej EÚ a identifikovať osvedčené postupy, z ktorých by mohli vzniknúť odporúčania na zlepšenie realizácie iniciatívy LEADER, sa [osobitná skupina č. 4: Lepšie stratégie miestneho rozvoja](#) zameriava na analýzu dvoch kľúčových aspektov stratégií miestneho rozvoja, ktorými sú ich tvorba a realizácia.
- V rámci súboru nástrojov iniciatívy LEADER sa v oddiele [Miestna akčná skupina](#) uvádzajú praktické a užitočné informácie o rôznych aspektoch týkajúcich sa zriadenia miestnej akčnej skupiny.
- V oddiele [Návrh stratégie a realizácia](#) sa uvádzajú usmernenia týkajúce sa problematiky navrhovania a realizácie stratégií miestneho rozvoja.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 11: Iniciatíva LEADER a spolupráca (apríl 2012) [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [es](#) [it](#) [pl](#)] sa zameriava na vzájomný vzťah dvoch kľúčových prvkov prístupu LEADER, ktorými sú stratégie miestneho rozvoja a súvisiaca spolupráca.
- V projektovej brožúre EPFRV o iniciatíve LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] sa uvádza a zdôrazňuje osobitný prínos iniciatívy LEADER.
- Projektová brožúra EPFRV venovaná ostatným fondom EÚ [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)] obsahuje informácie o pôsobení fondu EPFRV popri iných zdrojoch financovania EÚ vo vidieckych oblastiach.
- [Slovník pojmov z oblasti nadnárodnej spolupráce](#)
- Oddiel [Pravidlá a postupy nadnárodnej spolupráce členských štátov](#) obsahuje informácie zamerané na subjekty miestnych akčných skupín a ďalších typov miestnych akčných skupín, ktoré sa zúčastňujú na nadnárodnej spolupráci.
- Oddiel [Realizácia nadnárodnej spolupráce](#) informuje o spoločných aspektoch riadenia projektov nadnárodnej spolupráce.
- Informačné oddiely týkajúce sa úloh monitorovania a hodnotenia v rámci následných činností potrebných na zlepšenie realizácie projektov nadnárodnej spolupráce.
- [Súbor nástrojov sprievodcu nadnárodnou spoluprácou](#)

Vytváranie sietí v oblasti rozvoja vidieka

Vytváranie sietí v praxi: skúsenosti a získané poznatky

- Zo [Seminára koordinačného výboru o budúcnosti vytvárania vidieckych sietí, Brusel 17. septembra 2012](#) a jeho výsledkov [[PDF](#) [en](#)] vyplývajú informácie o budúcnosti vytvárania sietí pre rozvoj vidieka v Európe.
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 14: Siete a vytváranie sietí v politike rozvoja vidieka (december 2012), [[PDF](#) [en](#)] poukazuje na to, že siete sú účinnými prostriedkami, ktoré slúžia na informovanie, inšpiráciu a posilnenie postavenia miestnych obyvateľov vo vidieckych spoločnostiach.
- Oddiel [Siete ako nástroj politiky rozvoja vidieka](#) na podnecovanie a šírenie nových nápadov, ktoré prispievajú k realizácii politiky rozvoja vidieka.
- Oddiel [Získané poznatky zo siete ENRD](#) poukazuje na niektoré míľniky a úspechy siete ENRD v období rokov 2008 – 2012.
- Oddiel [Poznatky z národných vidieckych sietí](#) predstavuje dôležité a užitočné poznatky vyplývajúce zo skúseností s národnými vidieckymi sieťami v období rokov 2007 – 2013, ktoré možno využiť aj v nadchádzajúcom programovom období rokov 2014 – 2020.
- V oddiele [Národné vidiecke siete – rozmanitosť prístupov](#) sa uvádzajú informácie o praktických skúsenostiach a príležitostiach na získanie nových poznatkov vďaka širokej palete prístupov, ktoré uplatňujú národné vidiecke siete v oblasti budovania sietí v rámci rozvoja vidieka.
- K poznatkom získaným z národných vidieckych sietí patrí aj [dosahovanie jednotného chápania spoločných politík](#), v rámci ktorého sa poskytujú príklady rôznych metód a techník využívaných národnými vidieckymi sieťami na spájanie skupín, organizácií a jednotlivcov s cieľom dosiahnuť spoločné chápanie politiky v rámci skupín zúčastnených strán, a to vertikálne aj horizontálne.
- Oddiel [Ďalšie rozširovanie získaných poznatkov](#) obsahuje odkazy na skúsenosti a získané poznatky zo siete ENRD, národných vidieckych sietí a iných sietí počas programového obdobia rokov 2007 – 2013, z ktorých možno vychádzať v nadchádzajúcom programovom období rokov 2014 – 2020.

- Oddiel [Efektívne zapojene zúčastnených strán](#) poskytuje príklady rôznych metód a techník využívaných národnými vidieckymi sieťami na zapojenie existujúcich aj potenciálnych skupín zúčastnených strán do programov rozvoja vidieka, ktoré sú pre ne najdôležitejšie.
- Oddiel [Umožňovanie výmeny postupov a skúseností](#) je zbierkou v praxi používaných nástrojov užitočných pre ďalšie zúčastnené strany, ktoré sú vhodne predstavené a sprístupnené širokej verejnosti.
- Oddiel [Podpora spolupráce a spoločných akcií](#) obsahuje príklady ilustrujúce, ako národné vidiecke siete pomohli občanom, skupinám i organizáciám pri identifikovaní potenciálnych partnerov, spoločnom plánovaní, ako aj kolektívnej realizácii spoločných projektov.
- [Budovanie kapacít pre vidiecke siete](#) je seminár usporiadaný sieťou ENRD s cieľom prispieť k budovaniu kapacít národných a regionálnych sietí a sprostredkovať subjektom zapojeným do prvých fáz zriaďovania národných vidieckych sietí cenné príležitosti na stretnutie s ďalšími subjektmi z celej EÚ, ktoré sa podieľajú na rozvoji vidieka.

Nástroje na vlastné hodnotenie pre národné vidiecke siete

- Medzi existujúce nástroje využívané národnými vidieckymi sieťami na vlastné hodnotenie patrí súbor praktických nástrojov na vlastné hodnotenie, ktoré už národné vidiecke siete používajú.
- Na základe usmernení o navrhovaní prieskumov, dotazníkov a formulárov spätnej väzby sa sprístupňujú niektoré všeobecné usmerňovacie dokumenty pre národné vidiecke siete týkajúce sa prípravy prieskumov na zber a vyhodnocovanie stanovísk a názorov zúčastnených strán a účastníkov rôznych činností pri vytváraní sietí.
- Oddiel [Ďalšie možnosti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) obsahuje odkazy a publikácie s užitočnými zdrojmi inšpirácie, metodiku a odporúčania pre národné vidiecke siete, ktoré majú záujem o informácie presahujúce rámec štandardného procesu vlastného hodnotenia činností národných vidieckych sietí.
- Oddiel [Profily vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) informuje o všeobecnom prístupe vybraných národných vidieckych sietí k vlastnému hodnoteniu.
- Oddiel [Potenciálne nástroje na podporu vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) je zbierka usmerňovacích dokumentov určených na vlastné hodnotenie činností MVO a sietí sociálnych zmien, ktorá obsahuje praktické príklady a rady v oblasti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí.
- Oddiel [Praktické nástroje na vlastné hodnotenie národných vidieckych sietí](#) obsahuje odkazy na zbierku praktických nástrojov, ktoré buď používajú národné vidiecke siete, alebo ich potenciálne môžu využívať na monitorovanie postupu a posúdenie výkonu svojich činností v oblasti vytvárania sietí.

Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie a hodnotenie tvoria dôležité prvky plánovania, navrhovania a realizácie programu rozvoja vidieka. **Hodnotenie** má vzhľadom na správne posúdenie potrieb vidieckych oblastí zásadný význam. Tvorí dôležitú súčasť vymedzenia budúcej programovej stratégie, ako aj čo najkvalitnejšieho výberu opatrení v rámci programov rozvoja vidieka. Vďaka hodnoteniu možno zároveň posúdiť vplyv politiky a podporiť efektívnosť jej realizácie.

Monitorovanie má dôležitú úlohu v rámci prebiehajúceho hodnotenia programov. Prostredníctvom monitorovania sa získavajú údaje, vďaka ktorým možno včas upravovať vykonávanie programu. Monitorovanie a hodnotenie sú dôležité najmä v čase hospodárskej krízy, keď sa zintenzívňuje požiadavka na účinné a efektívne využívanie verejných prostriedkov.

V programovom období rokov 2014 – 2020 došlo po prvýkrát k zriadeniu spoločného monitorovacieho a hodnotiaceho rámca pre celú SPP. Na základe skúseností z minulosti navrhuje Európska komisia zjednodušenie procesu monitorovania a hodnotenia programov rozvoja vidieka. Cieľom tohto úsilia je poskytnúť spoľahlivé a včasné údaje, na základe ktorých možno uskutočniť správne hodnotenie, nadväzujúce opatrenia a napokon aj lepšiu realizáciu programov rozvoja vidieka.

Ďalšie informácie v súvislosti s monitorovaním a hodnotením programov rozvoja vidieka a politiky rozvoja vidieka EÚ nájdete na webovej lokalite [Európskej hodnotiacej siete pre rozvoj vidieka](#) a v [časti webovej lokality Európskej komisie](#) venovanej monitorovaniu a hodnoteniu SPP po roku 2013.

Sieť ENRD pripravuje [tabuľky monitorovania programov rozvoja vidieka](#), v ktorých sa zaznamenáva pokrok dosiahnutý v oblasti verejných výdavkov a výstupné indikátory programov rozvoja vidieka EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013.

Hodnotenie a vlastné hodnotenie národných vidieckych sietí

Výber odkazov na príslušné činnosti, ktoré uskutočnila sieť ENRD v oblasti hodnotenia a vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí.

- Oddiel [Existujúce nástroje využívané národnými vidieckymi sieťami na vlastné hodnotenie](#) obsahuje súbor praktických nástrojov na vlastné hodnotenie, ktoré už národné vidiecke siete používajú.
- Oddiel [Profily vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) informuje o všeobecnom prístupe vybraných národných vidieckych sietí k vlastnému hodnoteniu.
- Oddiel [Usmernenia o navrhovaní prieskumov, dotazníkov a formulárov spätnej väzby](#) sprístupňuje niektoré všeobecné usmerňovacie dokumenty pre národné vidiecke siete týkajúce sa prípravy prieskumov na účely zberu a vyhodnocovania stanovísk a názorov zúčastnených strán a účastníkov rôznych činností pri vytváraní sietí.
- Oddiel [Ďalšie možnosti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) obsahuje odkazy a publikácie s užitočnými zdrojmi inšpirácie, metodiku a odporúčania pre národné vidiecke siete, ktoré majú záujem o informácie presahujúce rámec štandardného procesu vlastného hodnotenia činností národných vidieckych sietí.
- Oddiel [Potenciálne nástroje na podporu vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) je zbierka usmerňovacích dokumentov určených na vlastné hodnotenie činností MVO a sietí sociálnych zmien, ktorá obsahuje praktické príklady a rady v oblasti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí.

Hodnotenie nadnárodnej spolupráce

Odkazy na príslušnú prácu, ktorú vykonala európska hodnotiaca sieť a sieť ENRD v oblasti hodnotenia iniciatívy LEADER a nadnárodnej spolupráce.

- Informačné oddiely týkajúce sa úloh [monitorovania](#) a [hodnotenia](#), ktoré sú súčasťou následných činností potrebných na zlepšenie realizácie projektov nadnárodnej spolupráce [PDF [en](#)].

Vytváranie sietí pre rozvoj vidieka

Siete a vytváranie sietí sa vo všeobecnosti považujú za kľúčové nástroje podpory a propagácie udržateľného rozvoja vidieka. Ukázalo sa, že vytváranie sietí je užitočným nástrojom na zvyšovanie zapojenia zúčastnených strán do rôznych fáz realizácie programu rozvoja vidieka. Vo fáze plánovania programu rozvoja vidieka sa vytváranie sietí často používa ako nástroj slúžiaci na spájanie všetkých zúčastnených strán s cieľom prediskutovať príslušné návrhy politik. Vo fáze realizácie politiky zase slúži na podporu pôsobenia rôznych strán zúčastňujúcich sa na rozvoji vidieka, a to vytváraním príležitosti na výmenu podnetov, informácií a poznatkov. V prípade pokročilejších programov rozvoja vidieka zohrávajú siete dôležitú úlohu pri šírení osvedčených postupov a zlepšovaní politiky rozvoja vidieka.

V programovom období 2014 – 2020 význam budovania sietí ešte vzrastie, a to vďaka zriaďovaniu sietí v oblasti rozvoja vidieka na európskej a vnútroštátnej úrovni.

Vytváranie sietí na úrovni EÚ (prostredníctvom Európskej siete pre rozvoj vidieka) slúži na spájanie národných vidieckych sietí, organizácií a správnych subjektov, ktoré sú aktívne v oblasti rozvoja vidieka, s cieľom:

- zvýšiť účasť všetkých zúčastnených strán na realizácii politiky,
- zlepšiť kvalitu programov rozvoja vidieka a podporiť ich hodnotenie,
- informovať verejnosť o výhodách politiky rozvoja vidieka,
- posilniť inovácie v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach.

Sieť európskeho partnerstva v oblasti inovácií a jej [servisné miesto](#) podporujú [partnerstvo EIP pre poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť](#) a vytváranie sietí operačných skupín, poradenských služieb a výskumníkov. Ďalšie informácie o vytváraní sietí ako nástroja politiky rozvoja vidieka v období rokov 2014 – 2020 nájdete [tu](#).

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Odkazy na príslušnú prácu siete ENRD v oblasti chápania vytvárania sietí ako nástroja politiky rozvoja vidieka na základe príslušných skúseností na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 14: Siete a vytváranie sietí v politike rozvoja vidieka [PDF [en](#)] predstavuje skúsenosti a úlohu sietí ako účinného prostriedku získavania informácií, inšpirácie a posilňovania postavenia miestnych obyvateľov vo vidieckych spoločnostiach.
- Oddiel [Získané poznatky zo siete ENRD](#) poukazuje na niektoré míľniky a úspechy siete ENRD v období rokov 2008 – 2012.

- Oddiel [Poznatky z národných vidieckych sietí](#) predstavuje dôležité a užitočné poznatky vyplývajúce zo skúseností s národnými vidieckymi sieťami v období rokov 2007 – 2013, ktoré možno využiť aj v nadchádzajúcom programovom období rokov 2014 – 2020.
- Oddiel [Národné vidiecke siete – rozmanitosť prístupov](#) poskytuje praktické skúsenosti a vzdelávacie príležitosti vytvorené vďaka širokej škále prístupov národných vidieckych sietí v oblasti vytvárania vidieckych sietí.
- Oddiel [Siete ako nástroj politiky rozvoja vidieka](#) na podporu a výmenu nových nápadov, ktorý prispieva k realizácii politiky rozvoja vidieka.
- [Budovanie kapacít pre vidiecke siete](#) je seminár usporiadaný sieťou ENRD s cieľom prispieť k budovaniu kapacít národných a regionálnych sietí a sprostredkovať subjektom zapojeným do prvých fáz zriaďovania národných vidieckych sietí cenné príležitosti stretnúť sa s ďalšími subjektmi z celej EÚ podieľajúcimi sa na rozvoji vidieka.
- Oddiel [Profily vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) informuje o všeobecnom prístupe vybraných národných vidieckych sietí k vlastnému hodnoteniu.
- Oddiel [Potenciálne nástroje na podporu vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí](#) je zbierka usmerňovacích dokumentov určených na vlastné hodnotenie činností MVO a sietí sociálnych zmien, ktorá obsahuje praktické príklady a rady v oblasti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí.
- [Oddiel Zásady a postupy vytvárania sietí](#) poskytuje zdroje a ďalšie materiály o základných prvkoch a kľúčových otázkach zriaďovania a prevádzkovania národných vidieckych sietí.
- Oddiel [Súbor nástrojov národných vidieckych sietí](#) je dynamický on-line zdroj zameraný na riešenie informačných/usmerňovacích potrieb jednotiek slúžiacich na podporu siete, riadiacich orgánov a ďalších príslušných strán podieľajúcich sa na práci národnej vidieckej siete v záujme posilňovania a skvalitňovania vidieckych sietí financovaných z fondu EPFRV.
- Oddiel [Usmernenia o navrhovaní prieskumov, dotazníkov a formulárov spätnej väzby](#) sprístupňuje niektoré všeobecné usmerňovacie dokumenty určené národným vidieckym sieťam, ktoré sa týkajú prípravy prieskumov na účely zberu a vyhodnocovania stanovísk a názorov zúčastnených strán a účastníkov rôznych činností v rámci vytvárania sietí.

Osobitný prínos vytvárania sietí: príklady z obdobia rokov 2007 – 2013

[Ďalej](#) nájdete príklady činností sietí, príslušné prípadové štúdie a príklady úspešného budovania sietí.

- V oddiele Jednotné chápanie spoločných politík sa uvádzajú príklady rôznych metód a techník využívaných národnými vidieckymi sieťami na spájanie skupín, organizácií a jednotlivcov s cieľom dosiahnuť spoločné chápanie politiky, a to vertikálne aj horizontálne v rámci skupín zúčastnených strán.
- Oddiel Efektívne zapojenie zúčastnených strán poskytuje príklady rôznych metód a techník využívaných národnými vidieckymi sieťami na zapojenie existujúcich aj potenciálnych skupín zúčastnených strán do programov rozvoja vidieka, ktoré sú pre ne najdôležitejšie.
- V oddiele Podpora spolupráce a spoločných akcií sa uvádzajú príklady úspešnej podpory ľudí, skupín či organizácií národnými vidieckymi sieťami pri identifikovaní potenciálnych partnerov, spoločnom plánovaní a kolektívnej realizácii spoločných projektov.
- Oddiel Umožňovanie výmeny postupov a skúseností predstavuje zbierku v praxi používaných užitočných nástrojov pre ostatné zúčastnené strany, ktoré sú vhodne predstavené a sprístupnené širokej verejnosti.
- Oddiel Výmena skúseností a know-how je zbierka postupov v oblasti vytvárania sietí, ktoré slúžia na umožnenie a uľahčenie výmeny poznatkov a odborných znalostí medzi ľuďmi,

skupinami a organizáciami prostredníctvom osobného kontaktu, ako aj rôznych nástrojov riadenia „na diaľku“.

- Oddiel Podpora spolupráce a spoločných akcií je zbierka príbehov z oblasti vytvárania sietí, ktoré hovoria o tom, ako národné vidiecke siete podporili ľudí, skupiny a organizácie pri identifikovaní potenciálnych partnerov, spoločnom plánovaní a kolektívnej realizácii spoločných projektov.

Príprava na obdobie rokov 2014 – 2020

Na tejto stránke nájdete užitočné nástroje a zdroje na vytváranie sietí v programovom období rokov 2014 – 2020.

- Prezentácia Európskej komisie na 19. zasadnutí národných vidieckych sietí, ktoré sa konalo 12. septembra 2013 v poľskom Gdansku, obsahuje počiatočné usmernenia o vytváraní sietí v programovom období rokov 2014 – 2020 [[PDF](#) [en](#)].

Miestny rozvoj vedený komunitou

Iniciatíva [LEADER](#) sa od roku 1991, kedy ju Európska komisia spustila ako iniciatívu Spoločenstva, zmenila na hlavný nástroj politiky rozvoja vidieka, ktorý priťahuje veľkú pozornosť v EÚ aj mimo nej, a to nielen vo vidieckych, ale aj mestských a pobrežných oblastiach. V novom programovom období sa ako nástroj zapojenia občanov na miestnej úrovni do riešenia sociálnych, environmentálnych a hospodárskych výziev navrhuje miestny rozvoj vedený komunitou. Očakáva, že miestny rozvoj vedený komunitou uľahčí realizáciu integrovaných prístupov v európskych štrukturálnych a investičných fondoch (EFRR, ESF, EMFF a EPFRV). Členské štáty budú musieť vo svojich partnerských zmluvách uviesť, ako chcú podporovať miestny rozvoj vedený komunitou a v ktorých programoch a oblastiach sa môže miestny rozvoj vedený komunitou využiť. V prípade EFRR, ESF a EMFF je miestny rozvoj vedený komunitou dobrovoľný, v prípade EPFRV je však povinný. Kľúčové zložky iniciatívy LEADER, ako napr. miestne akčné skupiny, stratégie miestneho rozvoja či pokrytie oblasti a obyvateľstva, sa teda naďalej zachovávajú.

V novom prístupe miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorý by mal by posilniť prepojenia medzi vidieckymi, mestskými a rybárskymi oblasťami, sa v záujme dosiahnutia lepšej koordinácie s podporou miestneho rozvoja z ostatných fondov EÚ umožňuje podpora typu LEADER. Podrobné informácie o miestnom rozvoji vedenom komunitou získate v [osobitnom oddiele](#) webovej lokality siete ENRD.

Ak chcete nájsť ďalšie informácie o miestnom rozvoji vedenom komunitou, vyberte si z informácií ďalej:

Získané poznatky z obdobia rokov 2007 – 2013

Výber odkazov na príslušnú prácu siete ENRD, ktoré umožňujú lepšie pochopiť iniciatívu LEADER a prístup miestneho rozvoja vedeného komunitou k rozvoju vidieka.

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) č. 11: LEADER a spolupráca [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [es](#) [de](#) [it](#) [pl](#) [hr](#)] sa zameriava na vzájomný vzťah dvoch kľúčových prvkov prístupu LEADER – stratégií miestneho rozvoja a spolupráce.
- **Osobitná skupina pre realizáciu prístupu LEADER „zdola nahor“** bola vytvorená s cieľom vytvoriť zoznam modelov realizácie iniciatívy LEADER, identifikovať hlavné ťažkosti a osvedčené postupy pri realizácii iniciatívy LEADER, ako aj uvažovať o možných riešeniach.

- [Osobitná skupina pre zachovanie inovačného/experimentálneho charakteru iniciatívy LEADER](#) analyzovala problémy súvisiace s vymedzením rozsahu inovácií pre iniciatívu LEADER a príklady osvedčených postupov pri navrhovaní a realizácii podmienok oprávnenosti v prípade inovačných projektov a mechanizmov podpory inovácie.
- [Osobitná skupina pre realizáciu opatrení spolupráce v rámci iniciatívy LEADER](#) analyzovala problematiku prvku nadnárodnej spolupráce v rámci iniciatívy LEADER.
- [Osobitná skupina: Lepšie stratégie miestneho rozvoja](#) bola zriadená s cieľom analyzovať dva kľúčové aspekty stratégií miestneho rozvoja – vymedzenie a realizáciu.
- Tretie podujatie v rámci iniciatívy [LEADER 2013: Budovanie mostov do budúcnosti](#) bolo usporiadané s cieľom podporiť proces úspešnej prípravy programov miestneho rozvoja vedeného komunitou na národnej a miestnej úrovni.
- [Knižnica iniciatívy LEADER](#) obsahuje informácie a dokumentáciu o iniciatívach LEADER II, LEADER+ a o programe LEADER na obdobie rokov 2007 – 2013.
- Oddiel [Databáza miestnej akčnej skupiny](#) obsahuje zdroje pre všetky zaregistrované miestne akčné skupiny, súčasťou ktorých sú aj ciele a kontaktné informácie týkajúce sa záveru programového obdobia rokov 2007 – 2013.
- Oddiel [Sprievodca nadnárodnou spoluprácou](#) obsahuje odkazy s informáciami určenými na podporu zúčastnených miestnych akčných skupín v procese prípravy a realizácie projektu nadnárodnej spolupráce.
- Oddiel [Pravidlá a postupy nadnárodnej spolupráce členských štátov](#) obsahuje informácie zamerané na subjekty miestnych akčných skupín a ďalších typov miestnych akčných skupín, ktoré sa zúčastňujú na zavádzaní projektov nadnárodnej spolupráce.
- V oddiele [Miestna akčná skupina](#) v rámci súboru nástrojov LEADER sa uvádzajú praktické a užitočné informácie o rôznych aspektoch zriadenia miestnej akčnej skupiny.
- V oddiele [Návrh stratégie a realizácia](#) v rámci súboru nástrojov LEADER sa uvádzajú usmernenia týkajúce sa problematiky navrhovania a realizácie stratégií miestneho rozvoja.
- [Miestny rozvoj vedený komunitou v rámci oddielu Témy na webovej lokalite siete ENRD](#)
- Videonahrávka: [LEADER vpred – iniciatíva LEADER ako prístup k rozvoju vidieka](#)
- Videonahrávka: [Zásady iniciatívy LEADER](#)

Príklady realizácie iniciatívy LEADER

Ďalej nájdete príklady projektov iniciatívy LEADER a nadnárodnej spolupráce, vhodné prípadové štúdie a príbehy úspešnej realizácie programov rozvoja vidieka.

- V brožúre o projektoch EPFRV venovaných iniciatíve LEADER [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)] sa uvádzajú informácie o iniciatíve LEADER a zdôrazňuje sa v nej jej osobitný prínos, a to prostredníctvom konkrétnych príkladov projektov financovaných z EPFRV.
- Séria informačných prehľadov Lepšie postupy iniciatívy LEADER pre stratégie miestneho rozvoja v EÚ obsahuje vhodné príklady postupov, ktoré využívali riadiace orgány a miestne akčné skupiny pri realizácii prístupu LEADER v období rokov 2007 – 2013. Séria sa zameriava na zdôraznenie dobre fungujúcich prvkov vo fáze navrhovania a realizácie stratégií miestneho rozvoja. Podrobnejšie informácie nájdete ďalej v odkazoch na jednotlivé informačné prehľady:
  - Výberový postup miestnych akčných skupín v niekoľkých krokoch (FI) [[PDF](#) [en](#)]
  - Projektová žiadosť a schéma nepretržitého monitorovania vo viacerých fázach (UK) [[PDF](#) [en](#)]

- Jasné pravidlá a metodiky na zabezpečenie začlenenia viacerých odvetví do miestnych stratégií (GR) [PDF [en](#)]
- Zabezpečenie jednoduchšej merateľnosti cieľov miestnych stratégií rozvoja tak, aby sa zabezpečil osobitný prínos iniciatívy LEADER (IE) [PDF [en](#)]
- Praktický kontrolný zoznam pre miestne akčné skupiny, ktoré pripravujú stratégie miestneho rozvoja (SE) [PDF [en](#)]
- Podpora nezávislosti miestnych akčných skupín a objektívne prijímanie rozhodnutí (FI) [PDF [en](#)]
- Proces hodnotenia medzi jednotlivými miestnymi akčnými skupinami (FI) [PDF [en](#)]
- Podpora regionálnej jedinečnosti iniciatívy LEADER (FR) [PDF [en](#)]
- Začlenenie sociálnej zodpovednosti podnikov do projektov LEADER (ES) [PDF [en](#)]
- Začlenenie miestnych stratégií rozvoja do širšieho územného plánovania (ES) [PDF [en](#)]
- Lepšie monitorovanie a hodnotenie iniciatívy LEADER (IT) [PDF [en](#)]
- Využitie participatívnych metodík pri navrhovaní kvalitných stratégií miestneho rozvoja (IT) [PDF [en](#)]

Zoznámte sa so skutočnými inšpiratívnymi [príkladmi projektov iniciatívy LEADER a nadnárodnej spolupráce, ktoré získali podporu v rámci programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013](#).

Príprava na obdobie rokov 2014 – 2020

Užitočné informácie o prípravách programovania a realizácie miestneho rozvoja vedeného komunitou vo vidieckych oblastiach, ako aj v oblastiach mimo vidieka.

- Informácie o [politike súdržnosti na obdobie rokov 2014 – 2020](#)
- [Iniciatívy v oblasti realizácie miestneho rozvoja vedeného komunitou](#) vrátane využitia v iných ako vidieckych oblastiach.
- Informácie o [seminároch v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou](#) usporiadaných GR AGRI a kontaktným miestom siete ENRD v súvislosti s 10. európskym týždňom regiónov a miest – DNI OTVORENÝCH DVERÍ. Cieľom bolo diskutovať o príprave, navrhovaní, realizácii a riadení stratégií miestneho rozvoja, pochopiť, ako možno využívať vytváranie sietí ako nástroj na zapojenie subjektov a zverejniť pridanú hodnotu nadnárodnej spolupráce medzi miestnymi územiami.
- Informačné letáky o miestnom rozvoji vedenou komunitou [PDF [ro](#)] (vypracovalo GR REGIO) zdôrazňujú kľúčové prvky budúceho prístupu.
- Hlavným cieľom spoločných usmernení generálnych riaditeľstiev Európskej komisie AGRI, EMPL, MARE a REGIO týkajúcich sa miestneho rozvoja vedeného komunitou v európskych štrukturálnych a investičných fondoch [PDF [en](#)] (29. apríla 2013) je pomôcť orgánom členských štátov vytvárať podmienky umožňujúce efektívne využívanie miestneho rozvoja vedeného komunitou pri plnení dohôd o partnerstve a navrhovať spôsoby tohto rozvoja v príslušných programoch.
- Seminár o [miestnom rozvoji vedenom komunitou vo fondoch EŠIF na obdobie rokov 2014 – 2020](#) uskutočnený 6. februára 2013 poskytol usmernenia a rady týkajúce sa programových aspektov miestneho rozvoja vedeného komunitou v rámci parametrov spoločného strategického rámca na obdobie rokov 2014 – 2020.
- [Seminár o miestnom rozvoji vedenom komunitou](#) usporiadala sieť ENRD s cieľom vymeniť si informácie a podnety pre budúce programové obdobie a identifikovať súvisiace potreby zúčastnených strán, ako aj možnú úlohu sietí v prípravnej fáze.

- Informácie o [tematickej iniciatíve národných vidieckych sietí v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou](#), ktorá slúži primárne pre národné vidiecke siete ako fórum na výmenu informácií.
- Seminár o [financovaní iniciatívy LEADER/miestneho rozvoja vedeného komunitou: príležitosti a príslušné postupy](#) sa uskutočnil 12. novembra 2013 v rámci činností siete ENRD na podporu prípravy programového obdobia rokov 2014 – 2020. Na seminári sa navrhli konkrétne úlohy v oblasti financovania iniciatívy LEADER/miestneho rozvoja vedeného komunitou a identifikovali mechanizmy financovania iniciatívy LEADER/miestneho rozvoja vedeného komunitou, ako aj spôsob ich začlenenia do príslušných mechanizmov realizácie politiky.

Kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny

V tomto oddiele sa uvádza výber informácií o kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách EÚ, najnovšie správy o vývoji v oblasti prístúpenia, ako aj podujatia a iniciatívy vytvárania sietí, ktoré formujú budúcu politiku rozvoja vidieka. V súčasnosti existuje päť oficiálnych kandidátskych krajín na členstvo v EÚ: Island, Čierna Hora, bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko, Srbsko a Turecko, ako aj tri potenciálne kandidátske krajiny: Albánsko, Bosna a Hercegovina a Kosovo*. Všeobecné informácie o týchto krajinách a procese ich prístúpenia k EÚ môžete nájsť v osobitnom oddiele [webovej lokality GR pre rozšírenie](#).

Prostredníctvom [IPARD](#) (nástroja predvstupovej pomoci pre rozvoj vidieka) sa kandidátskym a potenciálnym kandidátskym krajinám poskytuje pomoc pri vykonávaní *acquis* v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky a udržateľnej adaptácie poľnohospodárstva a vidieckych oblastí v kandidátskej krajine.

Profily krajín

Odkazy na podrobné informácie týkajúce sa predmetných krajín, ktoré sa uvádzajú na webovej lokalite Europa (GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka):

- Profily kandidátskych krajín:
  - [bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko](#)
  - [Island](#)
  - [Čierna Hora](#)
  - [Srbsko](#)
  - [Turecko](#)
- Profily potenciálnych kandidátskych krajín:
  - [Albánsko](#)
  - [Bosna a Hercegovina](#)
  - [Kosovo*](#)

*Toto označenie nemá vplyv na pozície k otázke štatútu a je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Siete pre rozvoj vidieka

Dostupné zdroje a informácie o nových národných vidieckych sieťach a vytváraní ďalších sietí v kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách.

- Seminár o zriadení a rozvoji národných vidieckych sietí v kandidátskych krajinách sa uskutočnil 11. novembra 2010. Všetky prezentácie z tohto seminára si možno stiahnuť z [webovej lokality siete ENRD](#).
- Únia občianskych združení [Sieť pre rozvoj vidieka v Bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko](#) – (RDN) bola zriadená v marci 2010 v Skopje ako iniciatíva na vnútroštátnej úrovni, ktorej cieľom je zastupovať vidiecke spoločenstvá v Macedónskej republike. Sieť je členom združenia [ELARD](#).
- [Sieť na podporu rozvoja vidieka v Srbsku](#)

Podujatia

Výber podujatí, ktoré pomáhajú formovať politiku rozvoja vidieka a podporovať budovanie kapacít.

- [KONFERENCIA IPA 2013 – nástroj predvstupovej pomoci \(2014 – 2020\)](#)
- Seminár o [iniciatíve LEADER v predvstupových a povstupových programoch](#)
- Seminár o [opatreniach rozvoja vidieka pre nástroj IPA II/IPARD na obdobie rokov 2014 – 2020](#)
- Seminár o [nástroji IPARD: získané poznatky a výhľady na budúce programové obdobie](#)
- Seminár viacerých krajín o [nástroji predvstupovej pomoci pre rozvoj vidieka \(IPARD\) po roku 2013](#)
- Seminár o [opatreniach nástroja IPARD – vidiecky cestovný ruch](#)
- Seminár o [programe nástroja IPARD \(opatrenia a žiadosti\)](#)
- [Regionálny seminár o nástroji IPARD](#)
- Seminár o [hlavných zásadách programovania nástroja IPARD](#)
- Seminár o [monitorovaní a hodnotení programu nástroja IPARD](#)
- Prvý seminár o vytváraní vidieckych sietí v rámci projektu FAO/SWG: Podpora poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka v krajinách juhovýchodnej Európy kandidujúcich na vstup do EÚ, 15. – 16. septembra 2012, Vodice, Chorvátsko
- Druhý seminár o vytváraní vidieckych sietí v rámci projektu FAO/SWG: Podpora poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka v krajinách juhovýchodnej Európy kandidujúcich na vstup do EÚ, 22. – 24. mája 2013, Bar, Čierna Hora
- Prvé semináre o vytváraní národných sietí v rámci projektu FAO/SWG Podpora poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka v krajinách juhovýchodnej Európy kandidujúcich na vstup do EÚ, ktoré sa úspešne realizovali v regióne, 7. – 15. februára 2013, Albánsko, Čierna Hora a Bosna a Hercegovina
- Druhé semináre o vytváraní národných sietí v rámci projektu FAO/SWG: [Podpora poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka v krajinách juhovýchodnej Európy kandidujúcich na vstup do EÚ](#), 1. – 7. septembra 2013, v Srbsku, Macedónsku a Kosove*.
- Príprava zberu informácií 2013 [[PDF](#) [en](#)], 4. – 7. septembra 2013, v Bosne a Hercegovine
- Fórum pre poľnohospodársku politiku 2013: [Nové možnosti udržateľnej budúcnosti v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka v krajinách juhovýchodnej Európy](#), 15. – 18. októbra 2013, Priština, Kosovo*.

Iniciatívy a projekty

Informácie o iniciatívach a projektoch, ktoré slúžia na podporu politiky a činností rozvoja vidieka

- Iniciatíva LEADER Srbsko je pracovný názov projektu financovaného EÚ, ktorý má oficiálny názov Budovanie kapacít na zavedenie a realizáciu iniciatívy LEADER v Srbskej republike.

Dôležitým výsledkom projektu je príručka realizácie iniciatívy LEADER, ktorá obsahuje praktické usmernenia na zavádzanie prístupu iniciatívy LEADER v Srbsku.

- [Občania Európy \(Gradjani za Europu\)](#) je iniciatíva mimovládnych organizácií v Bosne a Hercegovine. Členovia iniciatívy vyvíjajú činnosť v troch hlavných oblastiach, ku ktorým patrí rozvoj vidieckych oblastí a poľnohospodárstva v Bosne a Hercegovine. Iniciatíva prispieva k posilňovaniu úlohy občianskej spoločnosti v európskom integračnom procese. Ďalšie informácie o iniciatíve Občania Európy nájdete na [oficiálnej webovej lokalite](#) iniciatívy.

Usmernenia a technická pomoc

Vybraté zdroje a dokumenty, v ktorých sa uvádzajú usmernenia týkajúce sa prístupového procesu, a najmä problematiky rozvoja vidieka.

- Na letáku IPA – nové zameranie na pomoc EÚ v oblasti rozširovania [[PDF^{en}](#)] sa uvádzajú základné informácie o nástroji IPA, dôvode jeho vytvorenia, spôsobe jeho fungovania a o jeho prínosoch pre EÚ, ako aj krajiny, ktoré k nej v súčasnosti chcú pristúpiť.

1.6. Komunikácia v oblasti rozvoja vidieka

Komunikácia je kľúčovým nástrojom v rámci podpory využívania zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), ktorý členským štátom EÚ pomáha pri propagácii politiky rozvoja vidieka.

Každý program rozvoja vidieka EÚ musí obsahovať akčný plán komunikácie. Ten je mimoriadne dôležitý preto, aby príjemcovia poznali a pochopili, ako možno získať prístup k fondom, ktoré sú k dispozícii, ale aj preto, aby sa európski občania dozvedeli o konkrétnych výhodách vyplývajúcich z politiky EÚ v oblasti rozvoja vidieka.

Prístup v oblasti komunikácie

V komunikácii týkajúcej sa fondu EPFRV by sa mal premietiť celkový prístup Európskej komisie ku komunikácii, ktorý vychádza z troch hlavných zásad:

1. Vypočutie verejnosti – zohľadňovanie názorov a obáv verejnosti; komunikácia je dialóg, nie jednosmerná cesta. Nejde len o informovanie občanov EÚ, ale aj o počúvanie ich názorov, vďaka čomu môže Európska komisia pochopiť ich vnímanie danej situácie alebo znepokojenie nad ňou.
2. Vysvetľovanie vplyvu politik, programov a projektov na bežný život ľudí, ktorému občania porozumejú a s ktorým sa môžu stotožniť pri sledovaní politického vývoja na európskej úrovni.
3. Nadväzovanie vzťahov s miestnymi obyvateľmi – kontakt s ľuďmi v národnom i miestnom kontexte prostredníctvom obľúbených médií.

Činnosti komunikácie fondu EPFRV na európskej aj vnútroštátnej úrovni majú byť v súlade s celkovou stratégiou komunikácie Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI). Po vymenovaní Komisie v roku 2010 sa zaviedla nová stratégia v súlade s výzvami v oblasti komunikácie na obdobie rokov 2010 – 2015, a to najmä v oblasti reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a novej programovej fázy na obdobie rokov 2014 – 2020. V záujme efektívnej komunikácie zameranej na príjemcov, ako aj širokú verejnosť, je najdôležitejšie predstavovať čo najviac konkrétnych príkladov a úspešných vzorov z rozmanitých oblastí, ktoré možno nájsť v rôznych členských štátoch.

Šírenie príkladov projektov

Na šírenie príkladov projektov, ktoré sa v rámci programov rozvoja vidieka realizujú v celej Európe, využíva sieť ENRD rôzne prostriedky, a to napríklad:

- [projektové brožúry EPFRV](#), teda zbierky príkladov projektov týkajúcich sa rôznych tém, ktoré sa realizovali v rámci programov rozvoja vidieka; brožúry sa uverejňujú v 6 jazykoch;
- [databázu projektov programov rozvoja vidieka](#), v ktorej sa sumarizujú príklady projektov zo všetkých 27 členských štátov v stručnom „pohľadnicovom“ formáte.

Tematická iniciatíva národných vidieckych sietí

Sieť ENRD spustila tematickú iniciatívu Komunikácia v rámci národných vidieckych sietí s cieľom posilniť výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa spôsobu, akým členské štáty všeobecne komunikujú o svojich programoch rozvoja vidieka a fonde EPFRV. Táto iniciatíva sa ďalej zameriava na oznamovanie dosiahnutých úspechov a výziev v oblasti realizácie politík rozvoja vidieka širokej verejnosti na miestnej úrovni, a to prostredníctvom rôznych produktov, nástrojov, publikácií či kampaní, ktoré sú k dispozícii v celej Európe a sú financované z fondu EPFRV.

Konkrétne výstupy predmetnej iniciatívy:

- Usporiadanie 12. špecializovaného zasadnutia národných vidieckych sietí venovaného komunikácii 28. júna 2011. [Kliknite sem](#)
- Usporiadanie špecializovanej konferencie Komunikácia v oblasti rozvoja vidieka zameraná na občanov v Miláne 17. – 18. novembra, ktorú podporila talianska národná vidiecka sieť. [Kliknite sem](#)
- Zriadenie siete expertov na komunikáciu v oblasti rozvoja vidieka na úrovni členských štátov.
- Spoločná účasť národných vidieckych sietí na [medzinárodnom zelenom týždni v Berlíne](#) a [medzinárodnom poľnohospodárskom veľtrhu v Paríži](#).
- Uverejnenie [brožúry siete ENRD o komunikácii](#) venovanej dôležitosti komunikácie ako nástroja, ktorý slúži na zameranie programov rozvoja vidieka na nové výzvy a podporu lepšieho využívania príležitostí v rámci fondu EPFRV.

On-line zdroj informácií o [komunikácii v oblasti rozvoja vidieka](#) obsahuje príklady informácií a nástrojov publicity v oblasti financovania z fondu EPFRV, ktoré sa využívajú na úrovni členských štátov a EÚ pri podpore programov rozvoja vidieka a zlepšovaní ich účinnosti.

Komunikačné nástroje a propagačné materiály majú zásadný význam z hľadiska oznamovania kľúčových informácií stranám zúčastňujúcim sa na rozvoji vidieka, ako aj všeobecnej verejnosti.

Zvyšujú informovanosť o cieľoch, prioritách, príležitostiach na financovanie a príkladoch projektov podporených z fondu EPFRV v členských štátoch EÚ. Všetky materiály na tejto [webovej stránke](#) poskytli národné vidiecke siete, riadiace orgány, miestne akčné skupiny atď. a pravidelne sa pridávajú ďalšie. Súčasťou každej komunikácie sú stručné dokumenty s informáciami o názve, nákladoch, tvorcovi, dátume uverejnenia atď. Uvádza sa v nich aj stručné zhrnutie obsahu a informácia o zamýšľanom cieľovom publiku.

2. Krajina

Všetky členské štáty zaviedli národné stratégie pre rozvoj vidieka a programy rozvoja vidieka, a to pre celú krajinu alebo pre jednotlivé regióny. Pomocou interaktívnej mapy EÚ z webovej lokality siete ENRD môžete získať prístup k rôznym informáciám, ktoré sa týkajú každého členského štátu:

- *Informácie o programoch rozvoja vidieka*
Tieto stránky poskytujú prehľad informácií o riadení rozvoja vidieka, zhrnutie cieľov politiky rozvoja vidieka, príslušných dokumentov a organizácií v každej krajine.

Rakúsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Belgicko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Bulharsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Chorvátsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Cyprus	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Česká republika	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Dánsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Estónsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Fínsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Francúzsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Nemecko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Grécko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Maďarsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Írsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Taliansko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Lotyšsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Litva	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Luxembursko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Malta	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Holandsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Poľsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Portugalsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Rumunsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Slovensko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Slovinsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Španielsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Švédsko	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Spojené kráľovstvo	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Martinik, Guadeloupe, Guyana, Réunion (Francúzsko)	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Kanárske ostrovy (Španielsko)	Informácie o programoch rozvoja vidieka
Azory, Madeira (Portugalsko)	Informácie o programoch rozvoja vidieka

Národné vidiecke siete

Tieto stránky poskytujú informácie o účastníkoch sietí, organizačnej štruktúre sietí, činnostiach národných vidieckych sietí, hlavných prioritách a činnostiach s inými sieťami/krajinami v každej národnej vidieckej sieti.

Vnútroštátny orgán

Kontaktné údaje všetkých ministerstiev poľnohospodárstva členských štátov EÚ sú k dispozícii [tu](#).

Riadiaci orgán

Riadiace orgány menujú členské štáty, pričom nimi môžu byť verejné alebo súkromné subjekty, ktoré majú na starosti riadenie programov rozvoja vidieka na národnej alebo regionálnej úrovni. Podrobné kontaktné informácie o všetkých riadiacich orgánoch nájdete [tu](#).

Platobná agentúra

Platobné agentúry sú orgány členských štátov zodpovedné za overovanie oprávnenosti žiadostí a monitorovanie postupu prideľovania pomoci, ako aj za zabezpečenie súladu všetkých platieb s predpismi Spoločenstva. Zoznam platobných agentúr podľa jednotlivých krajín je k dispozícii [tu](#).

Databáza miestnych akčných skupín

Miestne akčné skupiny sú hlavnou oporou pri realizácii [prístupu iniciatívy LEADER](#). K ich povinnostiam patrí príprava miestnych stratégií, podpora vytvárania sietí zúčastnených strán a hodnotenia a schvaľovanie jednotlivých projektov LEADER. Táto [databáza](#) obsahuje zoznam registrovaných miestnych akčných skupín na konci programového obdobia rokov 2007 – 2013 a informácie o ich cieľoch, ako aj kontaktné údaje.

Informačné prehľady programov rozvoja vidieka

Informačné prehľady o pokroku programov rozvoja vidieka predstavujú prehľady o pokroku, ktorý sa dosiahol v rámci každého programu rozvoja vidieka realizovaného v EÚ, pričom poskytujú aktualizované informácie o: finančnej implementácii programov (celkové verejné výdavky), celkovom pokroku programu rozvoja vidieka v podobe výstupov (súhrnné informácie o najdôležitejších opatreniach) a porovnaní s cieľmi na obdobie rokov 2007 – 2013. Informácie sa poskytujú na národnej aj regionálnej úrovni. K dispozícii je aj zhrnutie za krajiny EÚ 27.

Projekty programov rozvoja vidieka

V tejto databáze, ktorá sa dá stiahnuť, sa nachádzajú informácie o využívaní fondu EPFRV v praxi s podrobnými príkladmi rôznych druhov projektov zo všetkých krajín EÚ a o ich financovaní, ako aj o všetkých osiach programov rozvoja vidieka.

V oddiele [Krajina](#) sa okrem toho nachádzajú informácie o krajinách usilujúcich sa o vstup do EÚ. Podrobnosti o oficiálnych kandidátskych krajinách a potenciálnych kandidátskych krajinách sa nachádzajú na [tejto stránke](#).

3. Témy

Výzvy v oblasti rozvoja vidieka v Európe sú také rôznorodé a zložité ako vidiecke oblasti samotné, pričom ide o vzájomne prepojené sociálno-ekonomické, finančné, environmentálne a technické otázky. Pre vidiecke oblasti je v súčasnosti dôležitých veľa tém (počnúc zmenou klímy, cez vidiecke podnikanie či sociálne začleňovania až po inovácie), ktoré sú predmetom záujmu analytického skúmania siete ENRD. V tomto oddiele sa môžete podrobnejšie venovať týmto témam s dôrazom na ich účinky na návrh politiky vidieka, jej rozvoj a realizáciu.

Kliknutím na odkazy ďalej môžete zobraziť jednotlivé časti tohto oddielu:

- [Poľnohospodárstvo](#)
- [Životné prostredie](#)
- [Podnikanie](#)
- [Mládež a mladí poľnohospodári](#)
- [Lesné hospodárstvo](#)
- [IKT](#)
- [Prepojenia medzi mestom a vidiekom](#)
- [Sociálne aspekty](#)
- [Prenos poznatkov a inovácie](#)

3.1. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo stojí v popredí záujmu siete ENRD. Tento oddiel sa zaoberá najmä výskumom týkajúcim sa malých poľnohospodárskych podnikov, poľnohospodárskych polosamozásobiteľských podnikov, poľnohospodárstva v horských oblastiach, ako aj miestneho potravinového a krátkeho dodávateľského reťazca.

Malé poľnohospodárske podniky

Malé poľnohospodárske podniky boli vždy základným kameňom poľnohospodárstva v EÚ. Zohrávajú významnú úlohu pri výrobe aj zachovávaní životaschopnosti vidieka. Malé poľnohospodárske podniky udržiavajú miestne vidiecke spoločenstvá a poskytujú dôležité sociálne, kultúrne a environmentálne služby (verejné statky), zároveň však vytvárajú pridanú hodnotu, a to najmä výrobou miestnych špecializovaných výrobkov. V dôsledku toho má súčasná situácia a vplyv štrukturálnych zmien na prežitie vidieckych oblastí v EÚ nesmierny význam. Po posledných dvoch rozšíreniach v rokoch 2004 a 2007 vznikli v EÚ milióny ďalších malých poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych polosamozásobiteľských podnikov. Úroveň ich začleňovania na trhy je nízka a otázna je aj ich konkurencieschopnosť. Na druhej strane sa tieto podniky zakladajú vo vidieckych oblastiach, a to často v tých najzraniteľnejších a najznevýhodnenejších regiónoch.

V dňoch 8. – 9. júla 2011 sa v poľskom Krakove konala konferencia na vysokej úrovni na tému *Súčasnosť a budúcnosť malých poľnohospodárskych podnikov v Európskej únii*. Usporiadala ju Poľnohospodárska univerzita v Krakove, Ústav rozvoja vidieka a poľnohospodárstva pri Poľskej akadémii vied vo Varšave, Malopoľské združenie služieb na rozširovanie poľnohospodárstva, Poradné centrum pre poľnohospodárstvo v Brwinowe (pobočka Krakov) a kancelária poslanca Európskeho parlamentu Czesława Siekierskiego. Túto konferenciu možno považovať za pokračovanie seminára siete ENRD o polosamozásobiteľskom poľnohospodárstve, ktorý sa konal v októbri 2010 v rumunskom Sibiu. Zhrnutie konferencie si možno stiahnuť tu [[PDF^{en}](#)].

Význam pre malé poľnohospodárske podniky má aj spoločná tematická iniciatíva siete ENRD týkajúca sa národných vidieckych sietí. Ďalšie informácie o tejto iniciatíve nájdete ďalej.

Poľnohospodárske podniky s polosamozásobiteľským hospodárením

Diskusii o malých poľnohospodárskych podnikoch sa v kontexte dvoch posledných rozšírení z rokov 2004 a 2007 venovala osobitná pozornosť, pretože práve vtedy sa v krajinách EÚ 27 viac než strojnásobil počet poľnohospodárskych podnikov so samozásobiteľským a polosamozásobiteľským hospodárením až na 11 miliónov. V dôsledku narastajúceho záujmu o túto oblasť navštívilo seminár s názvom Polosamozásobiteľské poľnohospodárstvo v EÚ: súčasná situácia a výhľady do budúcnosti, ktorý sa konal v rumunskom Sibiu 13. – 15. októbra 2010, až 140 ľudí. Diskusia prispela k lepšiemu pochopeniu profilu potrieb a možností poľnohospodárov s polosamozásobiteľským hospodárením, ako aj k pochopeniu vzájomných vzťahov medzi poľnohospodárskymi polosamozásobiteľskými podnikmi, spoločnosťou a životným prostredím.

Pre seminár bol pripravený rozsiahly podkladový dokument o poľnohospodárskych polosamozásobiteľských podnikoch v EÚ, ktorý si možno stiahnuť vo **formáte PDF**:
[en](#) [fr](#) [de](#) [ro](#) [pl](#) [bg](#).

Ak máte záujem o ďalšie informácie o seminári venovanom poľnohospodárskym podnikom s polosamozásobiteľským hospodárením, [kliknite sem](#).

Poľnohospodárstvo v horských oblastiach

Horské vidiecke oblasti čelia osobitným výzvam a na rozdiel od iných vidieckych oblastí majú špecifické potreby. V kontexte poľnohospodárskej politiky EÚ sa označujú ako [znevýhodnené oblasti](#), pretože sú vo všeobecnosti charakteristické krátkym vegetačným obdobím (z dôvodu vysokej nadmorskej výšky), strmými svahmi v nižšej nadmorskej výške alebo kombináciou oboch prvkov. Tieto podmienky znamenajú pre poľnohospodárstvo a vidiecke hospodárstvo v týchto oblastiach dôležité výzvy. EÚ pripravila osobitné nástroje podpory, ktoré sú zamerané na horské vidiecke oblasti a medzi ktoré patria aj opatrenia politiky rozvoja vidieka.

Súčasťou procesu všeobecnejšieho preskúmania, ktoré uskutočňuje GR AGRI, bol aj prieskum podpory programov rozvoja vidieka dostupných pre horské oblasti a poľnohospodárstvo v horských oblastiach, ktorý uskutočnilo kontaktné miesto siete ENRD. Výstupy z tohto prieskumu sú zhrnuté v týchto správach:

- pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Najlepší výkon [\[PDF en\]](#)
- pracovný dokument siete ENRD o preskúmaní poľnohospodárstva v horských oblastiach [\[PDF en\]](#)

[Pre ďalšie obdobie politiky rozvoja vidieka EÚ \(2014 – 2020\)](#) sa navrhujú nové formy osobitej podpory horských oblastí. Patrí sem aj možnosť zahrnúť do programov rozvoja vidieka špecializované podprogramy pre horské oblasti. Nové návrhy si pozrite [tu](#).

Ďalšie informácie o horských oblastiach EÚ a rozvoji vidieka nájdete tu:

- [Euromontana](#) (jeden z členov siete ENRD) podporuje život v horách, integrovaný a udržateľný rozvoj a kvalitu života v horských oblastiach.
- Európska environmentálna agentúra pripravila užitočné informácie o potrebách obhospodarovania pôdy v horských ekosystémoch EÚ. Správu na túto tému si pozrite [tu](#).

- V [databáze projektov programov rozvoja vidieka](#) nájdete projekty, ktoré sú relevantné pre horské oblasti.

Miestny potravinový a krátky dodávateľský reťazec

Európska komisia vo svojom [preskúmaní politiky v oblasti podpory poľnohospodárskych výrobkov](#) pripomína významnú úlohu potravín v rámci rozvoja vidieka EÚ. V roku 2011 boli predložené návrhy na aktualizáciu tejto politiky, v ktorých sa upriamovala pozornosť na skutočnosť, že „EÚ má veľmi rozmanité kulinárske dedičstvo, ktoré by sa malo naplno využívať“. Ako účinné nástroje rozvoja vidieka sa ukázali partnerské prístupy na posilnenie miestnych trhov s potravinami. Výstupy týchto projektov v oblasti miestnych potravín poukazujú na základné prvky udržateľnosti vidieckeho hospodárstva. Spoločným úsilím môžu napríklad podniky realizujúce projekty v oblasti miestnych potravín nachádzať nové spôsoby, ako zvýšiť predaj svojich výrobkov a zaujať nových typy zákazníkov. Medzi miestnym poľnohospodárstvom, cestovným ruchom a dodávkami potravín možno nadviazať silnejšie vzťahy.

Spotreba miestnych potravín vo vidieckych oblastiach má okrem toho za následok menšiu potrebu prepravy potravín. To prináša hospodárske, environmentálne a sociálne výhody, napríklad úsporu nákladov na prepravu, menej emisií, menšie opotrebenie vidieckych ciest, menej dopravných zápch a s tým súvisiace zlepšenie bezpečnosti cestnej dopravy. Z krátkeho dodávateľského reťazca môže pre vidiecke podniky vyplývať aj množstvo ďalších rozvojových výhod. Znížením počtu podnikov v dodávateľskom reťazci od výrobcu surovín po konečného zákazníka sa napríklad zvýši pre zúčastnené strany podiel z konečnej ceny. Menej článkov danom reťazci môže priniesť aj úsporu nákladov pre spotrebiteľov a zjednodušenie vysledovania pôvodu surovín. Priamy predaj (od pôvodného výrobcu konečnému spotrebiteľovi) je najkratší dodávateľský reťazec. Finančné opatrenia súboru nástrojov podpory z EPFRV obsahujú možnosti podpory krátkych dodávateľských reťazcov. Sú dôležité pre agropotravinárske odvetvie a môžu sa vzťahovať aj na ďalšie vidiecke podniky.

Ďalšie informácie možno nájsť tu:

- Zaujímavá štúdia o krátkom dodávateľskom reťazci od talianskej národnej vidieckej siete [[PDF](#)^{en}].
- Brožúra siete ENRD o projektoch v oblasti potravín podporených z fondu EPFRV, ktorá obsahuje príklady činností v rámci miestneho potravinového a krátkeho dodávateľského reťazca [[PDF](#) ^{en} ^{fr} ^{de} ^{it} ^{es} ^{pl}].

3.2. Životné prostredie

Druhý pilier SPP súvisiaci s rozvojom vidieka obsahuje zásadné ustanovenia v záujme dobrého stavu životného prostredia, ktoré pomáhajú riešiť výzvy v oblasti biologickej diverzity, emisií skleníkových plynov, kvality vody a pôdy a zachovania krajinných oblastí.

Cieľ **osi č. 2 nariadenia o EPFRV** konkrétne stanovuje, že je potrebné zlepšiť stav životného prostredia a vidieka, poskytnúť opatrenia na ochranu a zlepšenie stavu prírodných zdrojov, ako aj na zachovanie vysokohodnotných poľnohospodárskych a lesníckych systémov a kultúrnej krajiny vo vidieckych oblastiach Európy. Význam zlepšenia životného prostredia prostredníctvom politiky rozvoja vidieka EÚ sa premieta do týchto skutočností:

- navrhovaný minimálny percentuálny podiel financovania pre os č. 2 je 25 % (v porovnaní s 10 % pre osi č. 1 a č. 3),

- agroenvironmentálne opatrenie (M214) je jediné povinné opatrenie, a teda sa uplatňuje vo všetkých 88 programoch EÚ v oblasti rozvoja vidieka.

Zmena klímy

Zmena klímy predstavuje hrozby, ale aj príležitosti pre poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a vidiecke oblasti Európy. Ďalšie informácie o zmene klímy a poľnohospodárstve nájdete po kliknutí [sem](#).

Programy rozvoja vidieka na regionálnej a národnej úrovni poskytujú významnú podporu pri riešení príčin a dôsledkov zmeny klímy. Pred preskúmaním stavu SPP a európskeho plánu na oživenie hospodárstva v roku 2008 obsahovali pôvodné programy rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 širokú škálu opatrení, ktoré priamo či nepriamo pozitívne pôsobili na tri hlavné oblasti v rámci opatrení týkajúcich sa klímy, ktorými sú zmierňovanie zmeny klímy, prispôsobovanie sa zmene klímy a obnoviteľné zdroje energie.

Vďaka prideleniu dodatočných finančných prostriedkov na opatrenia týkajúce sa klímy, ktoré vyplývajú z preskúmania stavu SPP a európskeho plánu na oživenie hospodárstva, ako aj vďaka následným zmenám programov rozvoja vidieka, sa podarí dosiahnuť ďalšie zníženie emisií skleníkových plynov v európskom poľnohospodárstve. Navýšením rozpočtu sa zvýši aj kapacita európskeho vidieka na boj proti vplyvom zmeny klímy. Sieť ENRD vykonala v roku 2010 kontrolu s cieľom identifikovať, ako sa rieši problematika zmeny klímy v programoch rozvoja vidieka na úrovni členských štátov. Výsledky tejto kontroly sú dostupné vo forme súhrnných prehľadov za všetky členské štáty, ako aj vo forme súhrnnej správy za všetky členské štáty EÚ 27. Nachádzajú sa v dolnej časti tejto [webovej stránky](#).

Po kliknutí na tento [odkaz](#) si môžete pozrieť aj videonahrávku o činnostiach zameraných na zmierňovanie zmeny klímy na európskom vidieku.

Environmentálne služby

Osobitná skupina siete ENRD pre poskytovanie environmentálnych služieb, ktorá svoju činnosť začala v decembri 2011 a ukončila začiatkom roka 2013, identifikovala aspekty dôležité z hľadiska maximalizácie kvality environmentálnych služieb, pričom ponúkla súbor odporúčaní týkajúcich sa návrhu a realizácie budúcej generácie programov rozvoja vidieka (2014 – 2020).

Tieto odporúčania vychádzajú z údajov vyplývajúcich zo súčasných skúseností (47 príkladov z 15 členských štátov), rôznych prístupov realizácie a faktorov úspechu, ako aj z návštev v teréne a zo série diskusií so stranami zainteresovanými v oblasti životného prostredia z celej EÚ.

Na webovej lokalite siete ENRD môžete nájsť množstvo príslušných výstupných dokumentov:

- zhrnutie záverečnej správy osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb [[PDF](#)^{en} [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
- záverečná správa osobitnej skupiny pre poskytovanie environmentálnych služieb [[PDF](#)^{en}]
- Príklady poskytovania environmentálnych služieb podporených programami rozvoja vidieka [[PDF](#)^{en}]
- podkladový dokument s uvedením súvislostí a cieľov práce osobitnej skupiny [[PDF](#)^{en}]

- [webová stránka](#) venovaná semináru koordinačného výboru o kvalitnom návrhu environmentálnych a klimatických opatrení programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020
- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) EÚ Poskytovanie environmentálnych služieb prostredníctvom politiky rozvoja vidieka (apríl 2013) [[PDF^{en} fr es de it pl]]
- projektová brožúra EPFRV o environmentálnych službách [PDF^{en} fr de it es pl]]

Hlavnou iniciatívou podnikanou sieťou ENRD, ktorá priamo súvisí s environmentálnymi službami, je iniciatíva tematickej pracovnej skupiny č. 3 Verejné statky a verejné intervencie. Ďalšie informácie môžete nájsť v [oddielke Politika v akcii](#) tohto dokumentu.

V apríli 2011 sa na seminári tematickej pracovnej skupiny č. 4 zišli experti so skúsenosťami s navrhovaním spoločných prístupov k agroenvironmentálnym činnostiam, ako aj s riešením výziev súvisiacich s ich realizáciou [PDF^{en}].

Kontaktné miesto siete ENRD pripravilo prezentáciu venovanú stavu realizácie opatrenia SPP v oblasti agroenvironmentálnych platieb v Európskej únii, ktorú predstavilo na jesennej konferencii Cedia, ktorá sa konala 30. septembra až 1. októbra 2010 v Bruseli [PDF^{en}].

Informácie o pokroku v rámci vykonávania všetkých opatrení programov rozvoja vidieka vrátane tých, ktoré sa týkajú environmentálnych služieb, môžete nájsť on-line v oddielke [Politika rozvoja vidieka v číslach](#).

Veľké množstvo príkladov projektov týkajúcich sa poskytovania environmentálnych služieb môžete nájsť v [databáze projektov](#) siete ENRD.

3.4. Podnikanie

Vidiecke podnikanie

Podpora a posilnenie podnikania patrí k najdôležitejším prístupom zameraným na riešenie hospodárskych problémov vidieckych spoločností a v dôsledku dramatického hospodárskeho poklesu vo viacerých členských štátoch EÚ priťahuje čoraz väčšiu pozornosť. On-line zdroje vám pomôžu pri hľadaní informácií o rôznych otázkach súvisiacich s vidieckym podnikaním.

Nájdete tam aj výber zdrojov, ktoré sa týkajú celého spektra aspektov vidieckeho podnikania, ako aj rôznu dokumentáciu (správy, konzultačné dokumenty, stručné prehľady, usmerňovacie dokumenty, letáky a ďalšie dokumenty súvisiace s touto témou), informácie o prístupoch, aspektoch a činnostiach vykonávaných rôznymi zúčastnenými stranami:

- [Knižnica venovaná vidieckemu podnikaniu](#) je širokou paletou dokumentov a publikácií, ktoré sú dôležité pre vidiecke podnikanie.
- Oddiel [Nástroje budovania kapacít](#) poskytuje podporu pre zakladanie a rozvoj vidieckych podnikov.
- V oddielke [Spoločné úsilie národných vidieckych sietí](#) môžete nájsť informácie o spoločnom úsilí v konkrétnych oblastiach vidieckeho podnikania, v ktorých majú národné vidiecke siete spoločné záujmy.

- Môžete sa zoznámiť aj s rôznymi [príkladmi projektov spolupráce](#), ktoré realizovali členské štáty.

Vidiecke financie

Obmedzený prístup k finančnej podpore vrátane úverových facilit a rizikového kapitálu patrí k najvýznamnejším prekážkam vidieckeho podnikania a rozvoja vidieckych podnikov v celej Európskej únii. V posledných rokoch sa dostatočne zdokumentovalo „finančné vylúčenie“ vidieckych podnikov, ktoré sa pripisuje kombinácii celohospodárskych faktorov a faktorov špecifických pre oblasť vidieka.

Pracovná skupina pre vidiecke financie v rámci siete ENRD začala svoju činnosť v apríli 2011 počas 11. zasadnutia národnej vidieckej siete, ktoré sa uskutočnilo v nemeckom Bad Schandau (ďalšie podrobnosti získate po kliknutí [sem](#)). Pracovná skupina pre vidiecke financie je spoločnou akciou národnej vidieckej siete organizovanou v rámci tematickej iniciatívy národnej vidieckej siete venovanej vidieckemu podnikaniu. Celkovým cieľom tejto tematickej iniciatívy je identifikovať a podporovať životaschopné stratégie a akcie s cieľom reagovať na hospodárske zmeny vo vidieckych oblastiach. Pracovná skupina pre vidiecke financie vykonala predbežné hodnotenie existujúcich finančných nástrojov v máji a júni 2011, výsledky ktorého boli predstavené na seminári v Bruseli 29. júna 2011. Aktualizované správy o pokroku pracovnej skupiny pre vidiecke financie (priebežná správa) a akčný plán týkajúci sa ďalších činností boli predstavené na 13. zasadnutí národnej vidieckej siete v holandskom Haagu 10. novembra 2011. Ďalšie informácie o zasadnutí nájdete [tu](#).

Záverečná správa [[PDF^{en}](#)] o tematickej iniciatíve siete ENRD Vidiecke podnikanie v oblasti vidieckych financií sa zameriava na prístup vidieckych mikropodnikov, malých a stredných podnikov k vidieckym financiám. Zistenia záverečnej správy a zároveň diskusie o súčasných a budúcich legislatívnych návrhoch týkajúcich sa mechanizmov finančného inžinierstva boli predstavené na 14. zasadnutí národnej vidieckej siete v gréckom Solúne 2. februára 2012. Ďalšie informácie o zasadnutí sú k dispozícii [tu](#).

Lotyšská národná vidiecka sieť s podporou kontaktného miesta siete ENRD usporiadala 28. júna 2012 v lotyšskej Rige seminár o uľahčovaní prístupu k financiám pre rozvoj vidieckych mikropodnikov. Hlavným cieľom tohto seminára bolo spojiť rôzne zúčastnené strany s osobitným záujmom o prístup k úverom vo vidieckych oblastiach. Seminár bol jedinečnou príležitosťou na ďalšie diskusie, vďaka ktorým sa identifikovali spôsoby, ako zlepšiť súčasné a budúce pravidlá finančného inžinierstva. Ďalšie informácie o zasadnutí sú k dispozícii [tu](#).

[Cieľom seminára koordinačného výboru](#) pre finančné inžinierstvo, ktorý sa konal 26. októbra 2012, bolo zvýšiť informovanosť medzi zúčastnenými stranami programov rozvoja vidieka o príležitostiach na vytváranie a využívanie nástrojov finančného inžinierstva s cieľom obohať potenciál fondu EPFRV pri rozvoji európskeho vidieka. Prezentácie a diskusie sa opierali o skúsenosti z rôznych fondov/politik EÚ a zdôrazňovali sa v nich kľúčové zistenia riadiacich pracovníkov koordinujúcich finančné nástroje na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Na seminári zazneli aj najnovšie informácie o ustanoveniach týkajúcich sa finančných nástrojov v súvislosti so spoločným strategickým rámcom vrátane zmien v nariadeniach a ich budúcich dôsledkoch. Ďalšie informácie o seminári sú k dispozícii [tu](#).

Množstvo ďalších zaujímavých diskusií o vidieckych financiách môžete nájsť v čísle 13 Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) Finančné nástroje rozvoja vidieka: Nové príležitosti na riešenie hospodárskej krízy, ktoré je k dispozícii [tu](#).

Ďalšie základné informácie a odkazy na pre vidiecke financie sa nachádzajú [tu](#).

3.5. Mládež a mladí poľnohospodári

Demografické zmeny a znižovanie počtu obyvateľov na vidieku patria k veľkým problémom vo väčšine členských štátov EÚ a majú veľký vplyv na hospodársku výkonnosť v mnohých vidieckych oblastiach. Významnou prioritou v rámci politiky rozvoja vidieka EÚ je preto podporovanie trvalého pôsobenia mladých ľudí vo vidieckych oblastiach.

Mladí poľnohospodári, ktorí tvoria iba 6 % aktívneho poľnohospodárskeho obyvateľstva EÚ, zohrávajú kľúčovú úlohu z hľadiska udržania života vo vidieckych oblastiach. K podpore mladých poľnohospodárov zo strany EÚ patria aj špecializované opatrenia financované z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na zakladanie poľnohospodárskych podnikov mladých poľnohospodárov. Táto podpora môže vyriešiť osobitné výzvy, ktorým čelia mladí ľudia pokúšajúci sa uplatniť v poľnohospodárstve, pričom ich môže motivovať zostať žiť a pracovať vo vidieckych oblastiach. Uvedená podpora zároveň pomôže pri vytváraní nových pracovných miest a podpore rozvoja služieb, ktoré môžu prispieť k celkovému oživeniu spoločenského a hospodárskeho života vo vidieckych oblastiach.

V mnohých členských štátoch EÚ existujú rôzne ďalšie činnosti, ktorými sa podporujú mladí ľudia vo vidieckych oblastiach. K týmto činnostiam patria školenia, vytváranie služieb a podpora lepšieho šírenia informácií. Tento oddiel [webovej lokality](#) ponúka príslušné informácie a zdroje týkajúce sa podpory pre mladých poľnohospodárov a mladých ľudí vo vidieckych oblastiach EÚ:

- Oddiel [Knižnica venovaná mládeži](#) poskytuje prehľad projektov a iniciatív z najrôznejších inštitúcií a organizácií, ktoré sú aktívne v celej Európe a zameriava sa na zlepšovanie toku informácií pre mladých ľudí vo vidieckych oblastiach.
- Oddiel [Knižnica venovaná mladým poľnohospodárom](#) ponúka konkrétne informácie o rôznych inštitúciách a organizáciách, ako aj iniciatívach a projektoch, ktoré slúžia na podporu mladých poľnohospodárov v Európe.
- Od roku 2012 sa [tematická iniciatíva Mládež a mladí poľnohospodári](#) zaoberá problematikou, ako možno čo najviac zlepšiť možnosti čerpania podpory z fondu EPFRV pre mládež a mladých poľnohospodárov na vidieku.

3.6. Lesné hospodárstvo

Lesy a iné zalesnené plochy pokrývajú viac než 40 % územia EÚ. Poskytujú živobytie miliónom pracovníkov, podnikateľov a majiteľov lesov. Lesníci sú spolu s poľnohospodármi hlavnými pôdohospodármi v EÚ a významne prispievajú k hospodárskemu rastu, zamestnanosti a prosperite, a to najmä vo vidieckych oblastiach. Lesy plnia množstvo účelov: hospodársky, environmentálny a sociálny. Sú zdrojom obnoviteľnej energie a prispievajú k boju proti zmene klímy.

Tematická iniciatíva národnej vidieckej siete Lesné hospodárstvo

Tematická iniciatíva národnej vidieckej siete Lesné hospodárstvo sa začala realizovať v decembri 2009. Jej cieľom bolo vytvoriť v národných vidieckych sieťach pracovné prostredie na podporu výmeny skúseností a postupov na zlepšenie realizácie opatrení v lesnom hospodárstve v rámci politiky rozvoja vidieka EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013. K odsúhlaseniu hlavného rozsahu iniciatívy a jej očakávaných výsledkov došlo na prvom zasadnutí pracovnej skupiny v Bruseli (december 2009), na ktorom pôvodná skupina piatich národných vidieckych sietí stanovila základy ďalšej spolupráce. Záujem o iniciatívu odvetvy stúpol, čoho dôkazom je celkový počet národných vidieckych sietí, ktorých je v súčasnosti 10.

V rámci analytickej práce vykonanej v rámci tejto iniciatívy podporilo kontaktné miesto siete ENRD prípravu podkladového dokumentu [PDF^{en}], v ktorom sa skúma realizácia opatrení v oblasti lesného hospodárstva v programoch rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 vo vybratých členských štátoch. Národné vidiecke siete sa podieľali na zhromažďovaní a skúmaní informácií týkajúcich sa jednotlivých krajín. Národné vidiecke siete okrem toho identifikovali tri hlavné oblasti záujmu, v rámci ktorých sa majú vymedziť a vykonávať spoločné činnosti. K predloženiu týchto návrhov, ako aj návrhov konkrétnych spoločných činností došlo na 10. zasadnutí národných vidieckych sietí (Edinburgh, september 2010) [PDF^{en}]. Súhrnný dokument o spoločných činnostiach v rámci iniciatívy Lesné hospodárstvo je k dispozícii na stiahnutie [PDF^{en}].

Konkrétne témy a spoločné činnosti

Jedno zo zameraní iniciatívy tvorí výmena postupov využívania lesnej biomasy na výrobu energie (najmä na vykurovanie) na miestnej úrovni. Činnosti v rámci tejto témy riadi fínska národná vidiecka sieť, ktorá usporiadala v dňoch 25. až 27. septembra 2011 vo fínskom meste Punkaharju špecializovaný seminár na túto tému. Ďalšie informácie nájdete [tu](#).

Úsilie iniciatívy sa sústreďuje aj na multifunkčnú úlohu lesov, t. j. verejné statky a služby poskytované lesmi. Túto tému otvorila v októbri 2010 španielska národná vidiecka sieť zorganizovaním študijnej návštevy, ktorej ústrednou témou boli dubové lesy (tzv. *dehesy*) v južnom Španielsku (Andalúzii), kde účastníci preskúmali niektoré možnosti hospodárskej diverzifikácie, ktoré lesy ponúkajú. Výsledky študijnej návštevy [PDF^{en}] viedli k medzinárodnému semináru o riadení environmentálnych verejných statkov, ktorý usporiadala valónska národná vidiecka sieť v belgickom Namure 18. až 19. novembra 2010. Ďalšie informácie o seminároch, spoločných činnostiach a študijných pobytach nájdete [tu](#).

V oblasti podpory súkromného lesného hospodárstva bolo identifikovaných a zohľadnených množstvo najrôznejších činností (pozrite si napríklad návrh talianskej národnej vidieckej siete na spoločnú činnosť [PDF^{en}] v oblasti zlepšovania dostupnosti údajov pre odvetvie lesného hospodárstva). Počas existencie tematickej iniciatívy sa však nezačali žiadne konkrétne činnosti.

Talianska národná vidiecka sieť s podporou siete ENRD usporiadala v júni 2011 pri príležitosti Medzinárodného roka lesov OSN medzinárodný kongres o súčasnej a budúcej úlohe lesných zdrojov v rámci sociálno-ekonomického rozvoja vidieckych oblastí. Ďalšie informácie o výstupoch kongresu nájdete na oficiálnej lokalite [RomaForest2011](#) alebo v súhrnnom dokumente z podujatia [PDF^{en}].

Ďalšie informácie o lesnom hospodárstve:

- Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) *Lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka* (november 2011) [PDF^{en} ^{fr} ^{es} ^{de} ^{it} ^{pl}].

- Brožúra obsahujúca informácie o projektoch EPFRV venovaných *lesnému hospodárstvu* obsahuje súbor článkov o využívaní fondu EPFRV na udržateľný rozvoj najrôznejších lesných zdrojov EÚ [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)].
- Oddiel [Vidiecke podnikanie](#) obsahuje osobitnú časť venovanú lesnému hospodárstvu, kde možno nájsť ďalšie príslušné informácie o kontexte politiky, projektoch v oblasti lesného hospodárstva a ďalšie užitočné on-line zdroje.
- Projekty súvisiace s lesným hospodárstvom nájdete aj v [databáze projektov programov rozvoja vidieka](#).

3.7. IKT

V programovom období rokov 2007 – 2013 venuje politika rozvoja vidieka osobitnú pozornosť informačným a komunikačným technológiám (IKT). Vzhľadom na oprávnenosť investícií do hardvéru, ako aj softvéru vo všetkých programoch fond EPFRV rôznorodo podporuje rozvoj podnikov a služieb IKT, zvyšovanie kvalifikácií a rozširovanie širokopásmového pripojenia vo vidieckych oblastiach.

Význam IKT pre rozvoj vidieckych oblastí v Európe bol ústredným bodom seminára siete ENRD na tému IKT a vidiecke oblasti: budovanie znalostnej spoločnosti na vidieckej úrovni, ktorý sa konal 10. februára 2011 v Bruseli. Ďalšie informácie získate po kliknutí [sem](#).

Po kliknutí na tento [odkaz](#) si môžete stiahnuť brožúru siete ENRD s rôznymi príkladmi projektov informačných a komunikačných technológií (IKT), ktoré boli podporené z fondu EPFRV.

[Databáza projektov programov rozvoja vidieka](#) obsahuje príklady projektov IKT, ktoré sa realizovali prostredníctvom programov rozvoja vidieka a boli financované z fondu EPFRV. Ďalšie informácie získate po kliknutí [sem](#).

Sieť ENRD pripravila prezentáciu, v ktorej sa stručne vysvetľuje koncepčný rámec a oblasti intervencií politiky rozvoja vidieka slúžiace na podporu IKT vo vidieckych oblastiach. Nájdete ju tu [[PDF](#) [en](#)].

V informačnom prehľade s názvom Zhrnutie preskúmania stavu SPP a Plán hospodárskej obnovy Európy – úprava programov rozvoja vidieka sa uvádza prehľad zmien zavedených do programov rozvoja vidieka po vykonaní preskúmania stavu SPP a Plánu hospodárskej obnovy Európy s dôrazom na investície do širokopásmovej infraštruktúry. Informačný prehľad je k dispozícii [tu](#).

3.8. Prepojenia medzi mestom a vidiekom

Európska komisia vo svojom oznámení z roku 2010 o budúcnosti spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) po roku 2013 (k dispozícii na stiahnutie [tu](#)) poznamenáva, že prioritou SPP je dosiahnutie: „vyváženého územného rozvoja vidieckych oblastí v celej EÚ posilňovaním postavenia občanov v miestnych oblastiach, budovaním kapacít a zlepšovaním miestnych podmienok a prepojením medzi vidieckymi a mestskými oblasťami.“

Pri uplatňovaní prístupov k rozvoju vidieka, ktoré sa spájajú s identifikovaním vyváženého územného rozvoja, možno využívať napríklad tieto kľúčové poznatky:

- Mestské oblasti sú dôležitými trhmi a strediskami služieb pre vidiecke podniky.
- Európsky vidiek sa u mestského obyvateľstva teší obľube.
- Vidiecke oblasti okolo miest a obcí môžu zažívať tlak na životné prostredie v dôsledku rozvoja miest, rekreačných atrakcií a dochádzania do zamestnania.

Integrované politické prístupy v regionálnom meradle môžu priniesť pozitívne výsledky vyplývajúce z posudzovania a riešenia problémov rozdielnej dynamiky vzťahov medzi mestom a vidiekom. Vďaka týmto výsledkom možno dospieť k takým prístupom udržateľného regionálneho rozvoja, pri ktorých sa zodpovedne prihliada na vidiecke, ako aj mestské oblasti. Ďalšie informácie o prepojeniach medzi mestom a vidiekom sú k dispozícii [tu](#).

3.9. Sociálne aspekty

Sociálne poľnohospodárstvo

O sociálne poľnohospodárstvo sa v posledných rokoch začína zaujímať čoraz väčší počet strán zúčastňujúcich sa na rozvoji vidieka. V členských štátoch EÚ 27 možno nájsť množstvo príkladov činností sociálneho poľnohospodárstva. Tento záujem pramení z čoraz dôkladnejšieho chápania potenciálnej úlohy poľnohospodárstva a vidieckych zdrojov pri zlepšovaní sociálnej, fyzickej a duševnej pohody ľudí. Sociálne poľnohospodárstvo zároveň pre poľnohospodárov predstavuje novú príležitosť na poskytovanie alternatívnych služieb, ktorými môžu rozšíriť a diverzifikovať rozsah svojich činností a v spoločnosti dosiahnuť multifunkčný charakter. Integrácia poľnohospodárstva so sociálnymi činnosťami môže poľnohospodárom priniesť aj nové zdroje príjmov a zlepšiť vnímanie poľnohospodárstva verejnosťou.

Spoločná tematická iniciatíva národných vidieckych sietí týkajúca sa sociálneho poľnohospodárstva sa začala realizovať v decembri 2009. Išlo o reakciu na návrh talianskej vidieckej siete, ktorý sa týkal spolupráce skupiny národných vidieckych sietí na identifikácii a analýze príležitostí a prekážok uvedených v národných/regionálnych programoch rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013 na účely realizácie činností sociálneho poľnohospodárstva/využívania prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely v krajinách EÚ 27.

Konkrétnym cieľom tematickej iniciatívy sociálneho poľnohospodárstva bolo „(...) zlepšiť realizáciu programov rozvoja vidieka na podporu sociálneho poľnohospodárstva a poskytovať vstupy na prípravu budúceho programového obdobia na národnej aj európskej úrovni.“ Na tejto iniciatíve sa zúčastnilo spolu sedem národných vidieckych sietí (konkrétne Rakúsko, Belgicko (Flámsko), Fínsko, Írsko, Taliansko, Švédsko a Spojené kráľovstvo), ktoré začali zhromažďovať informácie o aktuálnom stave činností sociálneho poľnohospodárstva vo svojich krajinách.

Výsledky tejto prvej spolupráce boli predstavené [[PDF](#) [en](#)] v marci 2010 na 8. zasadnutí národných vidieckych sietí v Ríme (25. – 26. marca 2010). Zúčastnené národné vidiecke siete sa dohodli aj na pracovnom programe, ktorého výsledkom bolo vypracovanie súhrnného dokumentu (s pripojeným súborom príslušných prípadových štúdií) koncom roka 2010. Výsledky tohto súhrnného dokumentu a prípadových štúdií boli v roku 2010 predstavené na dvoch významných konferenciách o sociálnom poľnohospodárstve:

- 5. európskej konferencii COST na tému využívania prác v poľnohospodárstve na terapeutické účely, ktorá sa konala 24. – 26. augusta 2010 v nemeckom Witzendahl;
- [Prepojenie rozvoja vidieka a sociálneho poľnohospodárstva](#), ktorú usporiadala flámska národná vidiecka sieť v dňoch 30. septembra až 1. októbra 2010 v belgickom Mechelene.

Záverečnú verziu súhrnného dokumentu si možno stiahnuť tu [[PDF en](#)], Spolu 17 prípadových štúdií získaných zo šiestich členských štátov nájdete tu [[PDF en](#)].

Nasledujúca [videonahrávka](#) obsahuje niekoľko konkrétnych príkladov činností sociálneho poľnohospodárstva zo Spojeného kráľovstva.

Informácie o projektoch z celej EÚ, ktoré sa týkajú tém súvisiacich so sociálnym poľnohospodárstvom, ako sú napríklad znevýhodnené osoby, vzdelávanie, ľudia zo sociálne slabších vrstiev, sociálne služby, sociálne vylúčenie a sociálne začlenenie, môžete nájsť v [databáze projektov programov rozvoja vidieka](#).

Sociálne začlenenie a chudoba na vidieku

Približne 14 % obyvateľov v prevažne vidieckych regiónoch EÚ predstavuje necelú polovicu priemerného počtu nezamestnaných v EÚ, pričom existujú oblasti s nízkym HDP na obyvateľa. Politika rozvoja vidieka EÚ poskytuje základné nástroje, ktoré pomáhajú členským štátom podporovať zamestnanosť na vidieku, riešiť problémy chudoby na vidieku a sociálne vylúčenia a zlepšovať kvalitu života vo vidieckych oblastiach. V týchto cieľoch sa premieta stratégia rastu EÚ [Európa 2020](#).

V stratégii EÚ 2020 sa zdôrazňuje význam podporných programov, ktoré pomáhajú eliminovať prekážky na trhu práce a prekážky sociálneho začlenenia, a to najmä v prípade najzraniteľnejších skupín žien, mladých ľudí, starších pracovníkov, národnostných a etnických menšín a zdravotne postihnutých občanov. Tieto programy sa okrem iného týkajú podpory vzdelávania a príležitostí celoživotného vzdelávania, modernej dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry IKT, ako aj lepšieho prístupu k základným službám. Programy rozvoja vidieka zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore inkluzívnejšej spoločnosti a premene vidieckych oblastí na lepšie miesto pre život.

Ďalšie informácie o rozvoji vidieka EÚ, zamestnanosti a sociálnom začlenení nájdete aj na webovej lokalite siete ENRD [Rural Review číslo 6 \(Časopis o rozvoji vidieka EÚ\)](#).

3.10. Prenos poznatkov a inovácie

Dôležitými stimulmi rozvoja vidieka sú výskum, prenos poznatkov a inovácie. Ich význam sa bude neustále zvyšovať, pretože tvoria základ [stratégie Európa 2020](#) zameranej na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Pri realizácii hlavnej iniciatívy [Inovácia v Únii](#) bude kľúčovým nástrojom stratégia Horizont 2020.

V programovom období rokov 2014 – 2020 sa prierezovou prioritou politiky rozvoja vidieka stane prenos poznatkov a inovácie. Dôležitým politickým nástrojom na podporu tejto priority je [Európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť](#) (EIP-AGRI). Partnerstvo EIP-AGRI prepája existujúce politiky, posilňuje spoluprácu medzi partnermi a zabezpečuje spoluprácu výskumníkov a vidieckych podnikov.

Obsah tohto oddielu slúži na podporu rozvoja aktívnejšieho prepojenia medzi jednotlivými členmi spoločenstva rozvoja vidieka, ktorí sa zapájajú do výskumu a inovácií alebo sa o ne zaujímajú, či už ide o autorov inovácií, výskumníkov, sponzorov alebo konečných používateľov výsledkov výskumu. Uvádzajú sa tu rôzne informácie počnúc informáciami o orgánoch EÚ zameriavajúcich sa na projekty výskumu a inovácií a ž po príslušné štúdie, publikácie atď.

Organizácie

Na podpore inovácií v oblasti rozvoja vidieka v EÚ sa podieľa množstvo [rôznych inštitúcií a organizácií](#). Patria k nim príslušné orgány a útvary Európskej komisie, ako aj nezávislé neziskové organizácie a súkromný sektor. Ďalšie informácie o úlohách a povinnostiach vybratých inštitúcií a organizácií nájdete na [webovej lokalite siete ENRD](#).

Poľnohospodárstvo

[Tu](#) nájdete odkazy na inštitúcie a organizácie, ako aj na projekty a iniciatívy súvisiace s poľnohospodárstvom, konkurencieschopnosťou, celkovým vidieckym hospodárstvom, potravinovými reťazcami a riadením rizík. Nájdete tam aj články, výskumné štúdie, správy a pod., ktoré môžu prehĺbiť poznatky a chápanie inovácií. Uvádzame aj informácie o [projektoch a iniciatívach](#), ako aj [štúdie, články a výsledky príslušného výskumu](#).

Životné prostredie

[Tu](#) nájdete odkazy na inštitúcie a organizácie, ako aj projekty a iniciatívy súvisiace s inováciami v oblasti životného prostredia a rozvoja vidieka, zmeny klímy, efektívnosti riadenia zdrojov a ekosystémov. Zúčastnené strany tu môžu nájsť príslušné dokumenty a aktuálne informácie vrátane najnovších výskumných štúdií, správ a vedeckých článkov. Uvádzame aj informácie o [projektoch a iniciatívach](#), ako aj [štúdie, články a výsledky príslušného výskumu](#).

Sociálne inovácie

[Tu](#) nájdete odkazy na rôzne projekty, iniciatívy, ako aj ďalšie informácie relevantné pre sociálne inovácie.

Ďalšie relevantné zdroje

[Tu](#) nájdete odkazy na základné dokumenty a všeobecné informácie z oblasti prenosu poznatkov a inovácií, ktoré sa netýkajú konkrétneho sektora alebo témy. K týmto zdrojom patria [projekty, iniciatívy, politické dokumenty, štúdie, články](#), ako aj [audiovizuálne materiály](#).

4. LEADER

LEADER (*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*, čiže väzby medzi vidieckym hospodárstvom a rozvojovými činnosťami) je metóda miestneho rozvoja, ktorá umožňuje miestnym subjektom využívať pri rozvoji danej oblasti jej vlastný rozvojový potenciál. Prístup LEADER tvorí jednu zo štyroch osí politiky rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013. V tomto oddiele nájdete všetko, čo o iniciatíve LEADER potrebujete vedieť:

- [Súbor nástrojov LEADER](#)
- [Databáza miestnych akčných skupín](#)
- [Analýzy iniciatívy LEADER](#)
- [Knižnica iniciatívy LEADER](#)
- [Podujatia v rámci iniciatívy LEADER](#)
- [Nadnárodná spolupráca](#)

4.1. Súbor nástrojov LEADER

[Súbor nástrojov LEADER](#) je primárne zameraný na subjekty aktívne sa podieľajúce na rozvoji vidieka na miestnej úrovni EÚ. Metodika LEADER (tzv. prístup zdola nahor) sa tu vysvetľuje na konkrétnych a praktických príkladoch, a to pomocou textov, ilustrácií, rozhovorov, prezentácií a prípadových projektov zdokumentovaných za 20-ročnú históriu iniciatívy. Súbor nástrojov môže slúžiť ako príručka pre začiatočníkov a referenčný materiál pre skúsenejšie subjekty v oblasti rozvoja vidieka. On-line si môžete preštudovať tieto oddiely:

- [Prístup iniciatívy LEADER](#)
  - [O čom je iniciatíva LEADER?](#)
  - [Prečo je iniciatíva LEADER špecifická?](#)
- [Zlepšovanie realizácie iniciatívy LEADER na programovej úrovni](#)
  - [Úvod](#)
  - [1. Zisťovanie informácií](#)
  - [2. Zlepšovanie komunikácie v rámci iniciatívy LEADER](#)
  - [3. Využitie koordinačnej skupiny](#)
  - [4. Príprava miestnych riešení](#)
  - [5. Vzájomné učenie](#)
  - [6. Obnovená iniciatíva LEADER](#)
  - [7. Inovačné nástroje a metódy](#)
  - [8. Poučenia z minulosti: perspektíva do budúcnosti](#)
- [Navrhovanie a realizácia stratégie](#)
  - [Navrhovanie stratégie](#)
  - [Realizácia stratégie](#)
- [Miestna akčná skupina](#)
  - [Ako vytvoriť miestnu akčnú skupinu?](#)
  - [Aké sú základné požiadavky na miestnu akčnú skupinu?](#)
  - [Aká je štruktúra miestnej akčnej skupiny?](#)
  - [Aké sú povinnosti správnej rady a pracovníkov?](#)

4.2. Databáza miestnych akčných skupín

Miestne akčné skupiny sú hlavnou oporou pri realizácii prístupu iniciatívy LEADER. K ich povinnostiam patrí príprava miestnych stratégií, podpora vytvárania sietí zúčastnených strán a hodnotenie a schvaľovanie jednotlivých projektov LEADER. Webová lokalita siete ENRD obsahuje podrobné informácie o zaregistrovaných miestnych akčných skupinách, ktoré vyvíjajú činnosti v programovom období rokov 2007 – 2013:

- [Tabuľka miestnych akčných skupín](#)
- [Mapa miestnych akčných skupín \[PDF !\[\]\(b1b781be830eb908d845c527ab08d5f8_img.jpg\)](#)]

4.3. Analýzy iniciatívy LEADER

V novembri 2009 začali svoju činnosť tri osobitné skupiny v rámci iniciatívy LEADER, ktorých cieľom je skúmanie realizácie iniciatívy LEADER v EÚ, identifikácia príkladov osvedčených postupov, ktoré by sa mohli premietnuť do odporúčaní a zlepšenie realizácie iniciatívy LEADER. Skupiny podávali správy podvýboru iniciatívy LEADER a výsledky, ku ktorým dospeli, uplatňovali v ďalších činnostiach siete ENRD v oblasti realizácie a zlepšovania politiky rozvoja vidieka EÚ. Členmi uvedených troch skupín boli zástupcov národných vidieckych sietí, miestnych akčných skupín, riadiacich orgánov a mimovládnych organizácií. Skupinám predsedali rôzne národné vidiecke siete alebo organizácie. Osobitná skupina pre lepšie stratégie miestneho rozvoja začala svoju činnosť v máji 2011 a analyzovala dva kľúčové aspekty stratégií miestneho rozvoja, a to plánovanie a realizáciu.

Ďalšie on-line informácie o mandátoch jednotlivých osobitných skupín, o ich práci a postupe získate po kliknutí na príslušnú osobitnú skupinu:

- [Osobitná skupina č. 1 – Realizácia prístupu iniciatívy LEADER zdola nahor](#)
- [Osobitná skupina č. 2 – Zachovanie inovačného/experimentálneho charakteru iniciatívy LEADER](#)
- [Osobitná skupina č. 3 – Realizácia opatrenia spolupráce v rámci iniciatívy LEADER](#)
- [Osobitná skupina č. 4 – Lepšie stratégie miestneho rozvoja](#)

4.4. Knižnica iniciatívy LEADER

Iniciatíva LEADER má dlhú históriu. Vyvíjala sa 20 rokov, kým nadobudla svoju súčasnú podobu. Prvýkrát bola zavedená v roku 1991 ako pilotná iniciatíva a v programovom období rokov 2007 – 2013 sa z nej stal bežný metodický prístup k rozvoju európskeho vidieka.

Ďalšie informácie o iniciatívach LEADER II, LEADER + a o aktuálnom programe LEADER nájdete v týchto dokumentoch:

LEADER 2007 – 2013

- Príručka riaditeľstva GR AGRI určená riadiacim orgánom, ktorá sa týka realizácie osi LEADER programov rozvoja vidieka na roky 2007 – 2013
[PDF   ]
- Informačný prehľad základnej príručky Prístup iniciatívy LEADER
[PDF   ]
- Osobitná správa Európskeho dvora audítorov o realizácii iniciatívy LEADER v programovom období 2007 – 2013

LEADER+

Informácie a dokumentácia týkajúce sa iniciatívy Spoločenstva LEADER+ (2000 – 2006).

- [LEADER+](#)
- [Hodnotiacia správa iniciatívy LEADER+](#)

- [Archívy/knižnica iniciatívy LEADER+](#)

LEADER II

Informácie a dokumentácia týkajúce sa iniciatívy Spoločenstva LEADER II (1994 – 1999).

- [LEADER II](#)

4.5. Podujatia v rámci iniciatívy LEADER

Podujatia

Minulé podujatia v rámci iniciatívy LEADER môžete nájsť v [kalendári podujatí siete ENRD](#).

Informácie o minulých podujatiach môžete nájsť na týchto odkazoch:

- [Spolupráca 2014 – 2020: Vytváranie lepšej budúcnosti vidieka – Konferencia o vytváraní sietí rozvoja vidieka](#)
- [Podujatie v rámci iniciatívy LEADER 2013: Budovanie mostov do budúcnosti](#)
- [Podujatie v rámci iniciatívy LEADER 2012: Stratégie miestneho rozvoja a súvisiaca spolupráca](#)
- [Nové podujatie miestnej akčnej skupiny](#)
- Konferencia LEADER po roku 2013 v poľskom Koszecine [[PDF](#) [en](#)]
- Prvý európsky trh miestnych výrobkov [[PDF](#) [en](#)]
- [Veľtrh vidieckej spolupráce v EÚ 2010, Edinburgh, Škótsko, Spojené kráľovstvo](#)

Publikácie iniciatívy LEADER

- Publikácie siete ENRD
  - Číslo 11 – LEADER a spolupráca (apríl 2012) [[PDF](#) [en](#)]
  - Projektová brožúra EPFRV s príkladmi prepojení projektov na ďalšie fondy EÚ: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#)]
  - Projektová brožúra EPFRV o iniciatíve LEADER: [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#) [it](#) [es](#) [pl](#) [ee](#)]
- Ďalšie publikácie
  - Francúzsko: Nadnárodná spolupráca – osobitný prínos pre územia, Auvergne [[PDF](#) [fr](#)]
  - Spojené kráľovstvo: Spoločná politika rozvoja vidieka, vidiecky program organizácie Carnegie UK Trust [[PDF](#) [en](#)]
  - Spojené kráľovstvo: Profily projektov, miestna akčná skupina Northumberland Uplands [[PDF](#) [en](#)]
  - Spojené kráľovstvo: Rozvoj vidieka a prístup iniciatívy LEADER v Spojenom kráľovstve a Írsku [[PDF](#) [en](#)]

Fotografie z realizácie iniciatívy LEADER

- Fotografie siete ENRD
  - [Seminár iniciatívy LEADER pre nové akčné miestne skupiny](#)
  - [Konferencia LEADER po roku 2013 v poľskom Koszecine](#)
- Ďalšie fotografie
  - [Francúzsko: Prvý európsky trh miestnych výrobkov](#)
  - [Litva: Projekt kultúrneho a kulinárskeho dedičstva s názvom Rozkvitnutý park Panemuniai, medzinárodný veľtrh miestnej akčnej skupiny, 25. – 26. mája 2012](#)

Videonahrávky iniciatívy LEADER

- Videonahrávky siete ENRD
  - [LEADER vpred – prístup iniciatívy LEADER k rozvoju vidieka 2012](#)
  - [Videonahrávka venovaná 7 funkciám iniciatívy LEADER](#)
  - [Podujatie v rámci iniciatívy LEADER 2012: Stratégie miestneho rozvoja a súvisiaca spolupráca](#)

- **Ďalšie videonahrávky**
  - [Fínsko: Projekt LEADER: Medzinárodné mládežnícke dobrodružstvo „Amaze me“ \(Prekvap ma\), LEADER](#)
  - [Litva: Realizácia stratégie v miestnej akčnej skupine Kaisiadorys \(v litovčine\)](#)
  - [Podpora miestneho predaja čerstvých výrobkov](#)
  - [Francúzsko: Auvergne – Nadnárodná spolupráca – osobitný prínos pre územia](#)
  - [Holandsko, Flevoland: dokument o troch projektoch iniciatívy LEADER](#)

4.6. Nadnárodná spolupráca

Nadnárodná a medziúzemná spolupráca sa pre vidiecke zúčastnené strany stáva čoraz dôležitejšou. Počas realizácie iniciatívy LEADER II (1994 – 1999) a LEADER+ (2000 – 2006) sa zhromaždili dôležité informácie, ktoré svedčia o tom, že spolupráca je účinným mechanizmom, vďaka ktorému sa môžu vidiecke oblasti vzájomne podieľať na príprave nových riešení spoločných problémov. Nadnárodná spolupráca je viac než len vytváranie sietí. Stimuluje miestnu akčnú skupinu k tomu, aby podnikala opatrenia spoločne s inou skupinou pôsobiacou v rámci iniciatívy LEADER alebo so skupinou, ktorá využíva podobný prístup v inom regióne, členskom štáte alebo dokonca aj tretej krajine. Všeobecným cieľom nadnárodnej spolupráce je pomôcť vidieckym subjektom zlepšovať potenciál miestnych oblastí.

Príručka nadnárodnej spolupráce

Účelom [Príručky nadnárodnej spolupráce](#) iniciatívy LEADER je poskytnúť nástroj efektívnej spolupráce, ktorý vyhovuje konkrétnym potrebám programového obdobia rokov 2007 – 2013. Jej cieľom je objasniť podstatu spolupráce a výhody, ktoré môže priniesť. Zároveň ide o komplexnú podrobnú príručku nadnárodnej spolupráce:

- V [Prehľade nadnárodnej spolupráce](#) sa vysvetľuje koncepcia nadnárodnej spolupráce a poukazuje sa v nej na viaceré prínosy efektívnej nadnárodnej spolupráce.
- Oddiel [Plánovanie nadnárodnej spolupráce](#) ponúka podrobnú príručku zložitejších aspektov plánovania nadnárodnej spolupráce.
- V oddiele [Realizácia nadnárodnej spolupráce](#) nájdete prehľad spoločných aspektov riadenia projektov nadnárodnej spolupráce vo fáze realizácie.
- Oddiel [Následné činnosti nadnárodnej spolupráce](#) obsahuje príručku monitorovania a hodnotenia nadnárodnej spolupráce, ako aj rady v oblasti publikovania výsledkov projektu.

Ďalšie relevantné informácie

- Účelom administratívnej príručky je poskytnúť pomoc členským štátom a miestnym akčným skupinám pri realizácii opatrení spolupráce v rámci osi LEADER programov rozvoja vidieka na obdobie rokov 2007 – 2013
[PDF [bg](#) [cz](#) [de](#) [dk](#) [ee](#) [el](#) [en](#) [es](#) [fi](#) [fr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [se](#) [si](#) [sk](#)].
- Projekty nadnárodnej spolupráce nájdete v [databáze projektov programov rozvoja vidieka siete ENRD](#).
- Zoznam projektov nadnárodnej spolupráce, o ktorých bola EK informovaná, je k dispozícii na stiahnutie [PDF [en](#)].
- Podrobné informácie o [pravidlách a postupoch](#) členských štátov v oblasti nadnárodnej spolupráce.

5. Siete a vytváranie sietí

Vďaka sieti ENRD k sebe nachádzajú cestu rôzne subjekty pôsobiace v oblasti rozvoja vidieka, ktoré spája spoločný záväzok podporovať rozvoj vidieka a napredovať v ňom. V tomto oddiele nájdete viac informácií o národných vidieckych sieťach slúžiacich na prepojenie vnútroštátnych správnych orgánov a miestnych organizácií, európskych organizácií aktívnych v oblasti rozvoja vidieka, ako aj informácie o tom, ako sieť ENRD pomáha zlepšovať ich vzájomnú spoluprácu.

Kliknutím na odkazy ďalej môžete zobrazíť jednotlivé časti tohto oddielu:

- [Informácie o národných vidieckych sieťach](#)
- [Klastre národných vidieckych sietí](#)
- [Organizácie EÚ](#)
- [FARNET](#)
- [Európska hodnotiacia sieť](#)
- [Súbor nástrojov na vlastné hodnotenie pre národné vidiecke siete](#)
- [Osobitný prínos vytvárania sietí](#)
- [Súbor nástrojov národných vidieckych sietí](#)

5.1. Informácie o národných vidieckych sieťach

Národné vidiecke siete združujú rôzne zúčastnené strany pôsobiace v oblasti vidieka s cieľom podpory komunikácie a výmeny informácií na regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni. Národné vidiecke siete zároveň predstavujú dôležité prepojenie na úrovni členských štátov medzi vnútroštátnymi správными orgánmi a organizáciami zapojenými do rozvoja vidieka (vrátane miestnych akčných skupín). Ich štruktúra a organizácia sa môžu líšiť, ale vo všetkých prípadoch je ich hlavnou úlohou podporovať realizáciu a hodnotenie politiky rozvoja vidieka. Národné vidiecke siete združujú rôzne vidiecke zúčastnené strany s cieľom podpory komunikácie a výmeny informácií na regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni.

Okrem toho organizujú podujatia, pripravujú množstvo komunikačných nástrojov a zohrávajú dôležitú úlohu pri výmene osvedčených postupov.

Prístup k on-line informáciám o národných vidieckych sieťach jednotlivých členských štátov získate kliknutím na príslušnú krajinu na tejto mape EÚ:

Rakúsko	Národná vidiecka sieť
Belgicko	Národná vidiecka sieť
Bulharsko	Národná vidiecka sieť
Chorvátsko	Národná vidiecka sieť
Cyprus	Národná vidiecka sieť
Česká republika	Národná vidiecka sieť
Dánsko	Národná vidiecka sieť
Estónsko	Národná vidiecka sieť
Fínsko	Národná vidiecka sieť
Francúzsko	Národná vidiecka sieť
Nemecko	Národná vidiecka sieť

Grécko	Národná vidiecka sieť
Maďarsko	Národná vidiecka sieť
Írsko	Národná vidiecka sieť
Taliansko	Národná vidiecka sieť
Lotyšsko	Národná vidiecka sieť
Litva	Národná vidiecka sieť
Luxembursko	Národná vidiecka sieť
Malta	Národná vidiecka sieť
Holandsko	Národná vidiecka sieť
Poľsko	Národná vidiecka sieť
Portugalsko	Národná vidiecka sieť
Rumunsko	Národná vidiecka sieť
Slovensko	Národná vidiecka sieť
Slovinsko	Národná vidiecka sieť
Španielsko	Národná vidiecka sieť
Švédsko	Národná vidiecka sieť
Spojené kráľovstvo	Národná vidiecka sieť
Martinik, Guadeloupe, Guyana, Réunion (Francúzsko)	Národná vidiecka sieť
Kanárske ostrovy (Španielsko)	Národná vidiecka sieť
Azory, Madeira (Portugalsko)	Národná vidiecka sieť

5.2. Klastre národných vidieckych sietí

Národné vidiecke siete z každého členského štátu sa pravidelne zúčastňujú zasadnutí a podujatí organizovaných na európskej úrovni, na ktorých si vymieňajú skúsenosti a informácie. Stále častejšie vytvárajú aj zemepisné a tematické klastre zamerané na rozvíjanie činností, podporu lepšej spolupráce a výmeny odborných poznatkov, ako aj na dialóg medzi sieťami.

Tematické iniciatívy národných vidieckych sietí

Tematické iniciatívy národných vidieckych sietí slúžia na združenie národných vidieckych sietí so spoločným záujmom o konkrétne oblasti politiky rozvoja a realizácie programov. Hlavným cieľom týchto iniciatív je výmena poznatkov a príslušných skúseností s realizáciou programov medzi účastníkmi siete. Uprednostňujú sa témy s európskym rozmerom a témy, ktoré môžu byť zaujímavé pre širší okruh zúčastnených strán v rámci siete ENRD. Zástupcovia národných vidieckych sietí a experti z členských štátov si vymieňajú informácie a stretávajú sa na seminároch, kde pripravujú spoločné pracovné plány a činnosti s podporou a pod vedením kontaktného miesta siete ENRD.

Ďalšie informácie o predchádzajúcich a súčasných tematických iniciatívach nájdete v týchto tematických okruhoch:

- [Portál Mládež a mladí poľnohospodári](#)
- [Miestny rozvoj vedený komunitou](#)
- [Lesné hospodárstvo](#)
- [Sociálne poľnohospodárstvo](#)
- [Miestne potravinové a krátke dodávateľské reťazce](#)
- [Vidiecke financie](#)
- [Portál Vidiecke podnikanie](#)

Zemepisné klastre slúžiace na výmenu poznatkov

Podpora makroregionálnych klastrov zameraných na výmenu poznatkov je iniciatíva siete ENRD, ktorej cieľom je ďalej rozširovať spektrum tematických priorít a činností, odborných a administratívnych kapacít, rozsahu služieb a úrovni interaktivity v rámci národných vidieckych sietí. Makroregióny sú jasne vymedzené zemepisné regióny pozostávajúce (celkom alebo čiastočne) z dvoch alebo viacerých členských štátov. Celkovým cieľom podpory makroregionálnych klastrov národných vidieckych sietí je:

- uľahčenie rozsiahlejšej komunikácie a aktívnejších výmen poznatkov medzi sieťami,
- rozvoj spoločných makroregionálnych záujmov sietí vrátane prepojení na makroregionálnu politiku EÚ a ďalšie stratégie,
- podpora viacerých spoločných akcií národných vidieckych sietí a nadnárodnej spolupráce medzi miestnymi akčnými skupinami na makroregionálnej úrovni,
- posilnenie pozitívnej kultúry vzájomného učenia medzi susediacimi sieťami.

Koncepcia makroregionálnych klastrov národných vidieckych sietí slúžiacich na výmenu poznatkov bola predmetom diskusie na 13. zasadnutí národných vidieckych sietí, ktoré sa uskutočnilo 10. novembra 2011 v Holandsku. Ďalšie informácie získate po kliknutí [sem](#). V súčasnosti v rámci národných vidieckych sietí pôsobia dva klastre výmeny poznatkov, a to Seversko-pobaltský klaster a Stredomorský klaster.

Seversko-pobaltský klaster

Seversko-pobaltský klaster sa skladá z národných vidieckych sietí z Dánska, Švédska, Fínska, Estónska, Lotyšska, Litvy, Poľska a Nemecka. Ide o aktívny klaster, ktorý sa pravidelne stretáva (dvakrát ročne), plánuje vlastné spoločné činnosti a zohráva čoraz aktívnejšiu úlohu vo vzťahu k jednotlivým prvkom rozvoja vidieka v rámci stratégie EÚ pre región Baltského mora. Ďalšie informácie o Seversko-pobaltskom klasteri národných vidieckych sietí nájdete po kliknutí [sem](#).

Seversko-pobaltský klaster národných vidieckych sietí dospel okrem iného aj k týmto poznatkom:

- Je oveľa pravdepodobnejšie, že siete budú fungovať a spolupracovať efektívnejšie, a pritom sa vzájomne učiť zo svojich skúseností, ak majú spoločnú históriu, identitu, kultúru či otázky, ktoré je potrebné riešiť, atď.
- Komunikácia medzi sieťami sa výrazne zlepšuje pravidelnými stretnutiami (dvakrát ročne) zameranými na konkrétne makroregionálne otázky, napr. kolektívne plánovanie spoločných regionálnych podujatí. Pravidelné stretnutia sa realizujú oveľa jednoduchšie v prípade kratších cestovných vzdialeností.
- Okrem toho je oveľa jednoduchšie zapojiť ostatné zúčastnené strany (napr. riadiace orgány, miestne akčné skupiny, organizátorov projektov, v oblasti rybárstva pôsobiace siete a miestne akčné skupiny) do zmysluplného dialógu, ak stretnutia súvisia s konkrétnym makroregionálnym programom.
- Význam „dobrých susedských vzťahov“ by sa nemal podceňovať. Siete v troch pobaltských štátoch kládli osobitný dôraz na význam dôvery v skúsenosti a názory svojich susedov v starších členských štátoch, čo bolo dôležité najmä v počiatočných fázach zriaďovania a rozvoja sietí. Podobný priebeh sa však očakával aj vo fáze vývoja a dozrievania sietí.
- Regionálna spolupráca môže slúžiť na podporu, rozvoj, rozšírenie a posilnenie spoločných vízií presahujúcich hranice štátov či organizácií.

Stredomorský klaster

Stredomorský klaster tvoria národné vidiecke siete Talianska, Grécka, Francúzska, Španielska, Portugalska, Cypru a Malty. Tieto členské štáty usporiadali [prvé zasadnutie](#) v Solúne 1. februára 2012. Jeho cieľom bolo vymeniť si skúsenosti s realizáciou opatrení 123, 132 a 133 osi č. 1 programu rozvoja vidieka a prediskutovať vnútroštátne skúsenosti a prípravu budúcich programov EÚ. [Druhé zasadnutie](#) sa uskutočnilo 17. októbra 2012 v Nikózii. Dôležitá časť zasadnutia bola venovaná aj výmene poznatkov a skúseností z oblasti krátkych potravinových dodávateľských reťazcov.

5.3. Organizácie EÚ

Cieľom siete ENRD je čo najaktívnejšie spolupracovať s ďalšími príslušnými sieťami a zabezpečovať k nim maximálny možný prístup. V tejto súvislosti sa osobitný dôraz kladie na vytvorenie proaktívnych prepojení, vďaka ktorým sa medzi sieťou ENRD a ďalšími príslušnými sieťami môže uskutočňovať výmena informácií o činnostiach a výstupoch v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa efektívnosti politiky rozvoja vidieka EÚ a jej prípravy.

Poradná skupina GR AGRI pre rozvoj vidieka

Poradnú skupinu pre rozvoj vidieka zriadilo GR AGRI s cieľom združiť zástupcov rôznych organizácií založených na úrovni EÚ, ktoré majú sociálne, hospodárske a/alebo environmentálne záujmy v oblasti rozvoja vidieka v rámci EÚ. Vďaka tejto poradnej skupine má Európska komisia aktuálne informácie o spektre názorov rôznych organizácií na rozvoj vidieka. Komisia môže so skupinou konzultovať akúkoľvek záležitosť týkajúcu sa politik rozvoja vidieka. Predseda poradnej skupiny môže takisto navrhovať oblasti, ktoré sa majú prekonzultovať v súvislosti s témami, ktoré patria do rozsahu jeho pôsobnosti.

Komisiu názory poradnej skupiny nezaväzujú. Pristupuje k nim však s plnou vážnosťou a informuje členov skupiny o opatreniach, ktoré v reakcii na ne podnikne. Poradná skupina tiež môže so súhlasom Komisie zriaďovať pracovné skupiny, ktoré jej budú pomáhať. Medzi hlavné záujmy reprezentované poradnou skupinou patria:

- poľnohospodári, družstvá a ďalšie poľnohospodárske organizácie,
- obchodníci,
- priemysel,
- pracovníci,
- spotrebitelia,
- subjekty pôsobiace v oblasti ochrany životného prostredia,
- ďalšie vidiecke zainteresované organizácie.

Podrobné informácie o účastníckych organizáciách sú k dispozícii [on-line](#).

Členovia európskych organizácií v koordinačnom výbore siete ENRD

Z členskej základne poradnej skupiny GR AGRI pre rozvoj vidieka boli na účasť v koordinačnom výbore siete ENRD prizvané tieto organizácie EÚ:

- [Združenie európskych regiónov \(AER\)](#),
- [Birdlife Europe](#),
- [Rada európskych obcí a regiónov \(CCPE/CEMR\)](#),
- [Konfederácia európskych vlastníkov lesov \(CEFP\)](#),

- [Európska rada mladých poľnohospodárov \(CEJA\)](#),
- [Výbor profesionálnych poľnohospodárskych organizácií a Generálny výbor pre poľnohospodársku spoluprácu v Európskej únii – bežne známe pod spoločnou skratkou COPA-COGECA](#),
- [Európska federácia odborových zväzov pre potravinárstvo, poľnohospodárstvo a cestovný ruch \(EFFAT\)](#),
- [Európska asociácia iniciatívy LEADER pre rozvoj vidieka \(ELARD\)](#),
- [Európska organizácia vlastníkov pozemkov \(ELO\)](#),
- [Európska asociácia pre rozvoj horských oblastí \(EUROMONTANA\)](#),
- [sieť PREPARE](#),
- [Medzinárodné združenie Vidiek - životné prostredie - rozvoj \(RED\)](#),

5.4. FARNET

Prioritná os č. 4 Európskeho rybárskeho fondu (EFF) slúži na podporu udržateľného rozvoja rybárskych oblastí. Podporujú sa ňou predovšetkým opatrenia na podporu hospodárskej diverzifikácie (cestovný ruch, potravinárstvo, obnoviteľné energie atď.) a zlepšovanie kvality života v oblastiach s poklesom rybolovných činností. Významnou novinkou pri plnení osi č. 4 fondu EFF je dôraz na prístup typu LEADER, ktorý presadzuje zameranie na konkrétne oblasti a mobilizuje miestne subjekty zo všetkých sektorov (verejného, súkromného aj občianskej spoločnosti), aby pri navrhovaní a realizácii integrovaných stratégií miestneho rozvoja spolupracovali v rámci miestnych akčných skupín pre rybolov.

Prioritnú os č. 4 fondu EFF realizuje 21 členských štátov a v EÚ sa očakáva vytvorenie minimálne 250 miestnych akčných skupín pre rybolov. Týmto skupinám sa odporúčalo, aby sa vzájomne učili prostredníctvom medziregionálnej a nadnárodnej spolupráce. Celkové verejné investície (EFF + ďalšie verejné príspevky) v rámci osi č. 4 na obdobie rokov 2007 – 2013 tvorili 826,6 milióna EUR. Európska komisia zriadila podpornú jednotku siete FARNET na pomoc pri realizácii opatrení EÚ v oblasti udržateľného rozvoja rybárskych oblastí s osobitným dôrazom na os č. 4 fondu EFF.

Podporná jednotka vyvíjala činnosť ako platforma na vytváranie sietí medzi rybárskymi oblasťami a naďalej podporuje a riadi činnosť miestnych akčných skupín pre rybolov pri navrhovaní riešení miestnych problémov, ktorým čelia rybárske oblasti v Európe, ako aj pri ich realizácii.

Ďalšie informácie o práci Európskej siete rybárskych oblastí (FARNET) nájdete po kliknutí [sem](#).

5.5. Európska hodnotiacia sieť

Za činnosť Európskej hodnotiacej siete pre rozvoj vidieka zodpovedá Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

Jej cieľom je zvýšiť užitočnosť hodnotenia ako nástroja na zlepšovanie formulovania a realizácie politík rozvoja vidieka tým, že v súvislosti s hodnotením programov rozvoja vidieka do roku 2013 bude pomáhať pri zavádzaní osvedčených postupov a budovaní kapacít.

Sieť je otvorená každému subjektu, ktorý sa zaoberá hodnotením programov rozvoja vidieka a opatrení v EÚ. Patria sem hodnotitelia rozvoja vidieka, manažéri programov, tvorcovia politík, akademickí a výskumní pracovníci a ďalší odborníci. Prezentačný leták si môžete stiahnuť vo formáte PDF [[PDF](#) [en](#) [fr](#) [de](#)].

5.6. Súbor nástrojov na vlastné hodnotenie pre národné vidiecke siete

Tento zdroj umožňuje používateľom prostredníctvom najrôznejších prístupov, techník a praktických nástrojov monitorovať, ako napredujú činnosti, ktoré realizujú národné vidiecke siete v rámci vytvárania sietí a vyhodnocovať ich úspešnosť.

Vlastné hodnotenie nie je povinné. Ide o dobrovoľnú činnosť manažérov a členov siete, ktorí chcú zistiť, či je ich sieť plne funkčná a účinne plní svoje ciele. Vlastné hodnotenie národnej vidieckej siete je zamerané najmä na meranie a vyhodnotenie výstupov a výsledkov v oblasti vytvárania sietí. Líši sa teda od hodnotenia, ktoré musia v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1698/2005 vykonávať nezávislí hodnotitelia s cieľom posúdiť účinnosť intervencií podľa ich výsledkov, vplyvov a potrieb, ktoré sa nimi majú uspokojiť. Pri hodnotení sa skúma: miera využívania zdrojov, účinnosť a efektívnosť prípravy programov, sociálno-ekonomický a environmentálny vplyv, ako aj prispievanie k dosahovaniu priorít Spoločenstva.

Súbor nástrojov na vlastné hodnotenie pozostáva z piatich oddielov:

- **Poznámky k vlastnému hodnoteniu národných vidieckych sietí:** Stručný opis štruktúry, obsahu a účelu súboru nástrojov na vlastné hodnotenie národných vidieckych sietí.
- **Profily vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí:** Príklady prístupu, ktorý použili vybrané národné vidiecke siete na vlastné hodnotenie (s doplňujúcimi kľúčovými dokumentmi).
- **Praktické nástroje na vlastné hodnotenie národných vidieckych sietí:** Praktické príklady a rady v oblasti existujúcich a potenciálnych nástrojov vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí.
- **Ďalšie možnosti vlastného hodnotenia národných vidieckych sietí:** Možná inšpirácia pre rozvinutejšie prístupy k hodnoteniu činností národných vidieckych sietí.
- **Školiaci program podporných jednotiek siete:** Program školení, ktorý sa zaviedol na účely procesu partnerskej výmeny a vzdelávania.

5.7. Osobitný prínos vytvárania sietí

Hodnota vytvárania sietí pre politiku rozvoja vidieka je všeobecne známa. Čoraz viac informovaných stanovísk sa zhoduje na tom, že vidiecke siete sú účinné pri zapájaní zúčastnených strán a podpore realizácie programov rozvoja vidieka.

Spoločné úsilie národných vidieckych sietí

Tento webový zdroj, ktorý názorne ilustruje aktuálny stav poznatkov týkajúcich sa osobitného prínosu vytvárania sietí v oblasti politiky rozvoja vidieka, spoločne vytvorili národné vidiecke siete zo svojich informačných zdrojov. Spoločná metodika navrhovaná sieťou ENRD sa zameriava na: a) spoločnú štatistiku sietí a b) úspechy dosiahnuté v rámci sietí. Cieľom tohto prístupu je poskytnúť pohľad na činnosti národných vidieckych sietí a objasniť, ako konkrétne úspechy dosiahnuté v rámci týchto činností vnímajú manažéri podporných jednotiek siete. Vďaka [súboru nástrojov na vlastné hodnotenie národných vidieckych sietí](#) si tieto siete môžu zároveň poskytovať a vymieňať informácie o rôznych prístupoch, technikách a praktických nástrojoch využívaných na monitorovanie pokroku a hodnotenie výkonu činností vytvárania sietí.

Iniciatíva týkajúca sa spoločnej štatistiky sietí

Iniciatíva spoločnej štatistiky sietí bola spustená s cieľom poskytovať prehľad o výstupoch, ku ktorým dospeli národné vidiecke siete, ako aj o uplatňovaných kvantitatívnych indikátoroch týchto výstupov. V apríli 2012 bol prijatý prvý súbor údajov od účastníckych národných vidieckych sietí. Bol zameraný

na tieto štyri zo šiestich kľúčových prvkov vytvárania sietí: efektívne zapojenie zúčastnených strán prostredníctvom sieťovej komunikácie, výmena relevantných skúseností a know-how, budovanie kapacít a odborná príprava a podpora spolupráce a spoločných akcií. Tieto kvantitatívne výsledky svedčia o tom, že národným vidieckym sieťam sa podarilo dosiahnuť vysokú úroveň zapojenia zúčastnených strán, ako aj samotného rozvoja sietí.

Ďalšie informácie k dispozícii na stiahnutie:

- Súhrnná správa o spoločnej štatistike sietí (2013) [[PDF](#) [en](#)]
- Súhrn výsledkov spoločnej štatistiky (2012) [[PDF](#) [en](#)]
- Prehľad spoločných štatistík [[PDF](#) [en](#)]

Správa o zmapovaní národných vidieckych sietí

V týchto dokumentoch sa informuje o procese mapovania národných vidieckych sietí, prostredníctvom ktorého sa zhromažďovali informácie z jednotlivých členských štátov EÚ. V týchto správach sa analyzujú rôzne druhy štruktúr národných vidieckych sietí a identifikujú klastre sietí na základe ich činností alebo metodík a používaných nástrojov.

Ďalšie informácie k dispozícii na stiahnutie:

- Zistenia z mapovania národných vidieckych sietí 2013: Záverečná súhrnná správa [[PDF](#) [en](#)]
- Zistenia z mapovania národných vidieckych sietí 2011: Záverečná súhrnná správa [[PDF](#) [en](#)]

Pracovný dokument o programoch národných vidieckych sietí

Cieľom tohto pracovného dokumentu, ktorý vypracovala [Európska hodnotiacia sieť](#), je podporiť výmenu informácií o hodnotení, preskúmať problémy vyskytujúce sa pri hodnotení sietí a predstaviť uplatňované prístupy. Dokument vychádza zo skúseností štyroch národných vidieckych sietí. Stiahnete si ho kliknutím sem [[PDF](#) [en](#)].

Prehľad literatúry

Tento prehľad obsahuje syntézu informácií týkajúcich sa osobitného prínosu vytvárania sietí, ktoré sa uvádzajú v odbornej literatúre. Skúmajú sa v ňom napríklad takéto témy: ako sa sieťami a ich budovaním zabezpečuje uvedený osobitný prínos, aké sú prekážky pri vývoji a chápaní tohto prínosu a ako by sa mohli ešte účinnejšieho posudzovať výhody vytvárania sietí. Prehľad literatúry si môžete stiahnuť kliknutím sem [[PDF](#) [en](#)].

Osobitný prínos vytvárania sietí – skúsenosti sietí

V záujme podrobného informovania o osobitnom prínose vytvárania sietí uviedli vidiecke siete viaceré príklady nimi realizovaných činností. Poskytli ich v podobe príkladov z praxe, ktoré svedčia o prínose vytvárania sietí. Ide o zmes vzorových osvedčených postupov, úspešných príbehov, relevantných skúseností a prípadových štúdií. Tieto príklady sú rozdelené do kategórií podľa druhu a podľa dosiahnutých kľúčových prvkov vytvárania sietí:

- [Efektívne zapojenie zúčastnených strán](#)
- [Jednotné chápanie spoločných politík](#)
- [Umožňovanie výmeny postupov a skúseností](#)
- [Výmena skúseností a know-how](#)
- [Budovanie kapacít a odborná príprava](#)
- [Podpora spolupráce a spoločných akcií](#)

Prípadové štúdie

- Vidiecke siete v Spojenom kráľovstve [[PDF en](#)]
- Dvojstranná spolupráca medzi Maďarskom a Poľskom [[PDF en](#)]
- Vytváranie sietí zdola nahor v pobaltskej oblasti [[PDF en](#)]
- Proces vlastného hodnotenia v belgickom Valónsku [[PDF en](#)]
- Fínsky tábor pre vidiecke inovácie [[PDF en](#)]
- Mládežnícke putovanie po Dánsku [[PDF en](#)]
- Tematické semináre v Škótsku [[PDF en](#)]
- Ocenenie úspechu projektu v Estónsku [[PDF en](#)]

5.8. Súbor nástrojov pre národné vidiecke siete

Tento on-line zdroj sa zaoberá informačnými/usmerňovacími potrebami podporných jednotiek sietí, riadiacich orgánov a ďalších príslušných strán zúčastnených v národných vidieckych sieťach v záujme posilnenia a podpory vidieckych sietí financovaných z fondu EPFRV.

Zásady a postupy vytvárania sietí

Tento oddiel týkajúci sa súboru nástrojov národných vidieckych sietí je venovaný zásadám a postupom vytvárania sietí. Nájdete v ňom vysvetľujúci text, informačné okienka a odkazy na zdroje a ďalšie články týkajúce sa základných informácií a kľúčových otázok súvisiacich so zriaďovaním a prevádzkou vidieckych sietí financovaných z fondu EPFRV na obdobie rokov 2007 – 2013 a na nadchádzajúce programové obdobie rokov 2014 – 2020. Ďalšie on-line informácie získate po kliknutí na jednotlivé odkazy.

- [Vymedzenia sietí a ich rôznorodosť](#)
O sieťach a ich vytváraní často diskutujeme, či už z profesionálneho alebo osobného záujmu. Čo však siete a vytváranie sietí znamenajú pre rozvoj vidieka a politiku rozvoja vidieka? Nasledujúce pododdiely obsahujú úvodný prehľad a ich cieľom je objasnenie niektorých kľúčových koncepcií týkajúcich sa využívania sietí ako nástrojov politiky rozvoja vidieka.
  - [Vidiecke siete a vytváranie sietí](#)
  - [Siete ako nástroje politiky rozvoja vidieka](#)
  - [Preukázanie osobitného prínosu vidieckych sietí](#)
  - [Národné vidiecke siete – rozmanitosť prístupov](#)
- [Zriadenie siete](#)
Zriadenie národnej vidieckej siete si vyžaduje dôkladné plánovanie a postupnú realizáciu. Nasledujúce pododdiely obsahujú úvodný prehľad hlavných koncepcií, kľúčových strategických rozhodnutí a otázok súvisiacich s riadením:
  - [Objasnenie niektorých koncepcií: podporné jednotky siete, národné vidiecke siete a vytváranie sietí](#)
  - [Štruktúra a prevádzková koncepcia](#)
  - [Príprava strategického rámca a intervenčnej logiky](#)
  - [Rozpočty a financovanie](#)
  - [Riadenie sietí a prevádzkový mandát](#)
  - [Účasť a zastúpenie zúčastnených strán](#)

Ďalšie rozširovanie získaných poznatkov

V programovom období rokov 2007 – 2013 získala Európska sieť pre rozvoj vidieka (ENRD) a národné vidiecke siete rôznorodé cenné skúsenosti, ako aj množstvo dôležitých a užitočných poznatkov, ktoré sa dajú využiť pri príprave programov na ďalšie obdobie rokov 2014 – 2020. K dispozícii sú aj poznatky získané z iných sietí, ktoré sú financovaných z prostriedkov EÚ, ako aj z iných prostriedkov.

Nasledujúce pododdiely obsahujú informácie o týchto získaných poznatkoch:

- [Poznatky zo siete ENRD](#)
- [Poznatky z národných vidieckych sietí](#)
- [Poznatky z iných sietí](#)

V prípade záujmu sa môžete oboznámiť aj so skúsenosťami a poznatkami nadobudnutými počas vytvárania sietí v rámci programu LEADER+ [[PDF](#) [en](#)].

Príprava na budúcnosť

Skúsenosti s vytváraním vidieckych sietí sú pozitívne. Priniesli užitočné zdroje informácií, nápady a kontakty. Podporila sa nimi výmena, spolupráca a rozvoj poznatkov na vnútroštátnej aj európskej úrovni. Uľahčila sa vďaka nim nová forma dialógu s cieľom lepšej realizácie politiky, čo viedlo k lepšej účasti na riadení politiky. A to všetko za relatívne nízke náklady.

V programovom období rokov 2007 – 2013 sa však tiež ukázalo, že vytváranie dlhodobějších prepojení medzi správnymi, organizačnými a individuálnymi subjektmi istý čas trvá.

Zapojenie subjektov do nových foriem dialógu si vyžaduje špecializované ľudské zdroje, vhodné prispôbené komunikačné nástroje a účinné organizačné štruktúry. Je nevyhnutné, aby pokrok, ktorý sa podarilo dosiahnuť od vytvorenia Európskej siete pre rozvoj vidieka (ENRD), Európskej hodnotiacej siete pre rozvoj vidieka a národných vidieckych sietí v roku 2008, naďalej napredoval a upevnil sa v záujme čo najúspešnejšieho využívania tvorby sietí ako nástroja politiky rozvoja vidieka.

Politika rozvoja vidieka sa okrem toho vyvíja smerom k politike orientovanej na výsledky so zameraním na spoločné zábery a ciele EÚ. Programy rozvoja vidieka budú v budúcnosti musieť prinášať pozitívne výsledky vo veľmi špecifických oblastiach, k akým patrí konkurencieschopnosť všetkých druhov poľnohospodárstva, životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov, podpora organizácie potravinového reťazca a riadenie rizík v poľnohospodárstve, obnova, zachovanie a zlepšenie ekosystémov, efektívne využívanie vody a energií, posun smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu odolnému voči zmene klímy, podpora sociálneho začleňovania, znižovanie chudoby a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach. Predmetné programy budú musieť takisto slúžiť na podporu inovácií a prenosu poznatkov v týchto oblastiach. Niektoré z týchto oblastí budú pre sieť ENRD a národné vidiecke siete úplne nové.

Tieto ambiciózne očakávania si budú ešte viac ako v minulosti vyžadovať kvalitnú komunikáciu a koordináciu jednotlivých subjektov v rámci danej politiky na všetkých úrovniach, ako aj kapacity na prezentovanie dosiahnutých výsledkov. Vytváranie sietí bude mať preto aj naďalej kľúčový význam. V tejto súvislosti sa navrhuje rozšírenie a posilnenie úlohy tvorby sietí ako nástroja politiky rozvoja vidieka.

Ďalšie informácie o [budúcnosti vytvárania sietí v období rokov 2014 – 2020](#).

Školiaci program podporných jednotiek siete

Od začatia činnosti prvých národných vidieckych sietí financovaných z fondu EPFRV v roku 2007 sa nazbieralo množstvo poznatkov a praktických skúseností. Siete zaznamenali mnohé úspechy, ale aj niekoľko neúspechov. Využívanie vytvárania sietí ako nástroja politiky rozvoja vidieka prinieslo množstvo dôležitých poznatkov, ktoré možno uplatniť pri zlepšovaní riadenia a prevádzky sietí v programovom období rokov 2014 – 2020.

V období od januára do júna 2013 realizovalo kontaktné miesto siete ENRD pilotný školiaci program podpornej jednotky siete s cieľom začať proces partnerského učenia a výmeny informácií. Účelom tohto procesu je pomoc pri budovaní kapacít podporných jednotiek sietí, vďaka ktorým môžu tieto jednotky účinne vykonávať svoje úlohy a činnosti. K partnerskému učeniu a výmene informácií patrí aj získavanie poznatkov, zručností a skúseností prostredníctvom aktívnej pomoci a podpory v rámci skupiny partnerov z podobného sociálneho alebo profesionálneho prostredia. Proces a školiace činnosti podporuje sprostredkovateľ vzdelávania, ktorého úlohou je pomôcť účastníkom zorientovať sa v množstve činností a vzdelávacích príležitostí.

S cieľom otestovať tento prístup a zmapovať potreby národných vidieckych sietí týkajúce sa ich zapojenia do ďalších činností súvisiacich s budovaním kapacít, sa začali tri pilotné školiace moduly národných vidieckych sietí. Podrobnosti o jednotlivých moduloch získate po kliknutí na odkazy ďalej:

- [Pilotný školiaci modul podpornej jednotky siete č. 1](#)
Téma: *Otázky strategického plánovania národných vidieckych sietí*
19. – 20. februára 2013, Budapešť, Maďarsko
- [Pilotný školiaci modul podpornej jednotky siete č. 2](#)
Téma: *Realizácia metódy RICA/Zvýšenie zapojenia zúčastnených strán*
14. marca 2013, Åre, Švédsko
- [Pilotný školiaci modul podpornej jednotky siete č. 3](#)
Téma: *Komunikácia pri budovaní sietí*
7. júna 2013, Tomar, Portugalsko

V júli 2013 sa vykonalo hodnotenie pilotného školiaceho programu podpornej jednotky siete [hypertextový odkaz: http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/enrd_assets/pdf/nrn-toolkit/Pilot_NSU_Training_Programme_-_FINAL_Evaluation_Report.pdf]. Z hodnotenia pilotného školiaceho programu podpornej jednotky siete vyplýva, že partnerské školiace moduly boli veľmi úspešné a že podporné jednotky siete vyslovili jednoznačnú podporu pokračovaniu podobných činností. Na základe tejto spätnej väzby sa od septembra 2013 školiace moduly naďalej realizovali. Ďalšie podrobnosti o nových školiacich moduloch nájdete po kliknutí na odkazy ďalej:

- [Pilotný školiaci modul podpornej jednotky siete č. 4](#)
Téma: *Plánovanie zdrojov národných vidieckych sietí*
13. septembra 2013, Gdansk, Poľsko

6. Publikácie a médiá

Sieť ENRD ponúka širokú škálu publikácií a iných médií, ktoré názorne ilustrujú politiku rozvoja vidieka v akcii. Naše publikácie sú navrhnuté s cieľom informovať širokú verejnosť o tom, čo sa deje na európskom vidieku, ako aj o práci siete ENRD. Spoločne sa v nich uvádzajú zistenia z výskumov, analýzy vývoja politiky, usmernenia a odporúčania, ako aj základné príklady projektov z európskeho vidieka. Publikácie siete ENRD sú vo všeobecnosti dostupné v šiestich jazykoch (DE, EN, ES, FR, IT, PL). Možno si ich stiahnuť vo formáte PDF z [webovej lokality siete ENRD](#) alebo objednať v tlačenej podobe.

6.1. Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ)

Rural Review (Časopis o rozvoji vidieka EÚ) je tematický časopis venovaný témam dôležitým pre všetky zúčastnené strany siete ENRD. Venuje sa najaktuálnejším témam z oblasti politiky rozvoja vidieka EÚ a uvádza sa v ňom množstvo užitočných príkladov realizácie tejto politiky v celej EÚ. Na [webovej lokalite siete ENRD](#) môžete nájsť podrobné informácie o každom čísle časopisu a stiahnuť si ho vo formáte PDF. Časopis Rural Review je dostupný v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, španielčine a poľštine.

Dostupné čísla:

- Číslo 17 – Rodinné poľnohospodárstvo – november 2013
- Číslo 16 – Prenos poznatkov a inovácie v politike rozvoja vidieka – máj 2013
- Číslo 15 – Poskytovanie environmentálnych služieb pomocou politiky rozvoja vidieka – apríl 2013
- Číslo 14 – Siete a vytváranie sietí v politike rozvoja vidieka – december 2012
- Číslo 13 – Finančné nástroje na rozvoj vidieka: Nové príležitosti na riešenie hospodárskej krízy – október 2012
- Číslo 12 – Miestne potravinové a krátke dodávateľské reťazce – júl 2012
- Číslo 11 – LEADER a spolupráca – apríl 2012
- Číslo 10 – Vidiecke podnikanie – január 2012
- Číslo 9 – Lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka – november 2011
- Číslo 8 – Kvalita poľnohospodárskych výrobkov: faktor úspechu vo vidieckych oblastiach EÚ – júl 2011
- Číslo 7 – Verejné statky a rozvoj vidieka – marec 2011
- Číslo 6 – Zamestnanosť a sociálne začlenenie – december 2010
- Číslo 5 – Budovanie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, agropotravinárstva a lesného hospodárstva EÚ – október 2010
- Číslo 4 – Rozvoj vidieka a zmena klímy – máj 2010
- Číslo 3 – Rozmanitosť vidieka – január 2010
- Číslo 2 – Tvorivosť a inovácie v rozvoji vidieka EÚ – december 2009
- Číslo 1 – Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka – október 2009

6.2. Časopis ENRD

Časopis ENRD je farebná publikácia pre všetky zúčastnené strany siete ENRD a každého, kto sa zaujíma o rozvoj vidieka v Európskej únii. Obsahuje všetky najnovšie správy siete ENRD, výber skúseností národných vidieckych sietí a miestnych akčných skupín, osobitné tematické články, do veľkej miery sa venuje podujatiam a inšpiratívnym príkladom rozvoja vidieka v akcii. Časopis ENRD je dostupný v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, španielčine a poľštine.

Dostupné čísla:

- Časopis ENRD – leto 2013, hlavná téma: Podujatie v rámci iniciatívy LEADER 2013
- Časopis ENRD – jar 2013, hlavná téma: Sociálne médiá a rozvoj vidieka
- Časopis ENRD – zima 2012/2013, hlavná téma: Osobitný prínos vytvárania sietí
- Časopis ENRD – jeseň 2012, hlavná téma: Obrázky európskeho vidieka – fotosúťaž siete ENRD
- Časopis ENRD – jar/leto 2012, hlavná téma: Podujatie v rámci iniciatívy LEADER 2012 v oblasti stratégií miestneho rozvoja a spolupráce
- Časopis ENRD – pilotné číslo, hlavná téma: Komunikácia v oblasti rozvoja vidieka zameraná na občanov

6.3. Projektové brožúry EPFRV

Výmena informácií o činnostiach v rámci fondu EPFRV tvorí dôležitý prvok záujmu národných vidieckych sietí a siete ENRD. [Brožúry venované projektom EPFRV](#), v ktorých sa uvádzajú príklady rôznych druhov činností týkajúcich sa rozvoja vidieka, na ktoré sa poskytlo spolufinancovanie z fondu EPFRV, slúžia na podporu výmeny informácií. Brožúry sú dostupné v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, španielčine a poľštine.

Dostupné čísla:

- Sociálne začlenenie
- Environmentálne služby
- Mladí poľnohospodári a mladší ľudia pôsobiaci na európskom vidieku
- Ďalšie fondy EÚ
- Lesné hospodárstvo
- Potraviny
- Ekologický rast
- LEADER
- Informačné a komunikačné technológie (IKT)
- EPFRV

6.4. Tematické publikácie

Sieť ENRD pravidelne vydáva účelové a [tematické publikácie](#) venované dôležitým témam a najnovším iniciatívam v oblasti politiky rozvoja vidieka. Leták Politika rozvoja vidieka v číslach napríklad obsahuje informácie o indikátoroch monitorovania programov rozvoja vidieka. K ďalším publikáciám patrí napríklad informačný prehľad Faktory úspechu pre nové programy rozvoja vidieka, ktorý je venovaný preskúmaniu stavu SPP a európskemu plánu na oživenie hospodárstva, alebo brožúra s informáciami o politike rozvoja vidieka EÚ.

6.5. Galéria médií

[Audiovizuálna galéria médií](#) obsahuje [fotoalbumy](#) a [videonahrávky](#) zachytávajúce podoby vidieka z celej Európy. Patria k nim fotografie zo zasadnutí národných vidieckych sietí, snímky z fotosúťaže Obrázky európskeho vidieka, videonahrávky venované projektom fondu EPFRV a ďalšie mediálne záznamy predložené zúčastnenými stranami siete ENRD.

7. Podujatia a stretnutia

Sieť ENRD pravidelne organizovala a navštevovala [podujatia a stretnutia](#) venované najrôznejším témam z oblasti rozvoja vidieka. Ďalej sa zúčastňovala na [veľtrhoch](#) a stretávala sa s [návštevníkmi](#) vo svojom kontaktnom mieste v Bruseli. Medzi takéto akcie patrí výročné podujatie v rámci iniciatívy LEADER a [osobitné stretnutia](#) organizované pre národné vidiecke siete, tematické pracovné skupiny, koordinačný výbor siete ENRD a podvýbor iniciatívy LEADER.

Podrobnejšie informácie o podujatiach a stretnutiach organizovaných sieťou ENRD alebo v spolupráci s ňou nájdete na [webovej lokalite](#).

8. Kontakty

Kontaktné miesto bolo založené s cieľom pomáhať Európskej komisii (Generálnemu riaditeľstvu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka) pri rozvoji služieb pre Európsku sieť pre rozvoj vidieka.

Počas šiesteho roku činnosti kontaktného miesta (od júla 2013 do júla 2014) riadil jeho sekretariát Michael Gregory v úlohe vedúceho tímu, ktorý tvorili Ilias Papageorgiou, Fiorella Giorgiani a Oana Guth.

Tím zodpovedný za rozvoj poznatkov/analýzu politiky poskytoval podporu pri stretnutiach [tematických pracovných skupín](#) a expertov, ako aj pri vytváraní analýz a súhrnov programov. Tento tím vypracoval aj [indikátory monitorovania](#). V skupine, ktorú viedol Fabio Cossu, pôsobili Mara Lai, Preslav Petkov a Alexandros Papakonstantinou.

Tím zodpovedný za šírenie poznatkov/komunikáciu sa podieľal na príprave webovej lokality siete ENRD, jej dynamických nástrojov, informačnej línie, [seminárov a konferencií](#), [publikácií](#) a spravodajstva týkajúceho sa siete ENRD. Členmi skupiny, ktorú viedol Peter Toth, boli Pascale van Doren, Kasia Panfil, Tim Hudson, Eva Soriano, Ryoko Abe, Virginie Sarah Viaene, Ana Nechita a Derek MGlenn.

Tím zodpovedný za výmenu poznatkov/vytváranie sietí a spoluprácu sa zaoberal podporou spolupráce zúčastnených strán, [nadmárodnou spoluprácou](#) a [kontaktmi medzi národnými vidieckymi sieťami](#). Skupinu pod vedením Ediny Ocsko tvorili Ines Jordana, Elena Maccioni a Marina Brakalova.

Tím zodpovedný za webovú lokalitu, ktorý viedol Kostas Zapis, tvorili Sandrine Duquenoy, Stephen Parengkuan, Yves Delangre a Magali Stas.